

KAAVIN KUNTA

Tilinpäätös 2022

Kunnanhallitus 27.3.2023 § 49

Tarkastuslautakunta

Kunnanvaltuusto

SISÄLLYS

1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	3
1.1 Manner Suomen kunnat 2022	3
1.2 Kunnan hallinto.....	6
1.2.1 Valtuusto	6
1.2.2 Kunnanhallitus	7
1.2.3 Tilivelvolliset viranhaltijat.....	7
1.3 Koillis-Savon alueen kehitys	7
1.4 Olennaiset muutokset Kaavin kunnan toiminnassa ja taloudessa	8
1.5 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	11
1.6 Kunnan henkilöstö	11
1.7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	12
2 SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	13
3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS.....	17
3.1 Tuloslaskelma 1000 € (ulkoinen)	17
3.2 Rahoituslaskelma 1000 € (ulkoinen)	18
4 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	19
4.1 Tase ja sen tunnusluvut 1000 €	19
5 KUNNAN KOKONAISTULOT JA MENOT	21
6 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	22
6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätöksen kuuluvista yhteisöistä	22
6.2 Konsernin toiminnan ohjaus.....	22
6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat.....	22
6.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	23
6.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	24
6.6 Tavoitteiden asettaminen konsernijohtolle ja kunnan edustajille tytäryhtiössä	24
6.7. KONSERNITILINPÄÄTÖS JA SEN TUNNUSLUVUT	25
7. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALouden TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET.....	30
7.1 Tilikauden tuloksen käsittely	30
7.2 Talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	30
8 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	31
8.1 Käyttötalouden toteutuminen.....	31
KESKUSVAALILAUTAKUNTA	31
TARKASTUSLAUTAKUNTA.....	31
KUNNANHALLITUS.....	32

PERUSTURVALAUTAKUNTA	40
SIVISTYSLAUTAKUNTA	48
TEKNINEN/YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	59
8.2 TULOSLASKELMAN TOTEUTUMISVERTAILU	68
8.3 INVESTOINNIT	71
8.4 RAHOITUSLASKELMA	74
8.5 YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIoidEN TOTEUTUMISESTA	75
KÄYTTÖTALOUSOSAN TOTEUMAVERTAILU	76
9 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	80
Tuloslaskelma (ulkoinen)	80
Rahoituslaskelma (ulkoinen)	81
Tase	82
Konsernilaskelmat	84
TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	88
VESIHUOLTOLAIN EDELLYTTÄMÄT LIITETIEDOT	103
Vesihuoltolaitoksen rahoituslaskelma	105
Vesihuoltolaitoksen tase	106
MUUT ERIYTETYT LASKELMAT	108
Allekirjoitukset ja merkinnät	109
Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista 2021	110

TOIMINTAKERTOMUS 2022

1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.1 Manner Suomen kunnat 2022

Kuntatalous oli vuonna 2022 juuri ja juuri tasapainossa. Noin 300 miljoonan euron alijäämään asettunut toiminnan ja investointien rahavirta ja muut kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarvioiden tunnusluvut vuodelta 2022 julkistettiin helmikuun alussa. Tilikauden tulos ylsi 1,3 miljardiin eroon, mutta oli negatiivinen noin 90 kunnassa. Tiedot ovat ennakkollisia ja ne tarkentuvat vielä.

Jo etukäteen arvioitiin, että verokehitys oli viime vuonna niin kunnissa kuin valtiolla vahvaa. Yhteisöveron tuotto kasvoi peräti 7 prosenttia, kunnallisvero 5 prosenttia ja kiinteistöverokin yli 6 prosenttia. Jos kuntien yhteisöveron jako-osuus olisi pysynyt vuoden 2021 korotetulla tasolla niin yhteisövero olisi lisääntynyt kunnissa noin 25 prosenttia. Myös peruspalvelujen valtionosuudet kasvoivat sote-uudistuksen alla reilulla kuudella prosentilla.

Tilastotiedot kuntien vuoden 2022 kulukehityksestä ovat sen sijaan puhdasta jännitysnäytelmää paitsi kunnille niin myös vuoden 2023 alussa aloittaneille hyvinvointialueille. Kesän jälkeen lopullisesti selviävä sote-kulujen taso suhteessa ministeriön sote-siirtolaskelmiin vaikuttaa nimittäin sekä kuntien että hyvinvointialueiden rahavirtoihin tulevina vuosina.

Tilinpäätösarvioissa menokehitys raportoidaan kululajeittain. Kunnissa kulut kasvoivat ennakkotietojen perusteella vajaat 5 prosenttia ja kuntayhtymissä vajaat 2 prosenttia. Kuntayhtymien menot arvioidaan kasvavan ennakkotiedoista vielä reippaasti. Menoja kasvattaa muu muassa sote-uudistuksen voimaansäilytykseen liittyvä velvollisuus kattaa kuntayhtymän taseeseen kertynyt alijäämä ennen sen siirtymistä hyvinvointialueelle ja HUS-yhtymään.

Palveluiden ostot lisääntyivät viime vuosien tapaan kuntataloudessa erittäin nopeasti: noin 12 prosenttia. Sen sijaan kuntien ja kuntayhtymien palkkakulujen kasvu oli yllättävän vaimeaa: vain noin 2 prosenttia. Palkkojen kahden prosentin nousuvauhti on vain 0,2 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kuntien palkkasopimusten vuosikeskiarvon muutos viime vuonna. Niukka kuntien palkkasumman kasvu saattaa olla merkki huomattavista vaikeuksista saada avoimiin työpaikkoihin ammattitaitoista työvoimaa. Työvoimaa on liukunut myös muun muassa hyvinvointialueiden valmisteluun.

Kuntien ja kuntayhtymien energiakulut, muun muassa sähkö, kaasu ja lämmitys, nousivat viime vuonna ripeästi. Energiakulut lisääntyivät edellisvuodesta noin 8 % ja aiheuttivat kuntatalouteen viime vuonna noin miljardin euron kulut. Hintatason nousu tulee välittymään ruuan, ostopalvelujen ja esimerkiksi korkojen kustannuksiin vielä pitkään. Vuonna 2022 kuntien kustannusten nousu Venäjän sotatoimien vuoksi pysyi kuitenkin melko maltillisena. Keskeisenä tekijänä olivat kuntien korkosuojaukset ja ostoihin liittyvät pitkät sopimuskaudet.

Kuntien eriytyminen kiihtyi viime vuonna. Vuosikate heikkeni kaikissa kuntakokoryhmissä, mutta pudotus oli isoissa kaupungeissa muita kuntakokoryhmiä vähäisempää. Suurin pudotus oli kuitenkin 40 000–100 000 asukkaan kuntakokoryhmässä. Kuntien talous eriytyi myös alueellisesti. Vahvimmat tilikauden tulokset tehtiin muutamassa kaupungissa, muu kuntakenttä oli nollan tuntumassa tai miinuksella esimerkiksi Kymenlaaksossa tai Pohjois-Karjalassa.

Kuntakenttä eriytyi myös investointien ja velkaantumisen suhteen. Investointimenot kasvoivat kuntayhtymissä erittäin voimakkaasti, mutta kunnissa maltillisemmin. Suurimpien kaupunkien investoinnit ja lainakanta pysyivät lähes aikaisempien vuosien tasolla, mutta lainakanta väheni viime vuonna 188 kunnassa. Kunnat ottivat viime vuonna syömävelkaa vain noin 12 miljoonaa euroa.

Viime vuosi oli monella tapaa hyvin poikkeuksellinen, sillä sitä hämmensi niin korona, sota Ukrainassa kuin sote-valmistautuminen. Vuoden alussa asetettiin vielä lukuisia koronarajoitustoimia muun muassa ravintoloiden ja liikuntapalveluiden toiminnalle, eikä koronapandemia ole hävinnyt yhteiskunnastamme sen jälkeenkään. Kuntien sote-palvelut toimivat koronan ennaltaehkäisyssä, testaamisessa ja potilaiden hoidossa varsin ketterästi muun muassa valtion koronatuen avustamana.

Helmikuussa käynnistynyt sota Euroopassa aloitti puolestaan ennätyksellisen pakolaisaallon, varautumistoimet ja mullisti markkinahintoja sekä yritysten toimintaedellytyksiä. Kustannukset nousivat budjetoitua enemmän, mutta toistaiseksi kuntien palvelut ovat toimineet hyvin myös tässä kriisissä. Voimakkaimmin viime vuoden tilinpäätösarvioita heilauttivat kuitenkin poikkeukselliset myyntivoitot muun muassa sote-kiinteistöistä. Satunnaiserät väistyvät tulevina vuosina, mutta niiden mukana väistyvät myös kuntien, pl. Helsinki, sote-paineet. Tulevina vuosina kuntien talous ja palveluiden järjestäminen on ennustettavampaa.

Lähde: Kuntaliitto

Kaavin kunta 2022

Talousarvio 2022 oli laadittu alijäämäiseksi noin 0,570 milj. €. Talousarvioon oli tehty muutoksia, joten muutosten jälkeen talousarvion arvioitiin olevan noin 0,670 milj. € alijäämäinen. **Tilinpäätöksessä 2022 alijäämäksi muodostui kuitenkin noin 0,128 milj. €.** Arvioitua parempaan tulokseen vaikuttivat lopulta olennaisesti ennakoitua suurempi verotulokertymä sekä Kysteri-kuntien lopullinen jäsenkuntakorvausten palautus.

Toimintatuotot toteutuivat noin 77 prosenttisesti ollen noin 2,4 milj. €. Toimintatuotot olivat noin 0,7 milj. € arvioitua pienemmät. Toimintatuotoissa mm. puun myyntitulot siirtyivät vuodelle 2023 eikä perusturvan toimintatuotot toteutuneet suunnitelmien mukaisesti. Lisäksi vuokratuotot sekä vesi- ja viemärlaitoksen toimintatuotot jäivät alle talousarviossa arvioidun.

Toimintakulut toteutuvat 99 prosenttisesti ollen yhteensä 25,3 milj. €. Toimintakulut jäivät 0,3 milj. € alle arvioidun.

Valtionosuudet talousarviovuonna olivat talousarvion mukaiset 12,4 milj. €. Verotulokertymä oli lähes 0,9 milj. € arvioitua suurempi ollen talousarviovuonna yhteensä noin 11,0 milj. €.

Kaavin kunnan tase oli vuoden 2020 lopussa 0,67 milj. € ylijäämäinen. Kaavin kunnan tilinpäätöksessä 2021 muodostui ylijäämää n. 0,41 milj. €. Tilinpäätöksessä 2021 kumulatiivista ylijäämää oli siten noin 1,08 milj. €. **Talousarviovuoden 2022 jälkeen Kaavin kunnan taseeseen jää kumulatiivista ylijäämää noin 0,95 milj. €.**

Tammikuussa 2022 Kaavin kunnanhallitus ja kunnanjohtaja Ari Sopanen olivat sopimuksella sopineet johtajasopimuksen mukaisen menettelyn, jossa kunnanjohtaja Ari Sopasen palvelussuhde päättyi 31.3.2022. Asiaa oli käsitelty kunnanhallituksen kokouksessa 10.1.2022 sekä 18.1.2022. ja asiasta on johtajasopimuksen mukaisesti laadittu ja allekirjoitettu muistio, jossa oli sovittu virkasuhteen päättymiseen liittyvät toimet.

Kunnanhallitus käynnisti uuden kunnanjohtajan haun ja valtuusto valitsi kokouksessaan 28.6.2022 § 3 kunnanjohtajaksi diplomi insinööri Harri Korhosen. Kunnanjohtajan sijaisuutta hoiti suurimman osan talousarviovuotta hallinto-/sivistysjohtaja Anu Huusko. Harri Korhonen aloitti Kaavin kunnanjohtajana 1.9.2022.

Kuntastrategiatyöskentely on aloitettu valtuuston kanssa syksyllä 2021. Uusi strategia tähtää mm. vuonna 2023 käynnistyvän uuden kunnan toimintaan. Kaavi kunnan valtuustostrategia on hyväksytty valtuustossa 26.4.2022 § 17 ja se on laadittu vuosille 2021–2025.

Talousarviovuonna hyvinvointialueen valmistelu jatkui kiihtyvänä ja vaatii henkilöstöltä suurta panostusta omien työtehtäviensä ohella. Kuntien toiminta ja talous tulevat tulevina vuosina muuttumaan merkittävästi hyvinvointialueiden käynnistyessä vuoden 2023 alusta.

Kaavin kunta on muutoin rakentanut tulevaisuuttaan suunnitellusti. Kunnassa on laajennettu ja peruskorjattu hyväkuntoinen koulukiinteistö ja tammikuussa 2023 käyttöön otettava Koulutien uusi päiväkotikoti. Yksityissektori tarjoaa 60 modernia hoivakotipaikkaa. Kunnassa on monipuoliset liikuntamahdollisuudet. Satama-alueen suunnittelu ja toteuttaminen sekä houkuttelevat rantatontit niin kirkonkylän keskustassa kuin Melttusvirran rannallakin luovat hyvän perustan kuntalaisille tarjottaviin palveluihin ja hyvän elämän mahdollisuuksiin.

Kunnan kiinteistöomistukset ja sitä myötä poistovaikutus tulokseen on kohtuullisella tasolla. Hyvinvointialueen käynnistyessä 1.1.2023, kunnan taseeseen ei ole jäämässä tarpeettomia sote-kiinteistöjä, vaan ne tullaan vuokraamaan ainakin kolmeksi vuodeksi hyvinvointialueelle.

Syksyn 2022 aikana Kaavin kunnan hallinto-organisaatiota valmisteltiin vastamaan muuttuvaa toimintaympäristöä. Kunnanvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 20.12.2022 § 70 Kaavin kunnan hallintosäännön, joka astui voimaan 1.1.2023. Kaavin kuntaa muodostui siten kolme keskeistä toimialaa: hallinto, kasvun ja oppimisen toimiala sekä tekninen ja ympäristötoimiala. Samalla periaatteella valmisteltiin myös talousarviota 2023 ja taloussuunnitelmaa 2023–2025.

Lähiajan haasteita ovat hyvinvointialueen toiminnan käynnistymisen vaikutukset, kunnan julkisuuskuvan parantaminen ja sähköisten järjestelmien hyödyntäminen työskentelyssä sekä tiedottamisessa. Myös avaintoimialojen (hoiva ja metalli) työvoiman saannin parantamiseen on panostettava ja lisättävä yhteistyötä kunnassa toimivien yritysten kanssa. Aivan erityistä huomiota on kiinnitettävä Kauppakylä Kaaviin kohdistuvan ostovoiman sekä kunnan kokonaistyöpaikkamäärän ylläpitämiseen ja lisäämiseen.

Kiitämme kunnan palveluksessa olevaa henkilökuntaa hyvin hoidetusta työstä haastavana talousarviovuonna 2022.

Anu Huusko
vs. kunnanjohtaja 30.8.2022 saakka

Harri Korhonen
kunnanjohtaja 1.9.2022 alkaen

1.2 Kunnan hallinto

1.2.1 Valtuusto

Valtuuston poliittiset voimasuhteet tilikauden 2022 päättyessä:

	paikkaluku
Suomen Keskusta	6
Perussuomalaiset	4
Suomen Sos.dem.Puolue	2
Kansallinen Kokoomus	2
Rakentava Kaavi	3
Yhteensä	17

Valtuuston jäsenet:

Valtuutettu	Butilkin Tanja, Rakentava Kaavi
”	Hassinen Teijo, KESK
”	Heikkinen Elvi, SDP
”	Leppänen Kari, ~~KOK~~ , KESK
”	Miettinen Päivi, PS
”	Nykänen Arto, KESK
”	Pitkänen Pasi, KOK
”	Räsänen Ari, SDP
”	Räsänen Jorma, KESK
”	Räsänen Yrjö, ~~SDP~~ , Rakentava Kaavi
”	Saario Jari, PS
”	Sillman Sanna, KOK
”	Taskinen Jarkko, PS
”	Tiilikainen Hilikka, KESK
”	Tirkkonen Jukka, KESK
”	Viljamaa-Dirks Satu, Rakentava Kaavi
”	Voutilainen Marko, PS

Kaudella 2021–2023 valtuuston puheenjohtajana toimii Marko Voutilainen, I varapuheenjohtajana Ari Räsänen ja II varapuheenjohtajana Jukka Tirkkonen.

Valtuuston valitsevat toimielimet ovat seuraavat:

Keskusvaalilautakunta
 Kunnanhallitus
 Perusturvalautakunta
 Sivistyslautakunta
 Tarkastuslautakunta
 Tekninen/Ympäristölautakunta
 Vaalilautakunta
 Vaalitoimikunta
 Valtuuston vaalilautakunta

1.2.2 Kunnanhallitus

Kunnanhallitus 2021–2023

Nykänen Arto, puheenjohtaja, KESK
 Pitkänen Pasi, varapuheenjohtaja, KOK
 Butilkin Tanja, jäsen, Rakentava Kaavi
 Heikkinen Elvi, jäsen, SDP
 Taskinen Jarkko, jäsen, PS
 Tiilikainen Hilka, jäsen, KESK
 Vesterinen Arto, jäsen, PS

Esittelijänä kunnanhallituksen kokouksissa toimi 30.8.2022 saakka vt. kunnanjohtaja Anu Huusko ja 1.9.2022 alkaen kunnanjohtaja Harri Korhonen.

1.2.3 Tilivelvolliset viranhaltijat

Tilivelvolliset viranhaltijat Kaavin kunnassa olivat kunnanjohtaja, hallintojohtaja, sosiaalijohtaja ja kunnaninsinööri. Hallintojohtaja toimi myös sivistystoimenjohtajana.

1.3 Koillis-Savon alueen kehitys

Koillis-Savon alueen (Kaavi, Rautavaara, Tuusniemi) asukasmäärä väheni edelleen ja vuonna 2022 vähennystä oli 151 henkilöä; edellisvuonna vähennys oli 91 henkilöä. Koillis-Savon seutukunnan ennakkoväkiluku 31.12.2022 oli kaikkiaan 6 560 henkilöä.

Kaavin kunnan väkiluku väheni 89:lla. Väkiluku oli loppuvuonna **2 689** henkilöä (Tilastokeskus, ennakkotieto).

Koillis-Savon alueella keskimääräinen työttömyysaste kehittyi kunnissa seuraavasti:

%	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Kaavi	14,1	14,2	15,2	14,1	11,4	13,5
Rautavaara	17,4	16,7	14,7	11,1	12,7	11,9
Tuusniemi	16,0	15,1	13,8	13,1	13,8	12,7

Työttömien määrä kasvoi merkittävästi vuodesta 2021, mutta oli kuitenkin pitemmällä aikajaksolla kehittynyt parempaan suuntaan.

Kaavin kunnan väestö- ja työpaikkakehitys

Kunnan väestön määrän ja työllisyystilanteen kehitys ovat keskeisiä kunnan veropohjaan vaikuttavia tekijöitä. Väestökehityksessä näkyy kunnan ikärakenne.

VÄESTÖTIEDOT

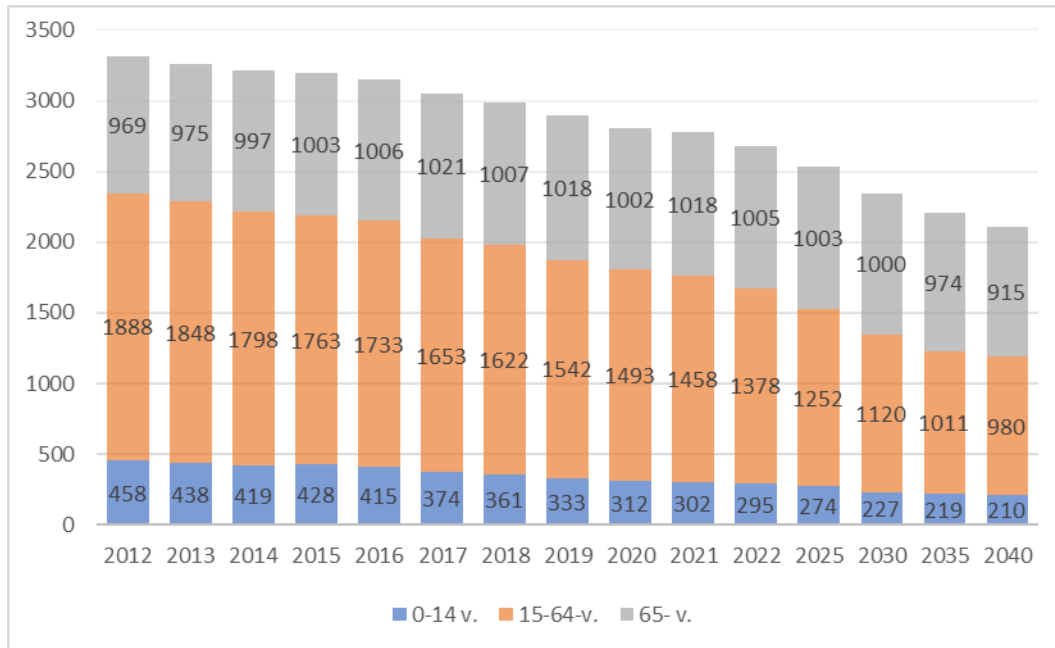
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Syntyneet	21	20	27	21	11	13	14	19	14	12
Kuolleet	20	52	63	50	62	68	64	63	48	55
Tulomuutto	176	146	193	166	145	180	143	118	165	119
Lähtömuutto	198	160	186	173	207	187	181	159	163	166

Vuoden 2022 tiedot perustuvat tilastokeskuksen julkaisemiin ennakkotietoihin.

KAAVIN KUNNAN VÄESTÖN IKÄRAKENNE

Kunnan väestö esitetään toteutuneella 3-jaolla vv. 2012–2022. Vuodet 2022–2040 on esitetty tilastokeskuksen julkaisemalla ennusteella. Trendiennusteessa on otettu huomioon paitsi syntyvyys ja kuolevuus myös muuttoliikenne. (Lähde: Tilastokeskus)

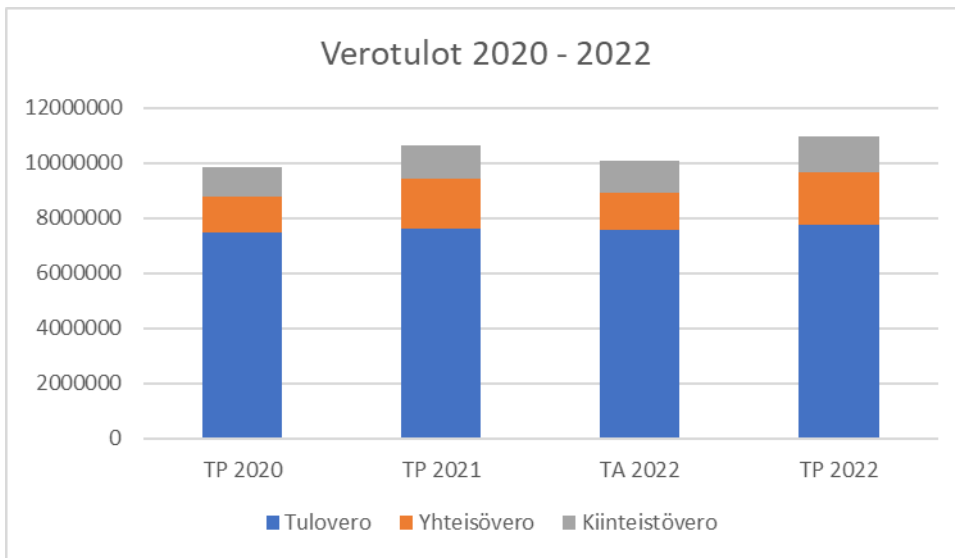
1.4 Olennaiset muutokset Kaavin kunnan toiminnassa ja taloudessa

- Tulos n. 0,128 milj. €
- valtionosuudet n. 12,45 milj. €,
- verotulot n. 11,00 milj. €,
- toimintatuotot n. 2,4 milj. €
- toimintakulut n. 25,3 milj.€.
- investoinnit n. 3,6 milj.€
- pitkäaikainen laina n. 4,3 milj. €
- lyhytaikainen laina (tilapäisluotto) n. 4,4 milj. €
- lainamäärä asukasta kohden n. 3 230 € / as.

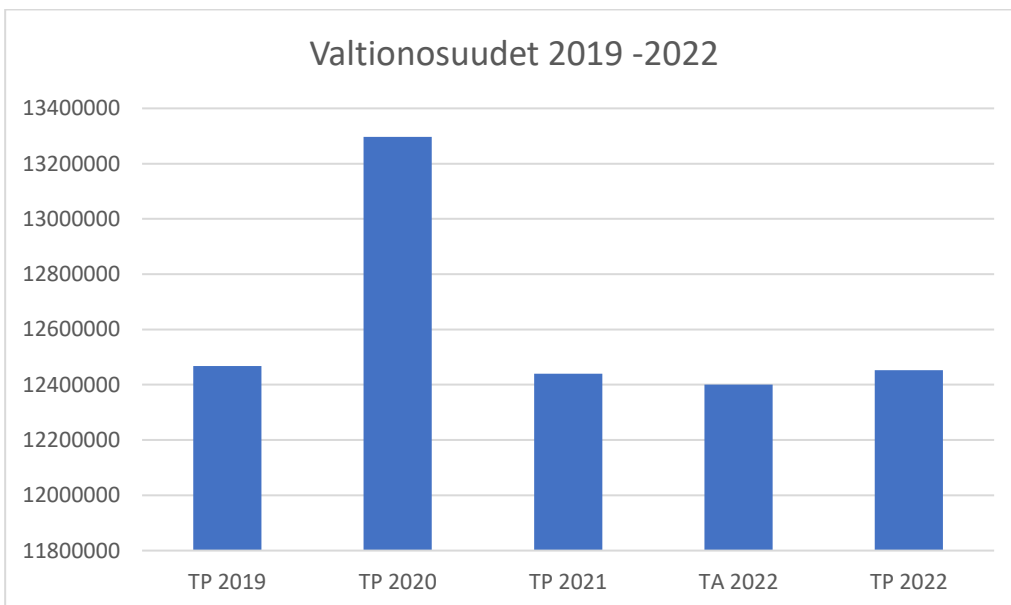
Kaavin kunnan talous muodostui vuonna 2022 n. 0,128 milj. € alijäämäiseksi. Arvioitua parempaan tulokseen vaikuttivat lopulta merkittävimältä osaltaan arvioitua suurempi verotulokertymä ja Kysteri-kuntien lopullinen jäsenkuntakorvausten palautus. Alijäämäisen tuloksen myötä taseen jää kumulatiivista ylijäämä 31.12.2022 noin 0,95 milj. €.

Vuonna 2022 ei nostettu pitkäaikaista luottoa vaan talousarviovuoden merkittävät investoinnit rahoitettiin pitkälti kassavaroilla ja tilapäisluotolla. Maksuvalmiustilanteen varmistamiseksi lyhytaikaista lainaa oli vuodenvaihteessa 2022–2023 käytössä 4,0 milj. €. Suuri tilapäisluoton tarve johtui pitkälti päiväkotie investoinnista. Pitkäaikaisen luoton nostaminen siirtyi vuoden 2023 puolelle. Pitkäaikaista lainaa oli vuodenvaihteessa noin 4,3 milj. € ja lyhytaikaista lainaa 4,4 milj. €, joka on tunnuslukuna n 3 230 € / as.

Talousarvioon nähden verotulojen kehitys toteutui odotettua paremmin ja olivat noin 900 000 € arvioituasuuremmat ollen yhteensä 10,97 milj. €. Etenkin yhteisöveron tuotto oli huomattavasti arvioitua suurempi tilinpäätösvuonna. Verotulot ovat kasvaneet myönteisesti vuosina 2020–2022.

Valtionosuudet toteutuivat talousarvion mukaisesti. Valtionosuuksia korottivat vuonna 2020 valtion koronakorvaukset sekä harkinnanvaraisen valtionosuuden korotus poikkeuksellisten ja tilapäisten kunnallistalouden vaikeuksien vuoksi (0,4 milj. euroa). Kaavin kunnan valtionosuudet ovat olleet vuosina 2019–2022 (pois lukien vuosi 2020) hyvin ennustettavia ja tasasuuruisia.

Kunnanvaltuusto irtisanoi 26.4.2022 § 16 Kaavin kunnan ja Tuusniemen kunnan välisen yhteistyösopimuksen rakennusvalvonnan ja ympäristösihteerin työtehtävien hoitamisesta. Rakennustarkastaja/ympäristösihteerin 50 %:n työpanos kohdistetaan Kaavin Vuokratalot Oy:öön

Investoinneista merkittävin hanke oli uuden päiväkodin rakentaminen, jonka kustannusarvio oli noin 3,0 milj. €. Päiväkodin rakentamiskustannukset kohdistuvat pääosin tilinpäätösvoodelle. Lisäksi päiväkotiin hankittiin kalusteita loppuvuodesta 2022. Kalustohankintaan tehtiin määrärahamuutos. Päiväkoti otettiin käyttöön tammikuussa 2023.

Kaivotien peruskorjaus jatkui tilinpäätösvuonna ja toteutuneet kustannukset olivat noin 0,3 milj. €. Asfaltointi toteutetaan vuoden 2023 aikana.

Moottorikelkkareitin rakentaminen siirtyi vuodelle 2023 lupa-asioiden keskeneräisyyksien vuoksi. Myöskään varavoimakoneiden hankinta ei toteutunut vuoden 2022 aikana, johtuen koneiden saatavuusongelmista. Virastotalon merkittävimmät muutostyöt siirtyivät vuodelle 2023.

Henkilöstömenot olivat talousarviovuonna noin 5,79 milj. € ja alittivat budjetoidun noin 70.000 eurolla. Talousarviovuonna lisäresurssia kohdistettiin erityisesti perusturvan toimialalle. Lisäksi perusturvaan hankittiin ostopalveluna lisäresurssia. Myös kunnanjohtajan johtajasopimuksen mukaiset korvaukset kirjattiin tilinpäätösvuodelle.

Kuntien välisen yhteistyön osalta valtuusto teki päätöksen yläkoulusopimuksen jatkamisesta 1.8.2022 lukien Tuusniemen kunnan kanssa.

Talousarvion toteutuminen käyttötalouden menojen (ulkoiset) osalta oli 98,9 % olleen yhteensä noin 25,3 milj. €. Käyttötalouden tulojen (ulkoiset) osalta toteutuminen oli 77,0 %. Tuottojen määränä toteutui 2,4 milj. euroa.

Talousarviovuoden aikana on valtuustossa käsitelty määrärahamuutoksia siten, että alkuperäisen talousarvion alijäämä 570.000 euroa kasvoi 670.000 euroon.

Käyttötalouden määrärahoissa tapahtuivat seuraavat merkittävimmät poikkeamat talousarvioon nähden:

Keskushallinto: Keskushallinnon toimintatuotot jäivät alle talousarvion 122 000 €, koska puun myyntipäätökset ajoittuivat loppuvuoteen ja puun myyntituotot kirjautuvat vuoden 2023 puolelle.

Hallinto- ja tukipalvelut: Toimintatuottojen alitus 129.000 € koostui pääosin sisäisistä tuloeristä. Vastaavasti toimintamenot alittuivat.

Elinkeino- ja kehityspalvelut: Toimintatuottojen alitus 107 000 € ja toimintamenojen alitus 120 000 € johtuu merkittävin osin Työtä Ideasta -hankkeen epätasaisella jaksottumisella hankevuosille.

Sosiaalipalvelut: Sosiaalipalveluiden toimintatuotot jäivät noin 187 000 € alle arvioidusta. Sosiaalipalvelujen projekti Tuumasta toimeen -hanke ei toteutunut talousarviovuonna suunnitelman mukaisesti, joten toimintatuotot ja toimintamenot eivät kertyneet täysmääräisesti. Tuetussa palveluasumisessa asuntoja oli tyhjänä, joten ateriamaksutulot ja asuntojen vuokratulot eivät toteutuneet suunnitelmien mukaisesti. Sosiaalipalveluiden toimintakulut **ylittivät talousarvion noin 974 000 €**. Osittain sosiaalipalvelujen toimintakulujen ylittyminen johtui sosiaalitoimen lisäresursoinnista.

Terveystenhoito: Terveystenhoillon toimintakulut toisaalta **alittuivat 971 000 €**, joten perusturvan toimialan yhteenlasketut toimintakulut olivat hyvin lähellä talousarviossa arvioitua summaa. Terveystenhoillon osalta Kysterin lopullinen jäsenkuntakorvaus toi Kaavin kunnalle palautusta noin 520 000 €. Kuopion yliopistollinen sairaalaan alijäämän kattamiseen Kaavin kunnan osuus oli noin 154 000 €.

Lasten päivähoito: Toimintatuotot ylittivät noin 14 000 € ja toimintamenot ylittivät noin 25 000 €. Arvioitua suuremmat toimintamenot muodostuivat lasten kotihoidon tuesta, ulkopuolisesta päivähoitosta ja perhepäivähoidosta.

Opetustoimi: Toimintatuottojen alitus noin 66 000 € muodostui arvioitua pienemmistä kotikuntakorvauksista ja muista korvauksista kunnilta.

Kiinteistötoimi: Toimintatuottojen 78.000 euron alitus johtui siitä, että kaikki tilat eivät olleet käytössä täysmääräisesti. Toisaalta kiinteistöjen toimintamenot alittuivat noin 134 000 €.

Vesi- ja viemärilaitos: Toimintatuotot jäivät 60.000 € alle talousarvion, johtuen kulutuksen vähenemisestä.

Muu tekninen toimi: Toimintakulut olivat noin 66.000 € arvioitua suuremmat johtuen pitkälti Kalaniemen ylijäämään vastaanottoaikan laajentamisen suunnittelusta ja toteuttamisesta.

1.5 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Tilinpäätösvuoden lopussa kertynyttä ylijäämää taseessa on 950.000 €. Talousarviossa 2023 on kunnantalouden olevan alijäämäinen noin 100 000 €, mutta suunnitelmavuosina 2024–2025 kuntatalouden Kaavilla arvioidaan olevan tasapainossa.

Valtionosuudet ovat Kaavin kunnassa vuonna 2023 negatiiviset noin 840 000 €, kun otetaan huomioon kotikuntakorvaukset sekä opetus- ja kulttuuritoimen rahoitus. Kaavin kunta on tehnyt valtionosuuspäätöksestä oikaisuvaatimuksen valtionvarainministeriöön.

Hyvinvointialueen käynnistyminen 1.1.2023 pienensi Kaavin kunnan vuosibudjetin noin kolmasosaan. Henkilöstömäärä puolittui ollen 1.1.2023 lukien noin 70 henkilöä.

Hyvinvointialueiden lopullinen rahoitus määritellään kuntien sote- ja pelastustoimenkustannuksista vuosien 2021 ja 2022 tilinpäätöksien perusteella, joten uudistuksen lopulliset vaikutukset kuntatalouteen selviävät vasta vuoden 2023 aikana.

Tilinpäätöksen valmisteluajana taloustilanteen ennustaminen on edelleen haastavaa, johtuen Suomen valtion velkamäärän kasvusta. Velkamäärän kasvulle on tulevana vuosina paineita tehdä merkittäviä muutoksia ja se voi aiheuttaa heikennystä myös kuntatalouteen. Lyhyemmällä aikavälillä talouteen tuo haasteita inflaation kiihtyminen sekä kohoavat korkokustannukset. Erityisesti energian hinnan nousu aiheuttaa inflaation kiihtymistä. Kohoavia henkilöstökustannuksia ovat työmarkkinajärjestöjen neuvottelemat palkankorotukset.

1.6 Kunnan henkilöstö

Kaavin kunnan henkilöstömäärässä ei talousarviovuoden aikana tapahtunut merkittäviä muutoksia. Henkilöstömäärä 31.12.2022 oli 126. Merkittävin muutos kohdistui vuodenvaihteeseen 2022–2023, kun hyvinvointialueelle siirtyi liikkeenluovutuksella noin puolet Kaavin kunnan henkilöstöstä. Vuoden 2022 aikana käytiin siirtyvän henkilöstön ja hyvinvointialueen kanssa yhteistoimintaneuvottelut henkilöstön siirron yksityiskohdista. Henkilöstö siirtyi ns. vanhoina työntekijöinä olemassa olevilla työ- ja virkasuhteilla hyvinvointialueen palvelukseen.

Toiset yhteistoimintaneuvottelut käytiin Kaavin kunnan uuden organisaation muodostamiseksi vuoden 2023 alusta lukien. Yhteistoimintaneuvottelut eivät koskenee henkilöstön vähentämistä vaan toiminnan uudelleen organisointia.

Maksettuja palkkoja oli vuonna 2022 n. 4,35 milj. €, kun vuonna 2021 palkkoja maksettiin n. 4,23 milj. €.

Työterveyshuolto on järjestetty Pihlajalinna Oy:ssä ja henkilöstöä koskevat asiat on käsitelty yhteistoimikunnassa yhteistoiminnasta kunnissa annetun lain (449/2007) mukaisesti.

Perusturvan henkilöstömuutokset:

- Valtuusto 28.6.2022 § 38, palveluohjaajan toimen muuttaminen sosiaaliohjaajan viraksi
- Valtuusto 28.6.2022 § 39, perhetyöntekijän toimen muuttaminen sosiaaliohjaajan viraksi
- Kunnanhallitus 30.8.2022 § 51, kahden lähihoitajan toimen perustaminen

Henkilöstön ja palkkauksen kehitys esitetään tarkemmalla tasolla erillisessä henkilöstötilinpäätöksessä.

1.7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Kaavin kunnassa on suoritettu riskien arviointityötä kunnanhallituksen 1.12.2014 hyväksymien menettelytapaohjeiden pohjalta. Kunnanjohtajan katsauksessa on esitetty mm. taloudellisia haasteita/riskejä. Hallintokunnassa on arvioitu oman toiminnan kannalta merkittävimpiä riskejä.

Toiminnassa ei ole tunnistettu ihmisoikeuksiin, korruptioon tai lahjontaan liittyviä riskejä. Hankinnoissa on noudatettu lakia julkisista hankinnoista ja henkilöstöä on ohjeistettu edustamisesta, vieraanvaraisuudesta, lahjoista ja eduista. Johtavat luottamushenkilöt ja viranhaltijat ovat tehneet sidonnaisuusilmoitukset, jotka on julkaistu kuntalain mukaisesti kunnan verkkosivuilla.

Henkilöstön hyvinvointiin on panostettu, jotta se vähentäisi ammattitauteja, työtapaturmia, sairastavuutta sekä työn henkistä kuormittavuutta. Pienessä organisaatiossa henkilöstön tiedon ja osaamisen merkitys on suuri ja tämä lisää myös organisaation haavoittuvuutta erityisesti pidempien ja äkillisten poissaolojen yhteydessä. Osaavan henkilöstön saatavuudessa ja pysyvyydessä on esiintynyt haasteita.

Omaisuusriskit kartoitetaan laajemmin kerran vuodessa, mutta päivitetään tarvittaessa myös vuoden varrella. Kunnan toiminta on myös vakuutettu vastuuvakuutuksella. Käytännössä vakuutusasioita hoitaa kunnan puolesta ulkopuolinen vakuutusmeklari.

Tietojärjestelmien ylläpito, toimivuus ja tietohallinto kokonaisuutena ovat yhä merkittävämmässä osassa kunnan toimintaa, ja näihin kohdistuvat uhat muodostavat merkittäviä riskejä toimintaan sekä tietosuojaan nähden. ICT-riskienhallintaan sisältyy mm. ohjeistukset, koulutukset sekä tekniset toimenpiteet. Tietojärjestelmien ylläpidosta vastaa Data Group Oy. Asia- ja kokoushallintajärjestelmän (Dynasty10) tuotantokäyttö siirtyi vuodelle 2023. Asia- ja kokoushallinta järjestelmän käyttöönotto vähentäisi merkittävästi hallinnon riskejä. Henkilöstö osallistuu vuosittain Digi- ja väestöviraston digitaalisen turvallisuuden edistämiseen kohdennettuun Digiturvaviikkoon.

Kouluhankkeen pitkäaikaiset lainat on suojattu koronvaihtosopimuksella ja loppuosa lainoista on kiinteäkorkkoisia. Tilapäisluottoa oli vuodenvaihteessa 2022–2023 käytössä valtuuston hyväksymä enimmäismäärä eli 4,0 milj. €. Pitkäaikainen laina päiväkodin rakentamiskustannuksiin kilpailutetaan alkuvuodesta 2023.

Työtuomioistuin on antanut 3.3.2023 neljä välituomiota koskien Pohjois-Savon pelastushenkilöstön varallaolojuttuja. Työtuomioistuin on katsonut kaikissa asioissa, että vaatimuksenesittäjien varallaoloaika on koko vaatimuksia koskevan ajan katsottava työajaksi (liitteet). Kyseisissä neljässä tuomiossa vaatijoina on yhteensä 26 pelastustoimen henkilöä ja heidän vaatimuksensa ajoittuvat eripituisille ajoille vuosien 2013–2021 aikana. Vaatimukset ovat yhteensä n. 5,8 M€ ilman henkilösivukuluja ja korkoja. Kaavin kunnan laskennallinen osuus on noin 60 000 €, joka on mahdollista realisoitua tulevina vuosina.

Kaavin kunnan perusturvassa ja etenkin sosiaalitoimessa on ollut ongelmia jo useamman vuodenajan. Päätöksiä on tehty osittain virheellisesti ja niitä on jouduttu korjaamaan jälkikäteen. Järjestämis- ja kustannusvastuu on siirtynyt 1.1.2023 lukien Pohjois-Savon hyvinvointialueelle, mutta ennen siirtymistä muodostuneet kustannukset ovat kunnan vastuulla. On mahdollista, että joitakin kunnalle kuuluvia kustannuksia realisoituu tulevina vuosina.

Lähitulevaisuuden merkittävimmän riskin ja epävarmuustekijä muodostuu Venäjän sotatoimista Ukrainassa. Kunnissa varautumisen painopiste on muuttunut nopeasti ja menopaineet kohdistuvat huoltovarmuuteen, hybridivaikuttamiseen sekä erilaisiin häiriöihin liittyvästä varautumistoiminnasta. Suomen valtion velkamäärän kasvulle on tulevina vuosina paineita tehdä merkittäviä muutoksia ja se voi aiheuttaa heikennystä myös kuntatalouteen. Lyhyemmällä aikavälillä talouteen tuo haasteita inflaation kiihtyminen sekä kohoavat korkokustannukset. Erityisesti energian hinnan nousu aiheuttaa inflaation kiihtymistä. Kohoavia henkilöstökustannuksia ovat työmarkkinajärjestöjen neuvottelemat palkankorotukset.

2 SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta

Kuntalakiin (325/2012) kesällä 2012 lisätyt säännökset kunnan ja kuntakonsernin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta tulivat voimaan vuonna 2014. Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kunnan ja kuntakonsernin sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joiden avulla pyritään varmistumaan organisaation tavoitteiden saavuttamisesta ja toiminnan laillisuudesta. Riskienhallinnalla tunnistetaan, arvioidaan ja hallitaan tavoitteiden saavuttamista uhkaavia tekijöitä. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen on siten osa kunnan ja kuntakonsernin johtamista.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelytapaohjeet Kaavin kunnassa

Valtuusto on 24.6.2014 päättänyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Valtuuston 24.6.2014 hyväksymässä asiakirjassa on määritelty:

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan käsitteet

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että kunnalle ja kuntakonsernille asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on tuloksellista.

Sisäinen valvonta on osa kunnan johtamisjärjestelmää sekä kunnan johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskien hallintaa, toiminnan kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia.

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan yleisesti kaikkia niitä kunnan ja kuntakonsernin toiminta- ja menettelytapoja, joilla tilivelvolliset ja muut esimiehet pyrkivät varmistamaan, että

- kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista,
- päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa,
- lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että
- omaisuus ja resurssit turvataan.

Riski on epävarmuuden vaikutus tavoitteisiin. Vaikutus on poikkeama odotetusta, niin myönteisessä kuin kielteisessä mielessä.

Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa. Riskienhallinnalla tarkoitetaan järjestelmällisiä menettelytapoja, joiden avulla:

- tunnistetaan ja kuvataan kunnan ja kuntakonsernin toimintaan liittyviä riskejä
- arvioidaan riskien merkittävyyttä ja toteutumisen todennäköisyyttä sekä
- määritellään toimintatavat riskien hallitsemiseksi, valvomiseksi ja raportoimiseksi.

Sisäinen tarkastus on osa sisäistä valvontaa. Sisäinen tarkastus tukee organisaatiota sen tavoitteiden saavuttamisessa ja arvioinnissa tarjoamalla objektiivisen, riippumattoman ja järjestelmällisen lähestymistavan organisaation

- riskienhallinta-,
- valvonta-,
- johtamis- ja
- hallintoprosessien tuloksellisuuden arviointiin ja kehittämiseen.

Vastuutahot

Kaavin kunnan hallintosäännössä (v. 2017) on määrätty:

58 § Ulkoinen ja sisäinen valvonta

Kunnan hallinnon ja talouden valvonta järjestetään siten, että ulkoinen ja sisäinen valvonta yhdessä muodostavat kattavan valvontajärjestelmän.

Ulkoinen valvonta järjestetään toimivasta johdosta riippumattomaksi. Ulkoisesta valvonnasta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja.

Sisäinen valvonta on osa johtamista. Kunnanhallitus vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä.

Kunnanhallituksen ja lautakunnan osalta:

Kunnanhallituksen ratkaisovaltaan kuuluu mm.:

20 § kohta 18: Ohjeistaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ja toimeenpanon.

Lautakunnan ratkaisovaltaan kuuluu mm:

21 § kohta 7: Valvoo sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpano omalla toimialallaan.

Johtavien viranhaltijoiden (tilivelvollisten) velvollisuus toimeenpanna sisäinen valvonta ja riskienhallinta vastuualueillaan. Tilivelvollisia ovat Kaavin kunnassa kunnanjohtaja, hallintojohtaja, sosiaali- ja kunnaninsinööri. Kuntalain mukaan tilivelvollisia ovat myös kunnanhallituksen, lautakuntien ja mm. toimikuntien jäsenet.

Konserniyhteisön (Kaavin Vuokratalot Oy) hallitus ja toimitusjohtaja ovat vastuussa omalta osaltaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja raportoinnista.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta Kaavin kunnan talouden ohjausjärjestelmässä:
Hallintosääntöön liitetyt soveltamisohjeet on kunnanhallitus käsitellyt 1.12.2014

Sisäisen valvonnan raportti vuodelta 2022:

Toteamukset

1. Kuntastrategia, **Yhteistyöstä menestystä**

Kaavi kunnan kuntastrategia on hyväksytty valtuustossa 26.4.2022 § 17.

Valtuustokauden 2021–2025 päätavoitteet ovat:

- Lasten ja lapsiperheiden hyvinvointi paranee
- Kunnassa on puitteet kaikenikäisille kuntalaisille hyvinvointia tuottavalle yhdistystoiminnalle ja sen yhteistyölle
- Kaavista Pohjois-Savon yrittäjäystävällisin kunta 2024
- Kauppakylä Kaavin palvelut säilyvät monipuolisina
- Kunnan työntekijät kokevat tulevansa kuulluksi heidän työtänsä ja työhyvinvointia koskevissa asioissa
- Kaavilla on puoleensavetävä brändi
- Kuntatalous on tasapainossa

Kaavi tarjoaa puitteet elämään turvallisessa, luonnon läheisessä, yrittämisessä ja toimeliaisuuteen kannustavassa ympäristössä (Missio)

Kunta, jossa on kuntalaisten äänellä ja rajat ylittävällä yhteistyöllä luotua elinvoimaa (Visio).

Valtuustokauden 2021–2025 päätavoitteet ohjaavat kunnan toimintaa ja päätöksentekoa.

2. Pienet muutokset

Pienet muutokset tehdään ohjeiden mukaisesti tehtäväalueen sisällä osatehtäväalueiden välillä ja käsitellään lautakunnassa siinä tapauksessa, että lautakunnan alkuvuodesta hyväksymä määräraha ei toteudu arvioidun mukaisena. Mikäli muutos määrärahoissa, tuloarvioissa tai tavoitteissa on suurempi ja vaikuttaa koko tehtäväalueen määrärahoihin, muutos käsitellään valtuustossa.

3. Saatavien seuranta

Saatavien määrä on maltillinen, saatavien perintä on huomautusten jälkeen siirretty Intrum Justitia Oy:n hoidettavaksi.

4. Sijoitettavat kassavarat

Tilinpäätösvuonna ei ole ollut sijoitettavia kassavaroja.

5. Hankintojen kilpailutus

- Kaavin kunta on Sansia Oy:n osakas ja Sansia Oy hoitaa kynnysarvot ylittävät kilpailutukset
- Hankintarajat alittavilla pienhankinnoilla oma ohjeistus.

6. Työaikaseurannat/johtoryhmä: työaika ei ole riittänyt kaikkeen työmäärään johtuen osittain puutteellisesta resurssista.

7. Huomioitavat/kehittävät asiat

- Henkilöstön työhyvinvointia kehitettävä valtuustostrategian mukaisesti, resurssit oltava tasapainossa työmäärään nähden
- Vesihuollon toimintatuottojen tulee kattaa toimintamenot sekä tarpeelliset investoinnit
- Erityisoppilaiden määrä on edelleen korkea. Erityisen tuen tarpeessa noin 30 % oppilaista ja erityisen, ja tehostetun tuen oppilaita on valtakunnallisesti verrattuna lähes kaksinkertainen määrä, haasteellisten oppilaiden suhteellinen määrä on lisääntynyt.
- Sosiaalitoimessa haasteellinen toimintavuosi. Lisäresursoinnilla ja muilla käytännön järjestelyillä pyritty saamaan sosiaalitoimen asiat pääosin järjestykseen ennen hyvinvointialueen käynnistymistä 1.1.2023
- Rakennusjärjestyksen uusiminen ajankohtaista ottaen huomioon maankäyttö- ja rakennuslain uudistus.

8. Tilintarkastajan ohjeistukset:

- Kiinnitettävä enemmän huomiota muutoksenhakuohjeiden oikeellisuuteen
- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet vuodelta 2014 päivitettävä

9. Kaavin Vuokratalot Oy:n talouteen vaikuttaneet tasapainottamistoimet:

- Valtiokonttorin päätös 26.11.2019; myönnetty tervehdyttämisavustusta 105.879,96 €
- Valtiokonttorin päätös 19.11.2019; kahden vuosimaksulainan muuttaminen kiinteäehtoiseksi lainaksi.
- Valtiokonttorin kaikkien laina-aikojen pidentäminen noin 4–5 vuodella, vuosi 2020 oli lyhennysvapaa, rahoitustarpeen väheneminen noin 117.520 € vuonna 2020 sekä jatkettun ajan vuosina noin 90.000 €/v.
- Osuuspankin lainan koron muutos 2,3 %:n, säästö vuonna 2020 noin 34.800 €.

Purkamistoimista huolimatta yhtiön käyttöaste on noin 80 %:n tuntumassa.

10. Työmarkkinatuen kuntaosuuden kehitys 2014–2022:

Työmarkkinatuen kuntaosuus / €

TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP2019	TP2020	TP 2021	TP 2022
185 000	228 000	164 341	122 830	197 532	250 795	219 786	202 973

Työllisyysasioiden hoidossa panostusten on oltava jatkuvaa. Tuumasta toimeen -hanke on vuosina 2021 ja 2022 käytännössä vastannut Kaavin työllisyyden kokonaisuudesta.

3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

3.1 Tuloslaskelma, 1000 € (ulkoinen)

	2022	2021
	1000 €	1000 €
TOIMINTATUOTOT		
Myyntituotot	829	1 029
Maksutuotot	489	539
Tuet ja avustukset	487	443
Muut toimintatuotot	552	551
TOIMINTATUOTOT	2 356	2 562
TOIMINTAKULUT		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-4 341	-4 184
Henkilösivukulut	-1 438	-1 426
Eläkekulut	-1 302	-1 272
Muut		
henkilösivukulut	-136	-154
Palvelujen ostot	-17 092	-16 747
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-980	-892
Avustukset	-938	-791
Muut toimintakulut	-547	-556
TOIMINTAKULUT	-25 336	-24 597
TOIMINTAKATE	-22 980	-22 036
Verotulot	10 969	10 661
Valtionosuudet	12 453	12 440
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0
Korkotuotot	4	3
Muut rahoitustuotot	185	140
Korkokulut	-87	-101
Muut rahoituskulut	-5	-1
VUOSIKATE	539	1 107
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunn.mukaiset poistot	-678	-706
Arvonalentumiset	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-678	-706
TILIKAUDEN TULOS	-138	401
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)	11	11
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-128	411
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT:		
Toimintatuotot/Toimintakulut		
, %	9,3 %	10,4 %
Vuosikate/Poistot, %	79,6 %	156,7 %
Vuosikate, euroa/asukas	201	398
Asukasmäärä	2689	2778

Toimintatuotot, % toimintakuluista = $100 \cdot \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$
Vuosikate, % poistoista = $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

3.2 Rahoituslaskelma, 1000 € (ulkoinen)

	2022	2021
	1000 €	1000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	539	1 107
Tulorahoituksen korjauserät	-27	-203
	512	904
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-3 626	-882
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	53
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	30	38
	-3 595	-790
Toiminnan ja investointien rahavirta	-3 083	114
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	0	0
Antolainasaamisten lisäykset	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	7	-7
	7	-7
Lainakannan muutokset		
Pitkäaik.lainojen lisäys	0	0
Pitkäaik.lainojen vähennys	-491	-547
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 000	-500
	2 509	-1 047
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiant.varojen ja pääomien muutokset	54	60
Saamisten muutos	-474	-301
Korottomien velkojen muutos	374	-370
	-46	-611
Rahoituksen rahavirta	2 470	-1 665
RAHAVAROJEN MUUTOS	-613	-1 551
Rahavarat 31.12.	835	1 447
Rahavarat 1.1.	<u>1 447</u>	<u>2 998</u>
	-613	-1 551
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT:		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v, 1000 €	160	2 985
Investointien tulorahoitus, %	14,9 %	133,6 %
Laskennallinen lainanhoitokate	0,53	1,38
Kassan riittävyys, pv	11	21
Asukasmäärä	2689	2778

Investointien tulorahoitus, % = $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Laskennallinen lainanhoitokate = $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lask.lainanlyhennykset})$

Kassan riittävyys(pv) = $365 \text{pv} \cdot \text{Rahavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

4 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET**4.1 Tase ja sen tunnusluvut, 1000 €**

	31.12.2022	31.12.2021
	1000 €	1000 €
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	13	17
Muut pitkävaikutteiset menot	84	105
Aineettomat hyödykkeet yht.	97	121
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	2 598	2 600
Rakennukset	9 489	6 712
Kiinteät rakenteet ja laitt	2 235	2 504
Koneet ja kalusto	28	0
Ennakkomaksut ja kesk.er.h.	813	378
Aineelliset hyödykkeet yht.	15 162	12 193
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	2 971	2 971
Muut lainasaamiset	507	507
Muut saamiset	75	82
Sijoitukset yht.	3 553	3 561
PYSYVÄT VASTAAVAT YHT.	18 813	15 875
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Lahj.rahastojen erityiskatt.	383	383
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	383	383
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	225	225
Pitkäaik.saamiset yht.	225	225
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	656	491
Muut saamiset	285	142
Siirtosaamiset	722	557
Lyhytaikaiset saamiset yht.	1 663	1 190
Saamiset yht.	1 888	1 415
Rahat ja pankkisaamiset		
Rahat ja pankkisaamiset yht.	835	1 447
VASTAAVAA YHTEENSÄ	21 919	19 121

VASTATTAVAA**OMA PÄÄOMA**

Peruspääoma	8 692	8 692
Ed.tilikausien yli-/alijäämä	1 083	672
Tilikauden yli-/alijäämä	-128	411
Oma pääoma yhteensä	9 648	9 775

POISTOERO JA**VAPAAEHTOISET VARAUKSET**

Poistoero	158	168
Poistoero ja vapaaeht.var.yht	158	168

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

Lahjoitusrahastojen pääomat	536	519
Muut toimeksiantojen pääomat	6	45
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	644	590

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vak.lait	4 260	4 701
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Siirtovelat	6	6
Pitkäaik.vieras pääoma yht.	4 266	4 707

Lyhytaikainen

Joukkovelkakirjalainat	4 000	1 000
Lainat rahoitus- ja vak.lait	441	491
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Saadut ennakot	0	0
Ostovelat	1 701	1 325
Muut velat	119	137
Siirtovelat	944	927
Lyhytaikainen vieras pääoma	7 204	3 880
VIERAS PÄÄOMA	11 470	8 587

VASTATTAVAA**21 919****19 121****TASEEN TUNNUSLUVUT:**

Omavaraisuusaste, %	44,7	52,0
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	44,5	33,5
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	955	1 083
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	355	390
Lainakanta 31.12., 1000 €	8 701	6 192
Lainakanta 31.12., €/asukas	3 236	2 229
Lainat ja vuokravastuut, 31.12., 1000 €	8 736	6 276
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	3 249	2 259
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	507	507
Asukasmäärä	2689	2778

Omavaraisuusaste,% = $100 \cdot (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaeht.varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus,% = $100 \cdot (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Kertynyt yli-/alijäämä = Ed.tilikausien yli-/alijäämä + tilikauden yli-/alijäämä

Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas = Ed.tilikausien yli-/alijäämä + tilikauden yli-/alijäämä / Asukasmäärä

Lainakanta 31.12. = Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + siirtovelat + Muut velat)

Lainat ja vuokravastuut 31.12. = Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + vuokravastuut

Lainat ja vuokravastuut, €/asukas

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut / Asukasmäärä

Lainasaamiset 31.12. = Sijoitukseen merkityt jvk-lainasaamiset ja muut saamiset

5 KUNNAN KOKONAISTULOT JA MENOT	2022	2021
TULOT	milj. €	milj. €
Toiminta		
Toimintatuotot	2,36	2,56
Verotulot	10,97	10,66
Valtionosuudet	12,45	12,44
Korkotuotot	0,00	0,00
Muut rahoitustuotot	0,19	0,14
Tulorahoituksen korjauserät		
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-0,03	-0,02
- Muut pakolliset varaukset	0,15	-0,18
Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	0,05
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0,03	0,04
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset	0,01	0,00
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	0,00
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	<u>3,00</u>	<u>0,00</u>
Kokonaistulot yhteensä	29,13	25,69
MENOT	milj. €	milj. €
Toiminta		
Toimintakulut	25,34	24,60
- valmistus omaan käyttöön		
Korkokulut	0,09	0,10
Muut rahoituskulut	0,00	0,00
Investoinnit		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	3,63	0,88
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten lisäys	0,00	0,01
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0,49	0,55
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	<u>0,00</u>	<u>0,50</u>
Kokonaismenot yhteensä	29,54	26,63

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma on koottu tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta.

6 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen kuuluvista yhteisöistä

Yhdistely konsernitilinpäätökseen

	Yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt	
Kaavin Vuokratalot Oy	1
Kuntayhtymät	4
Osakkuusyhteisöt	2
Koillis-Savon Vesi Oy	
Koillis-Savon Ympäristöhuolto Oy	
Yhteensä	7

Kunnan konsernitilinpäätös laaditaan kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä niiden kuntayhtymien, joissa kunta on jäsenenä, tilinpäätösten yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään konsernitase, konsernituloslaskelma ja konsernin rahoituslaskelma sekä niiden liitetiedot. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty yhteensä 7 yhteisöä. Luettelo konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä sisältyy tilinpäätöksen liitetietoihin.

6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Konsernin ohjaus määritellään Kaavin kuntakonsernin konserniohjeissa. Konsernijohton muodostavat Kaavin kunnanhallitus ja kunnanjohtaja apunaan kunnan johtoryhmä. Kunnanhallitus ohjaa kuntakonsernia.

6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Kaavin Vuokratalot Oy:

Kaavin Vuokratalot Oy liikevaihto oli talousarviovuonna 500.951,23 €. Vuokratuloja kertyi noin 466.000,00 € ja käyttökorvauksia noin 35.000,00 €. Suurimmat menot koostuivat kiinteistöjen ylläpitoon ja hoitoon liittyvistä kuluista ollen noin 350.000,00 €.

Tapiolan (Lokkitie 5) piha-alueiden saneeraus ja rakennusten perustusten kuivatuksen korjausurakka toteutui kokonaishinnaltaan 83.787,51 € (sis. suunnittelun, urakka-asiakirjojen laadinnan, urakan, optio työt sekä lisätyöt).

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA) hyväksyi Koparan rivitalojen (2 kpl) purkamiskustannuksiksi alustavasti 74.400,00 € (alv 24 %) ja myöntää hakijalle kulujen kattamiseksi 66.960,00 €. Avustus on kuitenkin enintään 90 % hyväksyttävistä kokonaispurkukustannuksista.

Yhtiön maksuvalmius on pysynyt kohtuullisena ja ulkopuoliset laskut on pystytty maksamaan ajallaan.

Kaavin Vuokratalot Oy:n talouteen vaikuttaneet tasapainottamistoimet:

- Valtiokonttorin päätös 26.11.2019; myönnetty tervehdyttämistä 105.879,96 €
- Valtiokonttorin päätös 19.11.2019; kahden vuosimaksulainan muuttaminen kiinteäehtoiseksi lainaksi ja kaikkien laina-aikojen pidentäminen noin 4–5 vuodella, vuosi 2020 oli lyhennysvapaa, rahoitustarpeen väheneminen noin 117.520 € vuonna 2020 sekä jatkettuna vuosina noin 90.000 €/v
- Osuuspankin lainan koron muutos 2,3 %:n, säästö vuonna 2020 noin 34.800 €

Kaavin Vuokratalot Oy omistaa 93 asuntoa. Yhtiön kaikki asunnot sijaitsevat kirkonkylällä. Asuntomäärästä lähes puolet on vanhempaa kerrostaloasuntokantaa, jotka peruskorjattiin vuosina 2011–2012.

Kirkkoharjuntie 1 kiinteistöt (kaksi taloa / kuusi (6) asuntoa) puretaan vuosien 2023–2024 aikana. Käyttöaste ajalla 1.1.-30.11.2022 on ollut noin 86 % verrattuna sadan prosentin käyttöasteen tuloihin. Budjetoituihin tuloihin verrattuna käyttöasteeksi tulee noin 111 %. Vuoden 2021 käyttöaste oli noin 79 %.

Vuoden 2022 lopulla yhtiöllä on lainaa 2.699.679,14 euroa, josta kunnan antolainaa on 200.000 euroa ja pääomalainoja 507.000 euroa. Kunta on kuluneena vuonna perinyt yhtiöltä hallintopalvelukorvausta. Korvauksen määrää kohtuullistettiin kunnanhallituksen 30.3.2020 tekemällä päätöksellä 20 %:iin, jolloin maksettavaksi jäi 36.704 euroa (sis. alv).

Taloudellisen tilanteen korjaamiseksi yhtiö haki ja sai vuonna 2019 Valtiokonttorilta päätökset tervehdyttämisavustuksesta ja lainaehtojen muutoksesta. Valtiokonttori myönsi aravalainojen lyhennysohjelmiin viiden vuoden jatkoajan ja vuosimaksulainat muutettiin kiinteäehtoisiksi lainoiksi. Lainaehtomuutoksen ehtona oli, että yhtiön omistaja ei saa periä omille varoille korkoa vuosina 2019–2031. Lisäksi Valtiokonttori myönsi 105.879,96 euron tervehdyttämisavustuksen, jonka ehtona oli, että kunta sijoittaa omistajan osuutena saman verran ja että pääoma- tai antolainojen lyhennyksiä ei peritä vuosina 2019–2024. Loput tervehdyttämisavustuksesta käytettiin Välliläntien piharemonttiin vuonna 2021.

22.12.2022 pitämässään kokouksessa Kaavin Vuokratalot Oy:n hallitus päätti, ettei asuntojen vuokria koroteta vuodelle 2023, vaan ne pidetään samansuuruisina kuin ne ovat olleet 1.2.2020 alkaen. Vesimaksuja korotetaan yhdellä prosentilla (1 %), muita käyttökorvauksia ei koroteta. Kunnan perimä alennettu hallintopalvelukorvaus sisältyy talousarvion menoihin. Talousarvion mukainen liikevaihto on 523.203,00 euroa ja hoito- ja pääomamenot ovat 500.690,00 euroa. Valtiokonttorin myöntämien lainaehtojen muutosten johdosta syntyneillä säästöillä on tarkoitus toteuttaa korjauksia, joiden määräksi on arvioitu 127.000,00 euroa.

Yhtiön tavoitteena on olla menestyvä yhtiö, joka tuottaa kohtuuhintaisia ja hyväkuntoisia asumispalveluja Kaavilla. Konserniohjeen mukaan Kaavin Vuokratalot Oy:n tulee raportoida toiminnastaan ja taloudestaan elokuun lopun tilanteesta sekä tilinpäätöksen yhteydessä.

Tämänhetkisen suunnitelman mukaan tyhjät asunnot kalustetaan ja vastaanotetaan niihin Ukrainan pakolaisia.

6.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kaavin Vuokratalot Oy:n käyttöastetta tullaan parantamaan Ukrainan pakolaisten vastaanottamisella. Osan pakolaisista uskotaan jäävän myös pitempiaikaiseksi vuokralaiseksi Ukrainan kriisin jälkeen. Korjausvelkaa vuokra-asunnoissa on jatkossakin, mutta osa asunnoista on tarkoitus purkaa ARA:n myöntämän purkuavustuksen myötävaikutuksella vuoteen 2024 mennessä.

Koillis-Savon Vesi Oy vastaa puhtaan veden tuottamisesta ja Koillis-Savon Ympäristöhuolto Oy vastaa jäteveden vastaanottamisesta ja puhdistamisesta. Kiristynvä lainsäädäntö, kohoavat energia- ja työvoimakustannukset sekä yleinen hintatason nousu aiheuttavat jatkossa taksan korotuspainetta.

Konsernista poistuvat kuntayhtymät vuodenvaihteessa 2022–2023, kun hyvinvointialueet aloittivat toimintansa. Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä lakkasi ja alijäämät huomioitiin tilinpäätöksessä 2022. Vaalijalan kuntayhtymän purkaminen / lakkauttaminen ei ole vielä saanut lainvoimaista päätöstä.

6.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kaavin kunnan konserniohjeiden mukaan tytäryhteisön on raportoitava toiminnastaan kunnanhallitukselle vähintään kaksi kertaa vuodessa. Lisäksi mm. yhtiökokous- ja vastaavat pöytäkirjajäljennökset on toimitettava kunnanhallitukselle.

Kunnan palveluksessa oleva toimistosihteeri toimii Kaavin Vuokratalot Oy:n asiakaspalvelu- ja toimistotehtävissä.

Kunnanhallitus on tarvittaessa antanut kunnan yhtiökokousedustajalle ohjeistusta ennen yhtiökokousta.

Riskienhallinta

Kaavin kunnan konserniohjeiden mukaan yhteisön on mm. neuvoteltava pitempiaikaisesta lainanotostaan kunnan kanssa. Kunnanhallitus antaa tarvittaessa ohjeet tytäryhteisöille mm. suuriin investointeihin, toimialan laajentamiseen ja vakuutuspolitiikkaan liittyen.

6.6 Tavoitteiden asettaminen konsernijohtolle ja kunnan edustajille tytäryhtiössä

Kaavin kuntakonserni muodostuu emo- ja tytäryhtiöiden osalta Kaavin kunnasta ja Kaavin Vuokratalot Oy:stä.

Konsernisäännökset kuntalaissa (Konsernijohto 25a §):

Konsernijohtoon kuuluvat:

Kunnanhallitus

- valvoo kunnan etua, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa
- antaa ohjeita kuntaa edustaville henkilöille kunnan kannan ottamisessa käsiteltäviin asioihin

Kunnanjohtaja

- oikeus käyttää puhevaltaa kunnanhallituksen puolesta

Muu johtosäännössä määrätty viranomainen, joka

- esittelee tytäryhteisöjä koskevia asioita kunnanhallituksessa tai
- muutoin vastaa konsernijohtolle kuuluvista tehtävistä.

Konsernijohto vastaa kuntakonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä.

Konsernijohtolle asetettujen tavoitteiden toteutuminen suunnittelukaudella:

	TA 2022	TP 2022
Konsernijohton raportointi	3 krt/v	3 krt/v
Konsernin toimintatuotot/toimintamenot, %	>38 %	39,3 %
Konsernin vuosikate/poistot, %	>80 %	81,7 %
Konsernin omavaraisuusaste, %	>50 %	29,5 %
Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus, %	<50 %	65,0 %
Lainamäärä/asukas, €	<6.000 €/as	7.381 €/as

Toteutuminen

Kunnan nimeämä yhtiökokousedustaja on pyytänyt kunnanhallituksen kannanottoa yhtiökokouksen asioihin liittyen. Varsinaisen raportoinnin on tehnyt Kaavin Vuokratalot Oy:n operatiivisesta toiminnasta vastaava toimistosihteeri 3 kertaa vuodessa.

6.7. KONSERNITILINPÄÄTÖS JA SEN TUNNUSLUVUT

Konsernin tuloslaskelma

	2022	2021
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	14 612	14 588
Toimintakulut	-37 211	-36 462
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta	9	77
Toimintakate	-22 590	-21 796
Verotulot	10 946	10 639
Valtionosuudet	12 944	12 899
Rahoitustuotot ja -kulut:	0	0
Korkotuotot	2	4
Muut rahoitustuotot	187	128
Korkokulut	-203	-198
Muut rahoituskulut	-9	-4
Vuosikate	1 278	1 671
Poistot ja arvonalentumiset:		
Poistot	-1 563	-1 584
Arvonalentumiset	0	-7
Satunnaiset erät	-1	144
Tilikauden tulos	-286	224
Tilinpäätössiirrot	1	4
Tilikauden verot	-2	-2
Laskennalliset verot	0	-3
Vähemmistöosuudet	-1	-7
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	-289	215
Tuloslaskelman tunnusluvut:		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	39,3 %	40,0 %
Vuosikate/Poistot, %	81,7 %	105,5 %
Vuosikate, euroa/asukas	475	601
Asukasmäärä	2689	2778

Toimintatuotot, % toimintakuluista = $100 \cdot \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$
 Vuosikate, % poistoista = $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

Konsernin rahoituslaskelma

	2022	2021
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 278	1 671
Satunnaiset erät	-1	144
Tilikauden verot	-2	-2
Tulorahoituksen korjauserä	-129	-310
Toiminnan rahavirta yhteensä	1 145	1 502
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-5 206	-2 119
Rahoitusosuudet investointimenoihin	5	74
Pysyvien vastaavien hyvödykkeiden luovutustulot	59	246
Investointien rahavirta yhteensä	-5 142	-1 799
Toiminnan ja investointien rahavirta	-3 997	-296
Rahoituksen rahavirta		
Antolainojen muutokset	0	0
Antolainojen lisäykset	0	-9
Antolainojen vähennykset	9	0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 097	198
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-378	-367
Lyhytaikaisten lainojen muutos	2 306	-586
Oman pääoman muutokset	45	473
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen po. ja varojen muutos	54	60
Vaihtomaisuuden muutos	-7	-9
Saamisten muutos	-1 063	-187
Korottomien velkojen muut	776	-237
Rahoituksen rahavirta yhteensä	3 839	-663
RAHAVAROJEN MUUTOS	-158	-960
Rahavarat 31.12	3 470	3 628
Rahavarat 1.1.	3 628	4 588
RAHAVAROJEN MUUTOS	-158	-960
Rahoituslaskelman tunnusluvut:		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta	-1 428	2 388
Investointien tulorahoitus %	24,6 %	81,7 %
Laskennallinen lainanhoitokate	0,6	0,9
Kassan riittävyys, pv	29	34

Investointien tulorahoitus, % = $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Laskennallinen lainanhoitokate = $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lask.lainanlyhennykset})$

Kassan riittävyys(pv) = $365 \text{pv} \cdot \text{Rahavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Konsernin tase

	31.12.2022	31.12.2021
	1 000 €	1 000 €
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
<u>Aineettomat hyödykkeet</u>		
Aineettomat oikeudet	223	254
Muut pitkävaikutteiset menot	97	119
Ennakkomaksut	4	0
Aineettomat hyödykkeet	324	373
<u>Aineelliset hyödykkeet</u>		
Maa- ja vesialueet	2 839	2 838
Rakennukset	19 656	16 827
Kiinteät rakenteet ja lait	2 534	2 668
Koneet ja kalusto	844	815
Muut aineelliset hyödykkeet	71	58
Ennakkomaksut ja keskeneräiset	2 670	1 805
Aineelliset hyödykkeet	28 613	25 010
<u>Sijoitukset</u>		
Osakkuusyhtiöosuudet	818	791
Muut osakkeet ja osuudet	501	455
Joukkovelkakirjalainasaamiset	1	2
Muut saamiset	108	115
Sijoitukset	1 428	1 364
PYSYVÄT VASTAAVAT	30 365	26 747
<u>TOIMEKSIANTOJEN VARAT</u>		
Valtion toimeksiannot	53	52
Lahjoitusrahastojen erityisk	448	432
Muut toimeksiantojen varat	8	8
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	509	492
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
<u>Vaihto-omaisuus</u>		
Aineet ja tarvikkeet	109	102
Vaihto-omaisuus	109	102
<u>Saamiset</u>		
<u>Pitkäaikaiset saamiset</u>		
Siirtosaamiset	0	0
Pitkäaikaiset saamiset	0	0
<u>Lyhytaikaiset saamiset</u>		
Myyntisaamiset	1 231	791
Lainasaamiset	20	87
Muut saamiset	553	267
Siirtosaamiset	1 149	746
Lyhytaikaiset saamiset	2 953	1 890
Saamiset	2 953	1 891
<u>Rahoitusarvopaperit</u>		
Muut arvopaperit	0	261
Rahoitusarvopaperit	0	261
Rahat ja pankkisaamiset	3 470	3 367
VAIHTUVAT VASTAAVAT	6 533	5 621
VASTAAVAA YHTEENSÄ	37 407	32 859

VASTATTAVAA**OMA PÄÄOMA**

Peruspääoma	8 692	8 692
Säätiöiden ja yhdistysten	0	0
Muut omat rahastot	232	233
Ed.tilikausien yli-/alijää	2 360	2 099
Tilikauden yli-/alijäämä	-289	215
OMA PÄÄOMA	10 996	11 241

VÄHEMMISTÖOSUUDET

	106	105
--	------------	------------

PAKOLLISET VARAUKSET

Muut pakolliset varaukset	357	438
PAKOLLISET VARAUKSET	357	438

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

Valtion toimeksiannot	157	80
Lahjoitusrahastojen pääoma	602	568
Muut toimeksiantojen pääom	14	53
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	773	702

VIERAS PÄÄOMA Pitkäaikainen vieras pääoma

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	14 251	13 158
Lainat julkisyhteisöiltä	468	483
Saadut ennakot	23	25
Siirtovelat	24	24
Pitkäaikainen vieras pääoma	14 767	13 689

Lyhytaikainen vieras pääoma

Joukkovelkakirjalainat	4 023	1 093
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 104	1 088
Saadut ennakot	137	143
Ostovelat	2 781	1 956
Liittymismaksut ja muut velat	149	176
Siirtovelat	2 198	2 213
Laskennalliset verovelat	15	15
Lyhyt aikainen vieras pääoma	10 408	6 684

VIERAS PÄÄOMA

	25 175	20 374
--	---------------	---------------

VASTATTAVAA YHTEENSÄ

	37 407	32 859
--	---------------	---------------

Konsernitaseen tunnusluvut:

Omavaraisuusaste, %	29,5	34,4
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	65,0	53,0
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	2 071	2 315
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	770	833
Lainakanta 31.12., 1000€	19 846	15 821
Lainakanta 31.12., €/asukas	7 381	5 695
Lainat ja vuokravastuut, 31.12., 100€	20 749	16 682
Lainat ja vuokravastuut; €/asukas	7 716	6 005
Lainasaamiset 31.12., 1000€	1	2
Kunnan asukasmäärä	2689	2778

Omavaraisuusaste, % = $100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuudet} + \text{Konsernireservi} + \text{Poistoero ja vapaaeht.var.}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus, % = $100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Kertynyt yli-/alijäämä = Ed.tilikausien yli-/alijäämä + tilikauden yli-/alijäämä

Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas = $\text{Ed.tilikausien yli-/alijäämä} + \text{tilikauden yli-/alijäämä} / \text{Asukasmäärä}$

Lainakanta 31.12. = $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Lainakanta, euroa/asukas = asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla konsernin

lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä

Lainat ja vuokravastuut 31.12. = $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}$

Lainat ja vuokravastuut, €/asukas

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut} / \text{Asukasmäärä}$

Lainasaamiset = Sijoituksiin merkityt jvk - lainsaamiset ja muut lainasaamiset

7. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET

7.1 Tilikauden tuloksen käsittely

Tilikauden alijäämä –127 772,51 € siirretään tilikauden ylijäämä/alijäämä -tilille. Kertynyt ylijäämä taseessa 31.12.2022 on yhteensä 955 143,02 €.

Kohdassa Olennaiset muutokset Kaavin kunnan taloudessa ja toiminnassa on selvitetty muodostuneeseen tulokseen vaikuttaneita tekijöitä.

7.2 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Talousarvio vuodelta 2022 toteutui paremmin kuin alkuperäinen talousarvio osoitti. Muutetun talousarvion mukaan alijäämää olisi muodostunut 673 118 €, mutta lopullinen tulos muodostui -127 772,51 € alijäämäisenä.

Talouden tasapainottamista on toteutettu taloussuunnitelman 2022–2024 mukaisesti. Aiempien vuosien kumulatiivisen ylijäämän sekä valtuuston joulukuussa 2021 hyväksymän taloussuunnitelman 2022–2024 mukaisesti kunnan talouksen arvioidaan olevan suunnitelmakaudella tasapainossa. Talouden kokonaisvaltainen tasapainotarkastelu sekä parempi ennustettavuus tulee olemaan suunnitelmavuosina merkittävässä asemassa.

8 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

8.1 Käyttötalouden toteutuminen

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Vaalit

Vuonna 2022 järjestettiin historialliset ensimmäiset aluevaalit.

	TP2021	TA2022	Muutos	TA2022 + muutos	TP2022	Poikkeama	Tot %
VAALIT							
TOIMINTATUOTOT	3 354	6 500	0	6 500	6 464	36	99,40
TOIMINTAKULUT	-16 778	-8 880	0	-8 880	-7 791	-1 089	87,70
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-13 424	-2 380	0	-2 380	-1 327	-1 053	55,80
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-13 424	-2 380	0	-2 380	-1 327	-1 053	55,80

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tilintarkastus

Tavoitteet

Varsinaisen tilintarkastajan tarkastuspäiviä on vuodelle 2022 merkitty 10 päivää/vuosi. Tilintarkastaja toimii tarkastuslautakunnan sihteerinä.

Tavoitteiden toteutuminen

Tilintarkastajan tarkastuspäiviä, mukaan lukien tarkastuslautakunnan avustaminen sekä lautakunnan sihteerin tehtävät, kertyi xxx päivää vuonna 2022, kun huomioidaan tuntilaskutukset päiviksi muutettuina.

Tilintarkastuspalveluiden kilpailutus toteutettiin vuonna 2022. Kunnan valtuusto hyväksyi kokouksessaan 28.6.2022 § 46 kokonaistaloudellisesti edullisimman tilintarkastusyhteisön / tilintarkastajan. Kaavin kunnan ja kuntakonsernin tilintarkastusyhteisönä / tilintarkastajana toimii Bdo Audiator Oy / Jarmo Raati vuodet 2022–2026.

Tarkastuslautakunta (sitovuustaso valtuusto):

	TP2021	TA2022	Muutos	TA2022 + muutos	TP2022	Poikkeama	Tot %
TILINTARKASTUS							
TOIMINTAKULUT	-11 892	-14 455	0	-14 455	-15 337	882	106,10
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-11 892	-14 455	0	-14 455	-15 337	882	106,10
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-11 892	-14 455	0	-14 455	-15 337	882	106,10

KUNNANHALLITUS

Keskushallinto

Keskushallinnon talousarvioon sisältyy valtuusto ja kunnanhallitus, asumispalvelut, maa- ja metsätilat, eräät avustukset, suhdetoiminta ja muu toiminta. Valtuuston ja kunnanhallituksen kokouspalkkiot on mitoitettu normaalien kokouskäytäntöjen mukaan.

Maa- ja metsätilat

Kaavin kunnan metsien vastuuhenkilönä toimii kunnanjohtaja. Kaavin kunnan talousmetsien hoito on ulkoistettu MHY:lle. Taajamametsien hakkuista ja hoidosta vastaa kunnaninsinööri. Kasvullista metsämaata on kaikkiaan noin 925 ha, joista lahjoitusmetsien osuus 120 ha. Metsätaloussuunnitelman mukainen hakkuumäärä kunnan talousmetsissä on noin 3888 m³/vuosi ja valtiokonttorin kautta lahjoituksena saatujen metsien osalta 505 m³/vuosi.

Tavoitteet

Puunmyyntitavoite oli 180.000 € vuonna 2022.

Tavoitteiden toteutuminen

Puunmyyntituloja toteutui vuonna 2022 yhteensä n. 57 900 €. Varsinainen leimikon kilpailutus tapahtui loppuvuonna 2022 ja myyntitulojen tilitys tapahtuu vuoden 2023 aikana. Puun kantohinta oli talven 2022–2023 aikana korkealla tasolla.

Asumispalvelut

Palvelu-/yleiskuvaus

Kaavin Vuokratalot Oy omistaa pääosan vuokra-asunnoista Kaavin kuntakonsernissa. Kaavin kunnan palkkalistoilla olevan toimistosihteerin työaikaresursseista kohdistetaan 50 % Kaavin Vuokratalot Oy:n asiakaspalvelu- ja toimistotehtäviin. Kunta perii yhtiöltä korvausta em. palkkaus-, toimistotila- ym. kuluista kunnanhallituksen päätöksen mukaisesti.

Tavoitteet

Kaavin asumisen strategian mukaan tavoitteena on mm., kunnan/Kaavin Vuokratalot Oy:n vuokra-asuntojen tarjonnan vastaaminen kysyntää.

Tavoitteiden toteutuminen

Konsernitavoitteiden kohdassa tilinpäätöskirjan alkupuolella on selvitetty tarkemmin Kaavin Vuokratalot Oy:n tilannetta. Kirkkoharjuntie 1 kiinteistöt (kaksi taloa, yhteensä kuusi asuntoa) on tarkoitus purkaa vuosien 2023–2024 aikana.

Tunnusluvut

	Mittari	TP 2020	TP 2021	TP 2022
Kunnan omistamat tai määräysvallassa olevat asunnot	Kpl	93	93	93
Asuntojen määrä 1000 asukasta kohden	Kpl	33	33	33

Kaavin kunnan suorassa omistuksessa ei ole asumiskäytössä olevia asuntoja. Kaavin Vuokratalot Oy:n omistuksessa on 93 asuntoa, joista 6 (Kirkkoharjuntie 1) puretaan vuosien 2023–2024 aikana.

Keskushallinto (sitovuustaso valtuusto):

	TP2021	TA2022	Muutos	TA2022 + muutos	TP2022	Poikkeama	Tot %
KESKUSHALLINTO							
TOIMINTATUOTOT	275 495	230 000	0	230 000	108 030	121 970	47,00
TOIMINTAKULUT	-344 425	-341 700	-50 000	-391 700	-322 746	-68 954	82,40
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-68 930	-111 700	-50 000	-161 700	-214 716	53 016	132,80
Poistot ja arvonalentumiset	-1 404	-4 850	0	-4 850	-1 053	-3 797	21,70
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-70 335	-116 550	-50 000	-166 550	-215 770	49 220	129,60

Henkilöstö 31.12.: kunnanjohtaja, toimistosihteeri 50 %

Hallinto- ja tukipalvelut

Palvelu/yleiskuvaus

Hallinto- ja tukipalvelut toteuttavat osaltaan kunnan hyväksytyä strategiaa tuottamalla tukipalveluita kunnan eri palvelualueille.

Hallinto- ja tukipalvelut sisältävät toimisto- ja talouspalvelut sekä ateria- ja puhdistuspalvelut, valtuuston, kunnanhallituksen, tarkastuslautakunnan ja vaaliasioiden valmistelu- ja toimeenpanotehtävät sekä muut keskitetyt palvelut, mm. arkistotoimen ohjaaminen, kopiointi, ICT-tuki ja tarvikehankinnat. Lisäksi määrärahoihin sisältyy kunnallisverotuksen maksuosuus valtiolle.

Palkka- ja taloushallinnon palvelut on ostettu 1.1.2017 alkaen Monetra Pohjois-Savo Oy:ltä, joka on pääasiassa kuntien omistama tilitoimisto.

Toimisto- ja talouspalvelut

Toimisto- ja talouspalvelut tukevat johtamista ja talouden ohjausta sekä palvelutuotantoa tuottamalla toimialaansa kuuluvia sisäisiä asiantuntijapalveluja kustannustehokkaasti perustoimialojen kysynnän mukaan. Yksikkö vastaa myös valtuuston, kunnanhallituksen ja lautakuntien päätösten valmisteluun ja toimeenpanoon liittyvästä asiakirjahallinnosta sekä hoitaa eri osastojen päivittäistä asiakaspalvelua.

Toiminnan tavoitteet

Tavoitteet vuodelle 2022 Tavoite	Toimenpide	Mittari
Asianhallinnan ja tiedonohjauksen kehittäminen	Asianhallintajärjestelmän ja tiedonohjausjärjestelmän (TOJ) käyttöönoton jatkaminen; Dynasty	Toteutettu sähköisen asianhallintajärjestelmän käyttöönotto vuonna 2022
Sähköisten palveluiden käyttöönoton jatkaminen	Kunnan verkkosivujen uudistaminen. Sähköisten asiointikanavien ja palveluiden lisääminen kunnan sisäisessä ja ulkoisessa asiakaspalvelussa.	Uudet verkkosivut keväällä 2023. Digitaaliset palvelut, sähköiset lomakkeet, asiointimäärä.
Organisaation valmistautuminen sote-uudistukseen 2023	Hallintosääntöuudistuksen valmistelu Hallintopalveluiden valmistelutoimenpiteet mm. henkilöstö- ja talousmuutosten, sopimus- ja asiakirjahallinnan sekä ICT -ympäristön osalta.	Uusi hallintosääntö 1.1.2023. Aikataulullinen toteutuminen
Toimistopalveluiden laadun ja toimintavarmuuden varmistaminen	Toimistohenkilöstön osaamisen kehittäminen ja palveluprosessien läpikäynti.	Henkilöstön koulutukset, prosessikartoitukset.
Tietosuoja- ja tietoturvatason jatkuva parantaminen	Organisaation henkilöstön osaamisen ja ICT-ympäristön kehittäminen.	Henkilöstön koulutukset, ICT-kartoitukset.

Tavoitteiden toteutuminen

Asianhallinnan ja tiedonohjauksen kehittäminen: *Dynasty asia- ja kokoushallinta järjestelmän käyttöönotto siirtyi vuodelle 2023.*

Sähköisten palveluiden käyttöönoton jatkaminen: *Uudet kotisivut toteutetaan vuoden 2023 aikana imago ja brändityön valmistuttua. Digitaalisten palveluiden kehittäminen ja käyttöönotto on jatkuva prosessi. Käytössä sähköinen Kuntarekry -järjestelmä sekä Webropol -sovellus, joka mahdollistaa monipuolisten sähköisten lomake- ja kyselypohjien käytön.*

Organisaation valmistautuminen sote-uudistukseen 2023: *Hallintosääntö ja organisaatio uudistettiin ja otettiin käyttöön 1.1.2023.*

Toimistopalveluiden laadun ja toimintavarmuuden varmistaminen: *Toimistohenkilöstö uudistui lähes kokonaisuudessaan vuoden 2022 aikana. Rekrytointi ja perehdyttäminen oli keskeisessä roolissa ja aiheutti kuormitusta muulle henkilöstölle talousarviovuonna.*

Tietosuoja- ja tietoturvatason jatkuva parantaminen: *Talous- ja henkilöstöhallinnon kirjanpitopalvelut on ostettu Monetra Pohjois-Savo Oy:ltä sekä ICT-tukipalvelut Datagroup Oy:ltä.*

Ateria- ja puhdistuspalvelut

Palvelu-/yleiskuvaus

Kaavin kunnan ateriapalveluyksikkö tuottaa ulkoisille ja sisäisille asiakkaille lakisääteiset ruokapalvelut keskitetysti kunnan omana toimintana.

Ateriapalvelun arvot ovat terveellisyys, osaaminen ja taloudellisuus. Noudattamalla eri asiakasryhmien ravintosuosituksia ateriapalvelu edistää kansanterveyttä.

Tavoitteena on tuottaa mahdollisimman laadukasta ateriapalvelua kustannustehokkaasti. Lasten ja nuorten ateriat tarjotaan kasvatuksellinen ja terveellinen näkökulma huomioiden niin päiväkodissa kuin kouluissakin. Ikäihmiset saavat ateriapalvelun tarpeiden mukaan ja asiakaslähtöisestä näkökulmasta.

Keittiöllä on käytössä Jamix ruokatuotanto-ohjelma sekä osana Jamix ohjelmaa Menu ruokalistan julkaisusovellus.

Toiminnan tavoitteet Tavoitteet vuodelle 2022 Tavoite	Toimenpide	Mittari
Ateriapalveluiden sähköinen omavalvontajärjestelmä	Käyttöönotto (osa Jamix-ohjelmaa)	Käytössä/ei
Puhdistuspalveluiden laadunhallintajärjestelmä	Käyttöönotto (laadunhallinta- ja omavalvontajärjestelmän kehittäminen)	Käytössä/ei
Asiakastyytyväisyys	Aterioiden terveellisyys ja laadukkuus, tilojen puhtaus, viihtyisyys ja palvelujen tasapuolisuus	Asiakastyytyväisyyskyselyt
Kustannustehokas ja laadukas ateriapalvelu vuodesta 2023 alkaen	Ateriapalveluiden selvitys- ja muutostyö sote-uudistuksen jälkeiseen aikaan	Toimintakate

Tavoitteiden toteutuminen

Ateriapalveluiden sähköinen omavalvontajärjestelmä on otettu käyttöön. Järjestelmä on nimeltään Sensire.

Puhdistuspalveluiden laadunhallintajärjestelmä ei ole käytössä

Asiakastyytyväisyys kyselyjä ei suoritettu.

Ruuan valmistus siirrettiin 1.1.2023 lukien koulukeskuksen keittiöön, josta ateriapalvelua tuotetaan päivähoitoon ja koulukeskukseen. Palvelukeskuksen keittiön toiminta loppui hyvinvointialueen käynnistyessä. Osa henkilöstöä siirtyi Servica Oy:n palvelukseen.

Hallinto- ja tukipalvelut (sitovuustaso valtuusto):

	TP2021	TA2022	Muutos	TA2022 + muutos	TP2022	Poikkeama	Tot %
HALLINTO- JA TUKIPALVELUT							
TOIMINTATUOTOT	1 272 533	1 300 500	0	1 300 500	1 171 729	128 771	90,10
TOIMINTAKULUT	-1 546 549	-1 534 350	-8 000	-1 542 350	-1 572 072	29 722	101,90
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-274 016	-233 850	-8 000	-241 850	-400 342	158 492	165,50
Poistot ja arvonalentumiset	-7 688	-100	0	-100	-1 607	1 507	1 606,70
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-281 705	-233 950	-8 000	-241 950	-401 949	159 999	166,10

Elinkeino- ja kehityspalvelut

Palvelu-/yleiskuvaus

Kunnan elinkeinotoimi toteuttaa kuntastrategian linjauksia ja tavoitteita elinkeinoelämän osalta. Kunnanhallituksen perustaman elinvoimatoimikunnan keskeinen tehtävä on, yhdessä kunnanhallituksen ja kunnanjohtajan kanssa, edistää Kaavin kunnan elinvoimaa, vetovoimaisuutta ja kilpailukykyä.

Tavoitteet ja toteutuminen

Elinkeinopalvelut

- kunnalla on tarjottavanaan eri tarkoituksiin sopivia teollisuustontteja
- matkailu huomioidaan maankäytön suunnittelussa
- työllisyysaste pyritään ylläpitämään vähintään nykytasolla
- yrittäjä- ja yritysysteistyön hyvä ylläpito
- tuetaan entisten yleisötapahtumien kehittämistä ja uusien tuottamista
- ylläpidetään yritysneuvonnan hyvää tasoa mm. laadukkaiden kumppanuuksien kautta
- kunnan tyhjen toimitilojen markkinointi.

Yritysneuvonnan ensikontakti on kunnanjohtaja, joka neuvoo ja ohjaa tarvittaessa kumppaneiden palveluihin.

Kaavoitettuja teollisuustontteja on valmiina.

Matkailun saralla ei ole tapahtunut maankäytön suunnittelua.

Kunnanjohtaja on tutustunut merkittävimpiin yrityksiin Kaavilla.

Uutena tapahtumana sadonkorjuumarkkinat.

Kaavin on tehnyt yhteistyösopimuksen Kuopion seudun uusyrityskeskuksen kanssa aloittavien yritysten ja yrittäjiksi aikovien neuvonnasta.

Toimitiloja markkinoidaan muun kuntamarkkinoinnin yhteydessä.

Kumppanit

- ELY-keskus
- Finnvera
- Kehittämisyhdistys Kalakukko ry
  - Kaavin kunta osallistuu Leader ohjelmaan ohjelmakaudella 2021–2027 Kehittämisyhdistys Kalakukko ry:n toiminta-alueessa. Kaavin Leader -rahoitusosuus 3,70 euroa/asukas. Kalakukko ry rahoittaa erilaisia pienimuotoisia maaseudun kehittämishankkeita sekä pieniä maaseutuyrityksiä näiden erilaisissa investointi- ja kehittämishankkeissa.
- Sydän-Savon maaseutupalvelut - maatalousyrittäjien toiminnan kehittäminen
- Omistajanvaihdospalvelu - Savon Yrittäjien Jatkis hanke
- Kuopion seudun uusyrityskeskuksen hankkeet ja aloittavien yritysten neuvonta
- Business Finland - yritysten kansainvälistymispalvelut
- Tuusniemen Teollisuus Oy
- Savonia-ammattikorkeakoulu
- Yrityskylä Alakoulu -oppimiskokonaisuus

Sidosryhmien kanssa on käyty vuoropuhelua koko talousarviovuoden ajan.

Kaavin kunnan elinkeinojen kehittämistoimet 2022

Matkailu ja kaupan ala

- Kaavin Kuhinat -kesätapahtuman koordinointi (koronavaraus)
- Mahdollinen rantatapahtuma kesämökkiläisille yhteistyössä paikallisen yhdistyksen kanssa
- Nettisivujen ja esitteiden päivitys
- Kaavin markkinoiden ja kesätoripäivien järjestämisen koordinointi (kevät-, kesä ja syysmarkkinat)
- Kauppakylä Kaavi –yhteistyö
- Kaavi-Blues (ehdollinen)

Kuavin Kuhinat -kesätapahtumien, mökkiläisille suunnatun rantatapahtuman ja kevätmarkkinoiden järjestäminen ei toteutunut.

Nettisivujen päivitys siirtyy vuodelle 2023 puolelle.

Kuntaesitteitä päivitettiin tarpeen mukaan. Varsinainen uudistus vuonna 2023.

Kesätapahtumia eri järjestöjen toimesta.

Kaksipäiväiset syysmarkkinat torilla ja uutena tapahtumana sadonkorjuumarkkinat koulukeskuksessa. Joulun avajaistapahtuma nuorisotalolla.

Kaavi Kantri & Blues -tapahtuma on toteutettu sekä jatkettu kauppakylä Kaavin yhteistyötä.

Nuorten tietoisuus kotikunnan yrityksistä

- Yläasteikäisten nuorten vuosittaiset vierailut kaavilaisiin yrityksiin yhteistyössä yläkoulun opo:n kanssa. Panostus positiivisen muistijäljen jättämiseen oman kotikunnan työmahdollisuuksien suhteen.

Kaavin kunta liittyi Maaseutuammattiin ry:n jäseneksi, jonka tehtävänä on tutustuttaa lapset ja nuoret maaseudun monipuoliseen työympäristöön ja ammattiin.

Rakennuspaikkojen markkinointi

- Kaavin kunnan omien myytävien kiinteistöjen sivuston ylläpito (www.kiinteistot.kaavi.fi) ja aktiivinen ilmoittelu sanomalehdissä.
- Kunnan vapaita tontteja ja toimitiloja markkinoidaan aktiivisesti yrityskäyttöön ja erityisesti yritysten työntekijöille.
- Ranta-alueiden omakotitalotonttien opasteiden ylläpito
- Osallistutaan Rakenna ja Asu -messuille Kuopiossa (korona -varaus)

Kaavin kunnan kiinteistöjen markkinointi on tapahtunut tori.fi sivuston kautta. Mainostusta alueen sanomalehdissä ympäri vuoden.

Ranta-alueiden omakotitalotonttien opasteiden ylläpito jatkui.

Rakenna ja Asu -messuille osallistuminen toteutui.

Maatilat ja maaseutuyritykset

- Ostetaan 0,1 htv, työpanos Sydän-Savon maaseutupalveluilta (Siilinjärven kunnan tuottama). Vuonna 2022 Sydän-Savon Maaseutupalvelu aktivoi maatilatalousyrityksiä kehittämistoimissa ja maaseututoimijoita toimintaympäristön kehittämisessä.

Toteutunut tavoitteen mukaisesti.

Toimivat yritykset

- Aktiivinen tiedottaminen eri toimijoiden järjestämistä koulutuksista
- Tilannetiedottaminen yritysrahoitusmahdollisuuksista
- Tapaamiset ja yritysvierailut (kunnanjohtaja)

Yritysten tiedottaminen eri toimijoiden järjestämistä koulutuksista ja tilannetiedottaminen yritysrahoitusmahdollisuuksista on toteutunut.

Kunnanjohtaja on tutustunut merkittävimpiin yrityksiin Kaavilla.

Omat kehittämishankkeet

Työtä ideasta –hankkeessa (Kaavi100-hankkeen jatko) idea-aihiot jalostetaan pidemmälle, jotta ne ovat kunnolla esiteltävissä laajemmalle joukolle yrityksiä. Hankealue on laajennettu käsittämään Tuusniemen kunta ja Savonia-ammattikorkeakoulun asiakkaat. Hankkeen pääasiallisena tavoitteena on ideoiden hyödyntäminen liiketoiminnaksi. Tätä on työstyetty tiiviissä yhteistyössä hankealueen asiantuntijaverkoston kanssa.

Hanke on avustanut ideaprosesseissa ja tehostanut erityisesti alkukartoitusten laatua, jolloin on pyritty selvittämään asiakkaan tahtotilaa ja resursseja ideoiden eteenpäin viemiseksi. Asiakkaita on tuettu liiketoimintasuunnitelmien laadinnassa, mikä on edellytyksenä myös useille rahoitusmuodoille. Liiketoimintasuunnitelmien avulla on selvitetty ja selkeytetty eri osa-alueiden huomiointi ideaprosessissa sekä kiinnostusta ja kyvykkyyttä yrittäjyyteen.

Toimenpiteinä on kartoitettu tuotteen tai palvelun tarkoitus, suojaustarpeet, markkinatilanne ja kilpailijat, omat ja yrityksen vahvuudet ja heikkoudet, potentiaaliset asiakkaat ja yhteistyökumppanit, rahoitus ja budjetointi, sekä käytännön toimet. Kaiken kaikkiaan keksintöprosessit ovat pitkäkestoisia ja monilla ideoilla on hidas tie kaupallistamisen tasolle. Ideoita arvioiva hankeryhmä on kokoontunut tarvittaessa ja hankkeen ohjausryhmä puolivuositain.

Hanke on tiedottanut muun muassa eri rahoitus-, koulutus- ja keksintöjen suojausmahdollisuuksista. Vuonna 2022 hanke on ollut esillä julkisuudessa muun muassa aiheilla *sahajauho liukkaudentorjunnassa*, kesäkuussa järjestetyn *Keksijätapahtuman* sekä *Pimeän taivaan hyödyntäminen osana vastuullisen matkailun kehittämistä -hankevalmistelun* tiimoilta.

Työtä ideasta -hankkeen vuodelle 2022 asetetut tavoitteet ovat pääsääntöisesti toteutuneet. Hanke jatkuu 30.6.2023 saakka hankekoordinaattorin voimin. Hankkeen toimintaan liittyvä ohjausryhmä ja hankeryhmä kokoontuvat aktiivisesti. Työtä ideasta uusien tuotteiden kehittämishanke, jonka kokonaiskustannukset ovat 245.000 €, tuki 80 %.

Työllisyyttä hoidettiin pääosin Tuumasta toimeen hankkeen kautta. Tuumasta toimeen työllisyysuhanke toteutui osittain johtuen henkilöstön vaihtuvuudesta ja valmistautumisesta hyvinvointialueen käynnistymiseen. Kuntouttava työtoiminta siirtyi hyvinvointialueen vastuulle 1.1.2023 lukien. Tuumasta toimeen työllisyysuhankeen kesto on heinäkuuhun 2023 saakka. Hankkeen kokonaiskustannukset vuosien 2021–2023 on yhteensä 597.000 €, johon tuki on ollut 85,34 %. Hanke on budjetoitu perusturvan toimialalle kohtaan sosiaalitoimen projektit.

Hankkeelle on tarkoitus hakea jatkoa vuoden 2023 loppuun saakka.

Elinkeinotoimen mittarit

- Työttömyysprosentti laskee 1 %:lla => *ei toteutunut*
- Uusia yrityksiä syntyy enemmän kuin lakkaa => *ei toteutunut*
- Yhteisöverotulot kasvavat => *toteutui*
- Kunnassa olevien työpaikkojen määrä kasvaa 20:llä => *ei toteutunut*
- Yksi uusi yleisötapahtuma (korona -varaus) => *toteutui, Sadonkorjuu markkinat*

Elinkeino- ja kehityspalvelut (sitovuustaso valtuusto):

	TP2021	TA2022	Muutos	TA2022 + muutos	TP2022	Poikkeama	Tot %
ELINKEINO- JA KEHITYSPALVELUT							
TOIMINTATUOTOT	57 771	141 000	0	141 000	36 545	104 455	25,90
TOIMINTAKULUT	-117 047	-237 780	0	-237 780	-118 182	-119 598	49,70
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-59 276	-96 780	0	-96 780	-81 638	-15 142	84,40
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-59 276	-96 780	0	-96 780	-81 638	-15 142	84,40

Maaseututoimi**Palvelu/yleiskuvaus**

Vuoden 2012 alusta maaseutupalvelut on ostettu Siilinjärven kunnalta, joka hallinnoi Sydän-Savon maaseutupalvelua. Kyseessä on 14 kunnan/kaupungin yhteistoiminta-alue maaseutuhallinnon järjestämiseksi. Sopimuksessa mainittu tehtäväalue on maaseutuelinkeinojen hallinnosta kunnissa annetun lain mukaisten tehtävien, maaseutuelinkeinojen ja maaseudun toimintaympäristön kehittämistehtävien sekä kuntien muiden maaseututoimen hallinto- ja kehittämistehtävien hoito.

Maaseututoimi sisältää maksuosuuden Siilinjärven kunnalle.

Tunnuslukuja 2022:

Tilojen lukumäärä	63 kpl
Kasvulohkojen lukumäärä	1 855 kpl
Pelto pinta-ala	2 535 ha
Maksetut tuet (2021)	2,2 milj. €
Tukihakemukset	337 kpl

Maaseututoimi (sitovuustaso valtuusto):

	TP2021	TA2022	Muutos	TA2022 + muutos	TP2022	Poikkeama	Tot %
MAASEUTUTOIMI							
TOIMINTAKULUT	-55 509	-53 200	0	-53 200	-55 714	2 514	104,70
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-55 509	-53 200	0	-53 200	-55 714	2 514	104,70
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-55 509	-53 200	0	-53 200	-55 714	2 514	104,70

PERUSTURVALAUTAKUNTA

Sosiaalipalvelut

Palvelu-/yleiskuvaus

Sosiaalipalvelujen toiminta ajatuksena on edistää yksityisen kuntalaisen, perheen ja yhteisön sosiaalista turvallisuutta ja toimintakykyä tuottamalla asiakaslähtöisiä ja laadukkaita palveluja. Kaavin kunnan perusturvalautakunta vastaa sosiaalihuollon ja -palvelujen järjestämismvastausta Kaavin kunnassa. Perusterveydenhuollon palvelut tuottavat Kysteri-liikelaitos. Erikoissairaanhoidon palvelut tuottaa Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri ja erityishuollonpalvelut ostetaan pääasiassa Vaalijalan erityishuoltopiirin kuntayhtymästä.

Merkittävimmät toimintaympäristön muutokset liittyvät soteuudistukseen, jonka myötä sosiaali- ja terveystalvelujen sekä pelastustoimen järjestämismvastuu siirtyi kunnilta hyvinvointialueille vuoden 2023 alussa. Pohjois-Savon hyvinvointialue vastaa alueensa jäsenkuntien sosiaali- ja terveystalveluiden järjestämisestä ja tuotannosta. Jäsenkuntia ovat Kaavi, Kuopio ja Tuusniemi (Keskinen alue). Pohjois-Savon hyvinvointialueen tavoitteena on turvata alueen asukkaille laadukkaat ja asiakaslähtöiset sosiaali- ja terveystalvelut tasa-arvoisesti.

Sosiaalipalvelujen tulosityksikköjä ovat lasten ja perheidenpalvelut, vammaispalvelut, vanhusten palvelut, päihdehuolto, aikuissosiaalityö ja omaishoidontuki. Lasten- ja perheidenpalveluihin kuuluvat sosiaalihuollon perustalveluina mm. perhetyö, tukiperhetoiminta (ostotalveluna), perheneuvola (ostotalveluna), perheoikeudelliset palvelut, koulukuraattori ja lastensuojelu.

Lastensuojelussa painopiste on avohuollontalveluissa. Lasten ja perheiden kuntoutus- ja kriisitalveluja ostetaan tarvittaessa yksityisiltä talvelujentuottajilta. Sosiaalipäivystys järjestetään Kuopion kaupungilta ostotalveluna. Sosiaalihuoltolain mukaan osa lastensuojelun avohuollontalveluista on mahdollista järjestää myös sosiaalihuollontalperustalveluna.

Vammaispalveluihin sisältyvät kehitysvammaisten erityishuollontalvelut, kehitysvammalain ja vammaispalvelulain mukaiset talvelut mm. henkilökohtainen avustaja talvelu ja asunnonmuutostyöt. Talveluja järjestetään kunnan omana toimintana ja ostotalveluina.

Mielenterveyskuntoutujien talveluasumista ja tukiasumista ostetaan tarpeen mukaan. Kuljetustalveluina kunnassa järjestetään sosiaalihuoltolain mukaista kuljetusta sekä vammaispalvelulain mukaista kuljetustalvelua. Sosiaalihuoltolain mukaisessa kuljetustalvelussa on käytössä kuljetustalvelun järjestämisen periaatteet. Vammaispalvelulain mukainen kuljetustalvelu myönnetään vammaispalvelulain mukaan.

Vanhusten talveluihin kuuluvat mm. kotihoito, vanhusten talveluasuminen ja kotona asumista tukevat talvelut. Kotihoito kuuluu osaksi kunnan perustalveluita. Tukitalvelut tarjoavat kotihoidon asiakkaille kotona asumista ja siellä selviytymistä edistäviä talveluja. Tukitalveluja ovat kylvytys-, ateria- ja turvatalvelut.

Päihdehuoltoa ei ole juurikaan toteutettu kunnan omana avohuollontalveluna. Päihdekuntoutusta avo- ja laitoshoidona ostettu tarvittaessa.

Aikuissosiaalityön tulosityksikköön sisältyvät toimeentuloturva, kuntouttavatyötoiminta ja välitystili. Kuntouttavan työtoiminnan tavoite on järjestää työ- ja toimintakykyä sekä työllistymistä edistäviä talveluja pitkäaikaistyöttömille. Työ- ja elinkeinotoimen rakenteellisten muutosten ja talvelujen etäännyttämisen asiakkaille aiheuttamiin haasteisiin on

pyrity vastaamaan kunnanpalveluja tehostamalla. Sosiaalitoimi tekee verkostoyhteistyötä työ- ja elinkeinotoimen sekä kunnan muiden toimijoiden kanssa.

Sosiaalitoimen hallinto

Palvelu-/yleiskuvaus

Perusturvalautakunta päättää sosiaalihuollon suunnittelusta ja toimeenpanosta siltä osin, kuin tehtävää ei ole siirretty viranhaltijoille. Lisäksi perusturvalautakunta päättää palvelujen toteuttamistavoista ja niiden linjauksista.

Perusturvalautakunnan tarvitsemista hallintopalvelujen tuottamisesta vastaa hallinto-osasto. Perusturvalautakunnan esittelijänä toimii sosiaalijohtaja.

Hallinnon tavoitteet tekstinä

- sosiaalitoimen palvelut tuotetaan lähipalveluina Kaavilla
- kiireellisissä tilanteissa ajan sosiaalitoimistoon saa saman tai seuraavan päivän aikana.

Tavoitteiden toteutuminen

Sosiaalitoimen palvelut on tuotettu lähipalveluina. Resurssivajeesta johtuen asiakasasioiden hoito on ollut ruuhkautunutta vuoden 2022 aikana. Asiakkaiden yhteydenottoopyyntöihin ei ole pystytty vastaamaan tavoitteen mukaisena aikana kaikissa olosuhteissa.

Sosiaalityö

Palvelu-/yleiskuvaus

Sosiaalityö on sosiaalityön ammattihenkilöiden suorittamaa yksilöiden, perheiden, ryhmien sekä yhteisöjen sosiaalisten ongelmien tilannearviointia ja ratkaisuprosesseihin perustuvaa muutostyötä. Sosiaalityö sisältää palveluohjauksen, täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen, työmarkkinatuen kuntaosuuden, mielenterveys- ja päihdetyön sekä kuntouttavan työtoiminnan. Perustoimeentulotuen käsittelee Kansaneläkelaitos. Virka-aikaisen ja virka-aikaisen ulkopuolisen sosiaalipäivystyksen tuottaa Kuopion kaupunki.

Sosiaalityön tavoitteet 2022

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Asiakkaat saavat oikea-aikaisen ja riittävän tuen	Työnjakoa hakemusten käsittelyyn ja päätösten tekemiseen selkiytetään.	Asiakkailla on asianmukaiset päätökset ja tasapuoliset palvelut.
Asiakkaiden palvelutarpeisiin ja -odotuksiin vastaaminen.	Asiakkaiden palvelutarpeet arvioidaan, määritellään ja tehdään päätös asiakkuudesta. Vastuutyöntekijä ja asiakkuus määritellään kaikille asiakkaille.	Asiakkailla on määritelty vastuutyöntekijä. Asiakkuudet määritellään asiakastietojärjestelmään.
Sosiaalityön asiakkuudet kartoitetaan ja määritetään palvelutarpeiden mukaisiksi.	Asiakaspalautteen kerääminen.	Palautemittaristo asteikolla 1–5, tavoite 3.

Tavoitteiden toteutuminen

Palkattu määräaikainen sosiaalityöntekijä ja muutettu kaksi palveluohjaajan toimea viraksi. Aluehallinto virasto asetti uhkasakon saattamaan aikuissosiaalityön palvelutarpeen arvioinnit ja päätökset ajan tasalle. Kaikki palvelutarpeen arvioinnit ja päätökset tehty määräaikaan mennessä lukuun ottamatta omaishoidon palvelutarpeen arviointeja.

Toimeentulotuen tavoitteet 2022

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Toimeentulotukihakemukset käsitellään seitsemän päivän määräajassa.	Työnjakoa hakemusten käsittelyyn ja päätösten tekemiseen selkiytetään.	Hakemukset on käsitelty seitsemän arkipäivän sisällä.
Asiakkaiden ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen myöntäminen on tasapuolista, myöntökriteerit ovat selkeät ja jokaisen asiakkaan yksilöllinen tilanne huomioidaan.	Ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen kriteereitä tarkastellaan yhteisesti työyhteisössä.	Sekä asiakkailla että työntekijöillä on selkeänä toimeentulotuen myöntökriteerit.
Taloussosiaalityön vahvistaminen sosiaaliohjauksen orientaationa.	Sosiaaliohjauksen toiminnan painotus talousneuvontaan. Asiakkaiden ohjaaminen velkajärjestelyyn ja talousneuvontaan.	Ennaltaehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen tarpeen väheneminen.

Työllisyyden hoito

Kuntouttavassa työtoiminnassa 21 asiakasta. Kuntouttavan työtoiminnan toimintoja on kehitetty siten, että naisille on järjestetty lisää toimintaa. Toimintoja on järjestetty sekä Tuumasta toimeen -hankkeen että työpajan tiloissa. Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaat on kohdattu yksilöinä ja heille on järjestetty heidän tarvitsemaansa tukea yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Palvelutarpeen arvioinnit on tehty. Työpajalla ohjaaja on käynyt asiakkaiden kanssa heidän elämänhallintaansa tukevia keskusteluja ja ohjannut palvelujen piiriin aina tarvittaessa. Pulmana on ollut asiakkaiden jääminen pitkäksi aikaa kuntouttavaan työtoimintaan mm. sopivien työpaikkojen ja toimintamahdollisuuksien puuttuessa, vajaakuntoisuuden estäessä työllistymisen sekä pitkien työ- ja opiskelumatkojen vuoksi. Kuntouttavan työtoiminnan järjestämisvastuu siirtyy hyvinvointialueelle v. 2023 alusta.

Tuumasta toimeen -hankkeessa oli alkuvuonna työntekijävaihtuvuutta, mutta loppukesästä 2022 hankkeeseen saatiin työntekijä, jotka ovat alkaneet kehittää työllisyyteen liittyviä toimintoja. Hanke jatkuu vuoteen 2023 saakka. Työttömien asiakkaiden tilanteet on kartoitettu ja jokaiselle on tehty yksilöllisiä suunnitelmia työn tai opiskelun mahdollistamiseksi.

Työmarkkinatuen kuntaosuuksia ei ole saatu laskemaan toivottavalla tavalla. Asiakkaita on osallistunut toimintaan Tuumasta toimeen -hankkeelle suunnitellut määrät. Pitkäaikaistyöttömille on tehty suunnitelmia elämänhallinnan ja työllisyysasioiden tueksi. Palvelutarpeen arviointeja on tehty vähän. Nuoria on saatu innostumaan opiskelusta. Opinnollistamisen kehittäminen on käynnistynyt.

Eläke- ja työkykyselvittelyjä on tehty 2 kpl.

Tavoitteet 2022

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Työmarkkinatuen kuntaosuuksien pienentäminen	Asiakkaiden tilanteen selvittely yhteistyössä eri toimijoiden kesken, asiakkaiden ohjaaminen oikeiden palvelujen piiriin, eläkeselvittelyt, työllistymismahdollisuuksien selvittely. Työpajatoiminta, työhönvalmennus, kuntouttava työtoiminta ja Tuumasta Toimeen -hanke kehittävät uusia yhteistyön muotoja.	Kuntaosuuksien pieneneminen vuosien 2020 ja 2021 tasosta.
Suunnitelmallisuus asiakkaan työllistymisen selvittelyissä.	Aktivointisuunnitelmassa sovitaan työnjako ja käydään läpi eri vaihtoehdot. Asiakkaalle pääsääntöisesti tehdään palvelutarpeen arviointi.	Asiakkaan suunnitelmat ja arvioinnit ovat ajan tasalla. Suunnitelmien toteutumista seurataan riittävän usein.
Sosiaalityön roolin vahvistaminen työllistymistä tukevilla palveluilla ja erityisen tuen asiakkaiden huomioiminen prosessissa.	Sosiaalityöntekijän työpanoksen ohjaaminen työllisyysasiakkaiden kanssa työskentelemiseen.	Työskentelyn tavoitteellisuuden toteutuminen, asiakkaiden tilanteiden selkeytyminen ja eteenpäin ohjautuminen.
Uusien asiakkaiden ohjautuminen kuntouttavaan työtoimintaan	Asiakkaiden tilanteen perusteellinen kartoitus.	Uudet asiakkaat kuntouttavan työtoiminnan piirissä.

Tunnusluvut

Työmarkkinatuen kuntaosuuden menot*	TP 2020	TP 2021	TP 2022
Asiakkaat / kk	43	35	45
Työmarkkinatuen kuntaosuus / €	250.795	219.786	202.973
Asukas/kuntaosuus / €	89,31	79,12	75,48

*Kelalle maksettava osuus

Mielenterveys- ja päihdetyö

Mielenterveystyössä on keskitytty pitkäaikaissairaiden tukemiseen ja mielenterveyskuntoutujille tarjolla kolmannen sektorin ryhmiä. Päihdeasiakkaille ei ole järjestetty ryhmiä eikä sosiaalista kuntoutumista, päihdetyön kehittämisen ollessa kehitteillä. Mielenterveyden tukihenkilöt toimivat vuoden aikana ryhmätoiminnoissa ja tukivat asiakkaita yksilöohjauksen keinoin.

Tunnusluvut

Mielenterveys- ja päihdetyön menot	TP 2020	TP 2021	TP 2022
€/kunnan asukas/brutto*	164,36	156,14	185,46

*sisältää mtt- ja päihdeongelmaisten perhehoidon ja asumispalvelut

Vanhusten palvelut

Palvelu-/yleiskuvaus

Jokaisella 75-vuotiaalla kuntalaisella on oikeus palvelujen tarpeen arviointiin seitsemän arkipäivän sisällä palvelutarpeen ilmoittamisesta. Palvelutarpeen arviointi, SAS-ryhmän toiminta ja yhteistyö perusterveydenhuollon kanssa ovat oleellisia rakenteellisia muutoksia kustannusten kasvun hillitsemiseksi. Ikäihmisen kotona asuminen pyritään mahdollistamaan kotihoidon ja kotisairaanhoidon eri tukipalvelujen avulla.

Omaishoidon tuen piirissä on yli 30 kuntalaista. Omaishoidon tuki ja perhehoito ovat vaihtoehto asiakkaan tarvitsemalle palveluasumiselle. Kaavin kunta tarjoaa palveluasumista ikäihmisille ja erityisryhmille neljässä vuokratilassa. Tuetussa palveluasumisessa palveluasunnoissa asuu noin 30 asiakasta. Kaavin kunta myöntää tehostettua palveluasumista tarvitseville palvelusetelin.

Tavoitteiden toteutuminen

Korona on vaikuttanut edelleen, maskisuositus oli koko vuoden voimassa asiakastyössä. Lisäksi oireisen asiakkaan luokse mennessä suoja pukeuduttiin THL:n ohjeistuksen mukaisesti. Eristyssuojapukeutuminen on näkynyt työajan käytössä.

Yö hoito alkoi omana toimintana elokuusta alkaen. Yö hoitotoiminnan myötä otettiin käyttöön Virve-puhelimet.

Palveluasuntojen toimisto muutti palvelukeskukselle. Tällöin taukotilasta tuli yhteinen kotihoidon ja palveluasumisen henkilökunnan kanssa.

Palveluasumisen yksikkö pyrittiin saamaan kotihoidon alaisuuteen, toiminnan ollessa kotihoidon omaista. Yksikkö kuitenkin säilyi palveluasumisena. Yksi lähihoitajan toimi vaihdettiin sairaanhoitajan toimeksi, kun sairaanhoitajien työaika oli ylikuormittunut.

Kesä pyöri vajaalla miehityksellä, osin eläkeläisten ja keikkalaisten työvoiman turvin. Joulun ajalle oli entistä haastavampaa saada sijaisia, jolloin kotihoidon yksikön lähihoitajien vuoromiehitystä jouduttiin suunnitellusti supistamaan yhdellä sekä aamu- että iltavuorosta. Tämä lisäsi kaikkien työkuormitusta.

Kaikkia lähihoitajien toimia ei saatu täytettyä. Lähiesihenkilön tehtävä oli täyttämättä n. 1,5kk ajan kevättalvella. Tämä lisäsi kenttätyöntekijöiden työkuormaa, heidän hoitaessa pakolliset lähiesihenkilön tehtävät oman työn ohella. Tuosta ajanjaksosta kertyi myös tekemätöntä työvelkaa. Sote-muutoksen lähestyminen lisäsi esihenkilön tehtävämäärää huomattavasti, ylitöiltä ei voinut välttyä ja kaikkea ei ehtinyt tehdä, kuten olisi pitänyt.

Henkilöstömuutokset kunnan hallinnossa sekä sosiaalitoimessa vaaransivat asiakas- ja työturvallisuuden toteutumista, kun tieto ei aina siirtynyt uudelle työntekijälle, tai uutta työntekijää ei tullut tilalle.

Virikeohjaajan toimi oli täyttämättä n. 6 kk ajan, jolloin myös etäpäivätoiminta ja virikekäynnit olivat tauolla. Samassa yhteydessä mielenterveyskuntoutujien tukikäynnit lopetettiin nykyajan mukaisesti. Avoasiakkaana olevien mielenterveyskuntoutujien lääkkeidenjako siirtyi lähiesihenkilöltä kotisairaanhoidon tehtäväksi.

Omaishoidon tuen piirissä on yli 30 kuntalaista. Omaishoidon tuki ja perhehoito ovat vaihtoehto asiakkaan tarvitsemalle palveluasumiselle.

Omaishoidon palveluntarpeenarvioiteja ei ole päivitetty vuoden määräajassa ja Aluehallintovirastosta tullut huomautus. Palveluntarpeenarvioiteja aloitettu päivittämään.

Perhehoidon- ja palvelusetelin myöntämisen perusteet päätetty Perusturvalautakunnassa.

Tunnusluvut

Vanhusten palvelut	TP 2020	TP 2021	TP 2022
Nettomenot /€ /kunnan asukas	1.360	1.467	1.538

Kehitysvammaisten palvelut

Palvelu-/yleiskuvaus

Kehitysvammaisella henkilöllä on subjektiivinen oikeus kunnan järjestämiin erityishuollon palveluihin. Kaavin kunta järjestää omana toimintana kehitysvammaisille henkilöille työ- ja päivätoimintaa 1–4 päivänä viikossa sekä avohuollon ohjauksen palveluja. Kehitysvammaisilla on käytettävissä vammaispalvelulain mukaiset palvelut. Kunnassa asuvia kehitysvammaisia tuetaan itsenäisessä asumisessa. Kuntouttavat laitospalvelujaksot, erityisen vaativat erityishuollon palvelut ja polikliiniset palvelut ostetaan Vaalijalan erityishuollon kuntayhtymästä.

Kehitysvammahuollon tavoitteet tekstinä

- henkilöstön osaamisen hyödyntäminen laajasti kehitysvammaisten palveluissa
- kehitysvammaisten avotyötoiminnan ylläpitäminen.

Tavoitteiden toteutuminen

Kehitysvammaisten palveluita ei ole kehitetty laajemmalti henkilöstöyhteistyönä. Avopalveluita ei ole pystytty kehittämään, asiakkaita on runsaasti asumispalveluissa oman kunnan ulkopuolella, mikä on lisännyt kustannuksia. Kehitysvammaisten avotyötoiminnassa ei ole ollut asiakkaita.

Tunnusluvut

Kehitysvammaisten palvelut, yht.	TP 2020	TP 2021	TP 2022
Asiakkaita	27	21	21
Bruttomenot/€/kunnan asukas	447	498	495

Talousarviomäärärahan riittävyys. Asiaksmäärien ja kustannusten seuranta ja - vertailu.

Vaikeavammaisten palvelut

Palvelu-/yleiskuvaus

Vammaispalvelulain mukaan kunnan on huolehdittava vammaisille tarkoitettujen palvelujen ja tukitoimintojen järjestämisestä sisällöltään ja laajuudeltaan kunnassa esiintyvää tarvetta vastaavasti.

Tavoitteiden toteutuminen

Lakisääteiset palvelut on järjestetty. Myös harkinnanvaraisia palveluita on myönnetty, mutta myöntökriteereitä on tarkasteltava tasapuolisuuden vuoksi. Vaikeavammaisille on järjestetty tarpeen mukaisia asunnon muutostöitä ja kuljetuspalveluita. Henkilökohtaisten avustajat kunnan tai vammaisen itsensä palkkaamana.

Kaavin kunta järjestää omana toimintana kehitysvammaisille henkilöille työ- ja päivätoimintaa 1–4 päivänä viikossa sekä avohuollon ohjauksen palveluja. Vuoden 2023 alussa kehitysvammaisten päivätoiminta siirtyy Hevoshaan päiväkeskukseen Juankoskelle. Kehitysvammaisilla on käytettävissä vammaispalvelulain mukaiset palvelut. Kunnassa asuvia kehitysvammaisia tuetaan itsenäisessä asumisessa. Kuntouttavat laitospalvelujaksot, erityisen vaativat erityishuollon palvelut ja polikliiniset palvelut ostetaan Vaalijalan erityishuollon kuntayhtymästä.

Tunnusluvut

Vaikeavammaisten palvelut	TP 2020	TP 2021	TP 2022
*Bruttomenot/ €/kunnan asukas	112	184	286

*sis. palveluasumisen

Lasten ja nuorten palvelut

Palvelu-/yleiskuvaus

Lasten ja nuorten kasvun, kehityksen ja hyvinvoinnin turvaaminen on keskeistä. Sijaishuolto on viimesijainen ratkaisu, kun lapsen etu tätä vaatii. Lastenvalvojan työhön sisältyy laissa säädettyjen tehtävien toteuttaminen eli isyyden selvittäminen sekä huolto- tapaamis- ja elatussopimusten vahvistaminen.

Tavoitteiden toteutuminen

Aluehallintoviraston uhkasakkojen vuoksi lastensuojeluun ja perheoikeudellisiin palveluihin palkattu ostopalvelu sosiaalityöntekijöitä. Lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden virkaan palkattu sosiaalityöntekijä. Muutettu palveluohjaajan toimi sosiaaliohjaajan viraksi. Lapsiperhepalveluihin palkattu perhetyöhön perhetyöntekijä sijaisuuteen ja sosiaaliohjaaja.

Resurssivajeen takia asiakkaiden palvelutarpeenarvioinnit on ollut ruuhkautunutta vuoden 2022 aikana. Aluehallintoviraston uhkasakot vältetty kiinnittämällä huomio palvelutarpeenarvointien laatimiseen- ja palvelujen järjestämiseen. Lapsiperhepalveluihin ostettu tuki- ja perhetyötä ostopalveluna. Kiinnitetty huomio palveluiden järjestämiseen omana työnä.

Lastenvalvoja tehnyt puuttuvat selvitykset (v.2020–2022) elatus- huolto- ja tapaamissopimukset sekä isyydenvahvistukset. Selvitetty jälkihuollon itsenäistymisvarat ajan tasalle. Perheneuvolapalvelut järjestetty Mehiläinen Oy. n kanssa ostopalveluna. Sosiaalitoimen henkilöstön tehtäväkuvat laadittu selkeyttämään sosiaalityötä. Asiakkaiden yhteydenottopyyntöihin pystytty vastaamaan, kun puhelinajat otettu käyttöön. Sosiaalijohtaja irtisanoutuminen kesäkuussa. Uusi sosiaalijohtaja valittu syyskuussa.

Tunnusluvut

Lastensuojelu ja perhetyö	TP 2020	TP 2021	TP 2022
Avohuollon tukitoimet	28	54	45
Sijaishuolto	8	5	10
Jälkihuoltoon oikeutettuja	8	11	12
Bruttomenot/€/kunnan asukas	347,80	569,03	441,73

Sosiaalipalvelut (sitovuustaso valtuusto):

	TP2021	TA2022	Muutos	TA2022 + muutos	TP2022	Poikkeama	Tot %
SOSIAALIPALVELUT							
TOIMINTATUOTOT	760 025	918 850	-5 000	913 850	725 888	187 962	79,40
TOIMINTAKULUT	-9 292 212	-8 632 540	-25 000	-8 657 540	-9 624 821	967 281	111,20
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-8 532 187	-7 713 690	-30 000	-7 743 690	-8 898 933	1 155 243	114,90
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-8 532 187	-7 713 690	-30 000	-7 743 690	-8 898 933	1 155 243	114,90

Henkilöstö

-vanhustyö	35
-sosiaalityö (kuntouttava työtoiminta, virikeohjaaja, avustajat)	18

Yhteensä 52, joista vakinaisia 40 henkilöä, määräaikaista 12 henkilöä (sijaiset ei mukana).

Terveydenhuolto**Palvelu-/yleiskuvaus**

Kaavin kunta järjestää perusterveydenhuollon palvelut Kysteri -liikelaitoksen kautta. Kaavilla on terveyskeskus, jossa lääkärin vastaanotto on arkipäivisin. Kaavilla toimii vuodeosasto. Kaavin kunta on mukana ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta- alueessa, jossa isäntäkuntana toimii Siilinjärvi. Erikoissairaanhoidon tuottaa Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri.

Terveydenhuollon menojen toteutuminen

Kaavin kunta järjesti tilinpäätös vuonna 2022 perusterveydenhuollon palvelut Kysteri-liikelaitoksen kautta. Kaavilla on terveysasema, jossa lääkärin vastaanotto on arkipäivisin. Kaavilla toimii vuodeosasto. Kaavin kunta on mukana ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueessa, jossa isäntäkuntana toimii Siilinjärvi. Erikoissairaanhoidon tuottaa Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri.

1.1.2023 lukien perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon järjestämistä vastuu siirtyi hyvinvointialueelle. Perusterveydenhuollon osuus oli tilinpäätös vuonna 3.149.468 €. Erikoissairaanhoidon osuus oli tilinpäätös vuonna 4.467.602 €. Vuodelle 2022 tuli alijäämän kattamisesta aiheutuvaa lisäkantoa 154.102 €.

Ympäristöterveydenhuollon osuus oli n. 110.000 euroa Siilinjärven kunnalle maksettavaa osuutta.

Terveydenhuolto (sitovuustaso valtuusto):

	TP2021	TA2022	Muutos	TA2022 + muutos	TP2022	Poikkeama	Tot %
TERVEYDENHUOLTO							
TOIMINTAKULUT	-7 982 297	-9 186 300	0	-9 186 300	-8 215 325	-970 975	89,40
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-7 982 297	-9 186 300	0	-9 186 300	-8 215 325	-970 975	89,40
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-7 982 297	-9 186 300	0	-9 186 300	-8 215 325	-970 975	89,40

SIVISTYSLAUTAKUNTA

Sivistystoimen hallinto

Palvelu- /yleiskuvaus

Sivistyspalveluiden hallinnolliset toimet keskittyvät toimintojen taloudellisuuteen, yhteistyöhön, organisointiin ja laillisuusvalvontaan.

Tavoitteet

Hallintosäännön mukaisesti sivistystoimen osastopäällikkönä ja lautakunnan esittelijänä toimii hallinto- ja sivistystoimenjohtaja. Opetustoimen vastuuesimies on rehtori ja varhaiskasvatuksen vastuuesimies on hallinto- ja sivistystoimenjohtaja. Kansalaisopisto ja kirjasto toimivat Kuopion kaupungin hallinnoimina.

Tavoitteiden toteutuminen

Hallinto- ja sivistystoimenjohtaja on toiminut hallintosäännön mukaisesti varhaiskasvatuksen vastuuesimiehenä sekä sivistystoimen osastopäällikkönä, ja rehtori on vastannut opetustoimen operatiivisesta johtamisesta. Kansalaisopiston ja kirjaston toiminnot ovat jatkuneet ennallaan.

	TP2021	TA2022	Muutos	TA2022 + muutos	TP2022	Poikkeama	Tot %
SIVISTYSTOIMEN HALLINTO							
TOIMINTATUOTOT	1 110	0	0	0	821	-821	0,00
TOIMINTAKULUT	-68 410	-70 520	0	-70 520	-70 741	221	100,30
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-67 300	-70 520	0	-70 520	-69 920	-600	99,10
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-67 300	-70 520	0	-70 520	-69 920	-600	99,10

Lasten varhaiskasvatus

Palvelu-/yleiskuvaus

Alle kouluikäisillä lapsilla on subjektiivinen oikeus varhaiskasvatukseen. Vanhemmilla on oikeus saada lapselleen kunnallinen hoitopaikka, kunnan valvoma yksityinen hoitopaikka tai valita Kelan myöntämä kotihoidontuki. Varhaiskasvatusta järjestetään valtakunnallisten perusteiden pohjalta laaditun kunnan varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti. Toiminnassa ja toimintaa suunniteltaessa huomioidaan ja ennakoidaan varhaiskasvatusta koskevat valtakunnalliset muutokset.

Varhaiskasvatus tarjoaa yhteistyössä perheiden kanssa lapsille laadukkaan, turvallisen, kehitykselle ja oppimiselle suotuisan kasvuympäristön. Toiminnan arvot ovat luottamuksellisuus, kasvatuskumppanuus ja lapsiläheisyys.

Tavoitteet vuodelle 2022 Tavoite	Toimenpide	Mittari
Laadullisten varhaiskasvatuspalveluiden tuottaminen	Ammatillinen henkilöstö ja ammattitaito sekä osaaminen	Säännölliset koulutukset ja tehtävään sidottu osaaminen
Tuen tarpeeseen vastaaminen	Varhainen ennakointi ja arviointi	Dokumentointi
Moniammatillisen yhteistyön toimintamallin kehittäminen	Yhteistyö eri ammattiryhmien kanssa	Säännölliset tapaamiset 1 x vko -2 x kk Dokumentointi
Pedagogisten toimintamallien kehittäminen ja toiminnallisen ympäristön muokkaus	Uudet päiväkotitilat ja toiminnan suunnittelun painopiste	Säännölliset henkilöstöpalaverit ja suunnittelutuokiot Dokumentointi
Koulutettu henkilöstö	Täydennyskoulutukset ja ylläpitävä koulutus	Asiakaskyselyt Osallisuus
Asiakaskyselyiden säännöllisyys	Keskustelut ja palautteet	Osallisuus ja osallistuminen

Tavoitteiden toteutuminen

Täydentävää koulutusta sekä akuuttiin tarpeeseen, että varhaiskasvatuslain määrittämien edellytysten mukaisesti on henkilöstölle järjestetty pääsääntöisesti webinaarien muodossa. Varhaiskasvatuksen johtajuuden vahvistamiseen liittyvä koulutus on alkanut syksyllä 2022. Henkilöstön ammatillisen osaamisen vahvuudet ja erityisosaaminen on huomioitu toiminnan suunnittelussa.

OKM:n tasa-arvo hankkeen kautta saadulla avustuksella on järjestetty varhaiskasvatuksen erityisopettajan tuki ostopalvelun kautta ja lisätty osittain henkilöstöresurssia tuen tarpeessa olevien lasten ryhmään. Tuen tarpeen arviointeja on toteutettu moniammatillisesti ja laadittu varhaiskasvatuslain edellyttämät tuen päätökset. Tuen tarpeeseen vastaaminen on arjessa toteutettu yhteistyössä henkilöstön kanssa.

Moniammatillista yhteistyötä on toteutettu eri ammattiryhmien kanssa mm. lasten varhaiskasvatussuunnitelma palaverien muodossa. Päiväkodin lapsiryhmät ovat vierailleet myös Attendon yksiköissä laulamassa ja leikkimässä yhdessä vanhusten kanssa. Kunnan yrittäjien luona on tehty vierailuja Kaavi -teemaan liittyen. Lasten vanhempien kanssa päivittäinen kanssakäyminen ja palautekeskustelut, lasten varhaiskasvatussuunnitelma keskustelut toteutettu ajantasaisesti. Lapsilta ja vanhemmilta palautteena saadut asiat ja ajatukset on pyritty huomioimaan toiminnassa mahdollisuuksien mukaisesti.

Uuden päiväkodin tiloihin ja toimintaan liittyvä toiminnallinen muutos suunniteltu ja muokattu uusia tiloja vastaavaksi. Lasten, vanhempien ja henkilöstön mielipiteet on huomioitu uuden toimintamallin suunnittelussa. Henkilöstöä on osallistettu ja mahdollistettu suunnitteluaikaa toiminnan muokkaamiseen.

Vanhemmille pidetty vanhempainilta, jossa vanhemmat osallistettu lasten kanssa yhteiseen toimintaan, ryhmäkohtaisiin keskusteluihin sekä pyydetty palautetta varhaiskasvatuksen toiminnasta.

Tavoitteet tunnuslukuina

Päiväkoti (sisältää 4 päiväkotiryhmää)

€	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Hoitopäivät	7.521	9.000	6.851
Lapsilukumäärä	87	60	81
Käytettäviä hoitopaikkoja	68	70	70
€ / hoitopäivä / brutto	98,63	85,28	
€ / hoitopäivä / netto	91,59	80,28	

Vuonna 2022 muissa kunnissa päiväkotihoidossa 4 kaavilaista lasta, jotka eivät sisälly yllä olevaan taulukkoon. Vuonna 2022 poissaolopäivien lukumäärä 7.632 (korona vaikutus).

Perhepäivähoito

€	TP 2021*	TA 2022	TP 2022
Hoitopäivät	495	880	713
Lapsilukumäärä	5	4	6
Käytettäviä hoitopaikkoja	4,5	4	5
€ / hoitopäivä / brutto			
€ / hoitopäivä / netto			

*Hoitaja ollut päiväkodilla 28.2.2021 saakka, aloittanut perhepäivähoitajana 1.3.2021

Vuonna 2022 poissaolopäivien lukumäärä 362 (korona vaikutus)

Henkilöstö 31.12.2022: päivähoitohjaaja; 3 varhaiskasvatuksen opettajaa;6 varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa; 1 perhepäivähoitaja; 1 ryhmäavustaja

	TP2021	TA2022	Muutos	TA2022 + muutos	TP2022	Poikkeama	Tot %
LASTEN VARHAISKASVATUS							
TOIMINTATUOTOT	65 946	63 200	15 500	78 700	92 452	-13 752	117,50
TOIMINTAKULUT	-916 536	-919 210	-19 400	-938 610	-963 546	24 936	102,70
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-850 590	-856 010	-3 900	-859 910	-871 094	11 184	101,30
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-850 590	-856 010	-3 900	-859 910	-871 094	11 184	101,30

Perusopetus

Palvelu- /yleiskuvaus

Perusopetuslain mukaan opetuksen tavoitteena on tukea oppilaiden kasvua ihmisyyteen ja eettisesti vastuukykyiseen yhteiskunnan jäsenyyteen sekä antaa heille elämässä tarpeellisia tietoja ja taitoja. Lisäksi esiopetuksen tavoitteena on osana varhaiskasvatusta parantaa lasten oppimisedellytyksiä. Opetuksen tulee edistää sivistystä ja tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa sekä oppilaiden edellytyksiä osallistua koulutukseen ja muutoin kehittää itseään elämänsä aikana. Opetuksen tavoitteena on lisäksi turvata riittävä yhdenvertaisuus koulutuksessa koko maan alueella.

Perusopetuksessa tarjotaan jatko-opintojen kannalta tarvittavat tiedot ja taidot, ja opetustyössä painotetaan omatoimisuutta. Opetus- ja kasvatustyö toteutetaan yhteistyössä lasten huoltajien ja muiden sidosryhmien kanssa. Opetus järjestetään oppilaan ikäkauden ja edellytysten mukaisesti. Oppilashuollossa painotetaan varhaisen puuttumisen merkitystä hyvinvointisuunnitelman mukaisesti. Oppilashallintojärjestelmänä käytetään Wilmaa, joka toimii myös koulun päätiedotuskanavana.

Tavoitteet vuodelle 2022 Tavoite	Toimenpide	Mittari
Erityisopetukseen panostaminen	1.luokan jako kahdeksi rinnakkaisluokaksi	Toteutunut/ei toteutunut
Lyhytaikaisia sijaista ei käytetä	Hoidetaan sijaistarve koulun sisäisin järjestelyin	Toteutunut/ei toteutunut
Tarjotaan koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa	järjestetään aamu- ja iltapäiväkerhotoimintaa vuosittain määriteltävien toiminta-aikojen puitteissa	Kerhotoiminnassa mukana olevien lasten määrä
OKM:n hankkeessa (koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittuminen) Suomen harrastamisen malli -hanke	Annetaan apua ja erityistä tukea tarvitseville oppilaille tukiopetusta sekä koulunkäynnin ohjaajan tukea koulutyössä Kerhotoiminta koulupäivien yhteydessä	Tukiopetustuntimäärä Koulunkäynnin ohjaajan työn kohdentaminen Kerhoon osallistuneiden määrä

Tavoitteiden toteutuminen

Perusopetuksen opetussuunnitelmaa toteutettiin suunnitellusti. Koulu toimi pääosin yksisarjaisena, 1. luokka oli jaettu kahdeksi rinnakkaisluokaksi. Erityisopetukseen panostaminen toteutui vahvasti; koulussa toimi yksi laaja-alainen erityisopettaja ja kolme erityisluokanopettajaa.

Lyhytaikaisten ja ulkopuolisten sijaisten käyttö on pidetty matalalla tasolla, välillä sijaisten rekrytoiminen on ollut välttämätöntä.

Koululaisten maksullista aamu- ja iltapäivätoimintaa tarjottiin keväällä 2022 aamuisin klo 6–9 ja iltapäivisin klo 13–16. Syksystä 2023 alkaen on tarjottu vain iltapäivätoimintaa klo 13–16. Toimintaan on osallistunut alle 10 lasta.

Hankkeista olimme edelleen mukana OKM:n tasa-arvohankkeessa, jonka avulla inklusion toteuttaminen oli mahdollista. Lisäksi olimme mukana OKM:n hankkeessa (koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittuminen), jonka avulla voitiin tarjota oppilaille tukiopetustunteja aiempaa enemmän. Osallistuimme myös Harrastamisen Suomen mallin hankkeeseen, jonka turvin saatoimme tarjota lapsille monipuolisia harrastuksia koulupäivien yhteyteen.

Tavoitteet tunnuslukuina

	2022-23	2023-24	2024-25	2025-26	2026-27	2027-28	2028-29
VUOSILUOKAT 0-6							
Kaavin koulu	156	145	128	116	116	107	91
-joista esioppilaita	15	10	10	12	21	14	9
	2022-23	2023-24	2024-25	2025-26	2026-27	2027-28	2028-29
VUOSILUOKAT 7-9 *	68	68	71	73	73	68	69
* Vuosiluokkien 7-9 lähikoulu on Tuusniemen yhtenäiskoulu.							

Henkilöstö 31.12.: rehtori, 6 koulunkäynninohjaajaa, joista määräaikaisia 1, 15 opetushenkilöstöön kuuluvaa, joista määräaikaisia 2

	TP2021	TA2022	Muutos	TA2022 + muutos	TP2022	Poikkeama	Tot %
OPETUSTOIMI							
TOIMINTATUOTOT	94 500	73 500	44 500	118 000	76 948	41 052	65,20
TOIMINTAKULUT	-3 034 701	-3 069 355	-55 400	-3 124 755	-3 111 888	-12 867	99,60
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-2 940 201	-2 995 855	-10 900	-3 006 755	-3 034 941	28 186	100,90
Poistot ja arvonalentumiset	-3 890	-6 300	0	-6 300	-4 204	-2 096	66,70
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 944 091	-3 002 155	-10 900	-3 013 055	-3 039 145	26 090	100,90

Aikuiskoulutus

Palvelu-/yleiskuvaus

Kaavin kunnan kansalaisopistopalvelut on toteuttanut vuoden 2013 alusta Kuopio kaupunki vuonna 2016 uusitun yhteistoimintasopimuksen mukaisesti. Kansalaisopisto toimii elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta tarjoten kaikenikäisille kaavilaisille mahdollisuuden itsensä kehittämiseen ja harrastustoimintaan. Kansalaisopiston kautta järjestetään myös henkilöstökoulutusta talousarvion puitteissa tilauskursseina.

Tavoitteet vuodelle 2022 Tavoite	Toimenpide	Mittari
Kuntalaisten aktiivinen osallistuminen kursseille. Tavoitteena päästä koronaa edeltävälle tasolle sopimuksen mukaiseen 1300 tuntiin (korona on näkynyt kurssien toteutumisessa).	Monipuolinen kurssitarjonta. Jalkautuminen paikkakunnalla ja kaavilaisille kohdennettu markkinointi. Kansalaisopiston muidenkin osastojen verkkokurssitarjonnan mainostaminen eri foorumein kaavilaisille. (verkkokurssien kautta saadaan tarjontaa monipuolistettua mm kielten tai taidekurssien osalta)	Toteutuneet tunnit, tavoitteena 1300 h toteutunutta opetusta Kurssilaisten määrä
Kuntalaisten hyvinvoinnin tukeminen	Hyvinvointia edistävät kurssit.	Kurssimäärä ja toteuma
Kurssilaisten määrä	Opetuksen laadukkuus pedagogisen kehittämisen myötä, jalkautuminen	Opiskelijamäärä (netto) Kurssilaisten määrä

Tavoitteiden toteutuminen

Kansalaisopistotoiminta on pitänyt sisällään monipuolisia kursseja ja hyvinvointia tukevia kursseja onnistuttiin järjestämään. Toteutuneita kursseja järjestettiin 41 kappaletta ja osallistujia niissä oli 375 (brutto). Tavoite 1300 opetustunnista ei kuitenkaan toteutunut.

Tavoitteet tunnuslukuina

	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022
Toteutuneet tunnit	1360	1196	935	870

	TP2021	TA2022	Muutos	TA2022 + muutos	TP2022	Poikkeama	Tot %
AIKUISKOULUTUS							
TOIMINTATUOTOT	67 520	82 500	0	82 500	62 802	19 698	76,10
TOIMINTAKULUT	-126 714	-132 100	0	-132 100	-117 700	-14 400	89,10
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-59 194	-49 600	0	-49 600	-54 899	5 299	110,70
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-59 194	-49 600	0	-49 600	-54 899	5 299	110,70

Kirjastotoimi

Palvelu-/yleiskuvaus

Kaavin kunnan kirjastopalvelut on toteuttanut Kuopion kaupunginkirjasto vuodesta 2013 lähtien. Kaavin kirjasto on yksi Kuopion kaupunginkirjaston lähikirjastoista. Kirjastoyhteistyö turvaa ammatillisesti pätevän henkilöstön ja kuntalaisille mahdollisuuden käyttää laajaa aineistokokoelmaa.

Tavoitteet vuodelle 2022 Tavoite	Toimenpide	Mittari
Omatoimikirjastopalveluiden käytön lisääminen	Tiedottamisen lisääminen ja eri tiedotuskanavien käyttäminen eri kohderyhmille. Tiedotusyhteistyön lisääminen kunnan muiden toimijoiden kanssa.	Omatoimikirjaston kirjautumisten määrä
Perheiden lukemisen edistäminen	KoSa:n kirjastojen yhteishanke AVI-rahoituksella. Mukana esim. koulu, päiväkoti ja neuvola. Kirjavinkkaukset.	Lasten ja nuorten aineistojen lainojen määrä ennen ja jälkeen hankkeen.
Yhteistyön kehittäminen nuorisopalveluiden kanssa	Sanoissa koko maailma - työpajat vähän lukeville nuorille aikuisille (AVI-hanke). Valhetta pakoon -pakopelin toteuttaminen Kaavin kirjastossa.	Tapahtumiin osallistuneiden määrä.

Tavoitteiden toteutuminen

Kaavilaisille kirjaston käyttäjille on tarjottu palveluja, jotka täyttävät vähintään valtakunnalliset perustasovaatimukset. Omatoimikirjastopalveluiden käyttöä on onnistuttu lisäämään. Kuntalaiset ovat käyttäneet aktiivisesti omatoimikirjastoa, ja vuonna 2022 kirjautumisia omatoimikirjastoon oli keskimäärin 484/kk eli n. 27 % enemmän kuin vuonna 2021. Myös kirjastokäyntien kokonaismäärä nousi hieman ja lainausten määrä pysyi lähes samana kuin edellisvuonna.

Lapsiperheiden lukemista edistettiin AVI-rahoitteisella Lukeva perhe -hankkeella ja kirjavinkkauksin. Lasten ja nuorten aineistojen lainat lisääntyivät hieman hankkeen kirjailijavierailun jälkeen, mutta seurantajakso on ollut vielä lyhyt. Nuorille vähän kirjastoa käyttäville aikuisille järjestettiin sanataidetyöpajoja yhteistyössä Sanataidekoulu Aapelin ja Tuumasta toimeen -hankkeen kanssa, osallistujia oli 13.

Tunnusluvut	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Lainauksia, kpl	38 027	42 000	37 424
Lainauksia / asukas	13,69	15,68	13,92
Kirjastokäyntejä	20 295	23 000	21 467

	TP2021	TA2022	Muutos	TA2022 + muutos	TP2022	Poikkeama	Tot %
KIRJASTOTOIMI							
TOIMINTAKULUT	-210 240	-212 300	0	-212 300	-207 926	-4 374	97,90
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-210 240	-212 300	0	-212 300	-207 926	-4 374	97,90
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-210 240	-212 300	0	-212 300	-207 926	-4 374	97,90

Vapaa-aikatoimi

Toiminta-ajatus/yleiskuvaus

Vapaa-aikatoimen tulosalue sisältää kulttuuri-, liikunta-, nuoriso- ja raittiustoimen.

Kulttuuritoimi

Palvelu-/yleiskuvaus

Kunnan tehtävänä on tukea, edistää ja järjestää kulttuuritoimintaa. Kulttuuritoiminnalla tarkoitetaan taiteen harrastamista ja harjoittamista, taidepalveluiden tarjontaa ja käyttöä, kotiseututyötä sekä paikallisen kulttuuriperinteen vaalimista ja edistämistä. 40

Tavoitteet vuodelle 2022 Tavoite	Toimenpide	Mittari
Tuetaan kunnassa toimivia järjestöjä ja yhdistyksiä kulttuuritoiminnan osalta	Vuosittain jaettavat avustukset	Avustuksen saajien määrä
Kulttuuritapahtumat	Yhteistyö naapurikuntien ja sidosryhmien (mm. seurakunta, veteraaniyhdistys, Kaavin Pitäjäseura ja 4H) kanssa	Tapahtumien määrä
Kotiseutumuseoiden (Eloaitta, Juutilan Valimomuseo) kesäopastoiminta	Kesäoppaiden rekrytointi	Oppaiden palkkaaminen

Tavoitteiden toteutuminen

Vuosittain jaettavat avustuksen ovat toteutuneet suunnitellusti.

Kulttuuritapahtumia on onnistuttu järjestämään yhdessä sidosryhmien kanssa.

Eloaitan osalta museota pystyttiin pitämään avoinna kesäkaudella 2022.

Liikunta-, nuoriso- ja raittiustoimi

Toiminta-ajatus/yleiskuvaus

Yleisten edellytysten luominen liikunnalle paikallistasolla on kuntien tehtävä. Kunnan tulee luoda edellytyksiä kunnan asukkaiden liikunnalle järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen, tukemalla kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoiminta sekä rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja (liikuntalaki 10.4.2015/390).

Nuorisolain (1285/2016) mukaisesti nuorisotyö ja -politiikka kuuluvat kunnan tehtäviin. Toteuttaessaan nuorisolain tavoitteita ja lähtökohtia kunnan tulee paikalliset olosuhteet huomioon ottaen luoda edellytyksiä nuorisotyölle ja -toiminnalle järjestämällä nuorille suunnattuja palveluja ja tiloja sekä tukemalla nuorten kansalaistoimintaa. Kunnan tulee olla tarpeen mukaan yhteistyössä muiden nuorille palveluja tuottavien viranomaisien sekä nuorten, heidän perheidensä, nuorisoalan järjestöjen, seurakuntien ja muiden nuorisotyötä tekevien tahojen kanssa. Kunnan nuorisotyöhön ja -politiikkaan kuuluvat mm. monialainen yhteistyö (=nuorten ohjaus- ja palveluverkosto) ja etsivä nuorisotyö.

Tavoitteet vuodelle 2022, liikuntatoimi Tavoite	Toimenpide	Mittari
Kuntalaisten terveystoiminnan edistäminen	Liikuntapaikkojen ja ulkoilualueiden kunnossapito	Julkiset liikuntapaikat ja ulkoilualueet ovat hyvässä kunnossa, niiden käyttöön liittyvistä käytännön seikoista tiedotetaan laajasti ja ne tukevat kuntalaisten hyvinvointia
Kuntalaisten lasten ja nuorten uimataidon edistäminen	3-luokkalaisten uimakoulun organisointi koulu- ja nuorisotoimen yhteistyönä. Kesän rantauimakoulu lapsille.	Kaikille kaavilaisille nuorille on viimeistään neljännelle luokalle siirryttäessä tarjottu

Tavoitteet vuodelle 2022, nuorisotoimi Tavoite	Toimenpide	Mittari
Nuorisotalotoiminnan ylläpitäminen ja kehittäminen	Avoimet ovet -toiminnan järjestäminen nuorille keskimäärin viitenä iltana viikossa. Nuoriso-ohjaajan ja etsivän nuorisotyöntekijän jalkautuminen nuorisotalolle nuorten pariin säännöllisesti ennaltaehkäisevänä työmuotona.	Nuorten kävijöiden kokonaismäärä nuorisotalolla nousee takaisin koronapandemiaa edeltävien vuosien tasolle tai sen yli
Kuntalaisille nuorille suunnatun toiminnan ja tapahtumien järjestäminen	Tarjotaan mahdollisuus käyttää nuorisotalon tiloja ilmaiseksi alle 18-vuotiaille kuntalaisille nuorille suunnatussa toiminnassa.	Nuorten osuus nuorisotalon kävijämäärästä pysyy suurena, noin ¾ kokonaiskäyttäjistä
Ennaltaehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön toteuttaminen ja kehittäminen	Päihteettömien vapaa-ajanviettovaihtoehtojen tarjoaminen Ehkäisevän päihdetyön oppitunnit ja kampanjat koululaisille	Nuorille suunnatun toiminnan ja tapahtumien ehdoton päihteettömyys. Nuorten tietoisuus tupakan, alkoholin, nuuskan, sähkötupakan, kannabiksen ja muiden huumausaineiden haitoista lisääntyy.
Koulunuorisotyön kehittäminen ja näkyväksi tekeminen	Kaavilaisiin alakoululaisiin, yläkoululaisiin ja lukiolaisiin kohdistuvat tapahtumat, kampanjat, ryhmätykset ja infot sekä koulupäivystys- ja	Kouluille suuntautuvaa monialaista yhteistyötä lisätään ja siitä tiedotetaan

Liikuntatoimi, tavoitteiden toteutuminen

3. luokkalaisten uintiopetus järjestettiin suunnitellun mukaisesti vuonna 2022. Liikuntatoimi oli yhteistyökumppanina ja yhtenä järjestäjänä Vaikon kuutamovaelluksella. Lasten vesileiri järjestettiin kesällä 2022 kahden vuoden tauon jälkeen. Liikunta-alueista ja ulkoilualueista on pidetty huolta kunnan liikuntapaikkojen hoito-ohjelman mukaisesti.

Nuorisotoimi, tavoitteiden toteutuminen

Vuonna 2022 Kaavin nuorisotoimi on tehnyt laajasti yhteistyötä muun muassa Kaavin 4H:n, SRK:n, MLL:n, Kaavin Kaiun sekä Tuusniemen kunnan nuorisotoimen kanssa. Yhteistyötä on tehty myös Tuumasta toimeen -hankkeen kanssa. Kaavin alakouluun ja Tuusniemen yhtenäiskouluun suuntautuvaa koulunuorisotyötä tehtiin aktiivisesti läpi vuoden, ja nuorisotoimen työntekijät olivat mukana yläkoulun ja lukion ryhmäytymistoiminnassa, koulujen teemapäivissä sekä oppilashuoltoryhmissä.

Vuonna 2022 nuorisotalo Kamaria pidettiin nuorille auki pääsääntöisesti viitenä iltana viikossa, myös lauantain osalta nuorisotaloa pidettiin avoinna nuorille. Normaalin avoimien ovien toiminnan lisäksi nuorisotalolla järjestettiin muun muassa teemailtoja, kilpailuja, elokuvailtoja, kokkausta, maalausta, e-urheilua sekä eri juhlapyhiin liittyvää ohjelmaa. Nuorisotalo Kamarille toteutettiin pintaremontti, jonka osatoteuttajina olivat paikalliset nuoret. Uusi nuorisovaltuusto kaudelle 2022–2023 valittiin syyslukukauden alussa ja valtuusto järjestäytyi lokakuussa.

Etsivä nuorisotyö, tavoitteiden toteutuminen

Etsivä nuorisotyöntekijä vaihtui vuoden 2022 aikana. Vuoden 2022 aikana etsivän nuorisotyön toiminta koski 28 kaavilaista nuorta, joista suuren osan kanssa tehtiin erilaisia toimenpiteitä. Nuoria on ohjattu eniten muun muassa virastoasioiden hoitamisessa ja vapaa-ajan palveluissa. Yksilötyöskentelyn lisäksi etsivä nuorisotyöntekijä on jalkautunut yläkoululle sekä nuorten vapaa-ajalle ennaltaehkäisevänä matalan kynnyksen työmuotona. Nuoria on myös tutustutettu eri toisen asteen koulutuksiin.

Etsivä nuorisotyöntekijä osallistui puolustusvoimien kutsuntoihin ja haastatteli kutsunnanalaiset kutsuntatilaisuuden jälkeen Aikalisä-toiminnan tiimoilta. Etsivä on myös kohdannut kaikki kaavilaiset 9. luokkalaiset jatko-opintoja koskevissa haastatteluissa sekä kaikki uudet kaavilaiset 7. luokkalaiset koulunvaihtoon liittyviä tuntemuksia kartoittavissa haastatteluissa.

Etsivän nuorisotyöntekijän resurssia on lisätty 18–28-vuotiaiden parissa ja vuoden 2022 syksystä alkaen on toteutettu myös työttömien kahvila viikoittain. Etsivä nuorisotyö on aluehallintoviraston ja Kaavin kunnan rahoittamaa toimintaa.

Tunnusluvut

Nuorisotalon tilastoidut kävijämäärät ja kesätyöllistetyt:

	Mittari	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
kesätyöllistettyjen määrä	Henkilömäärä	10	26	20	15
Kävijämäärä nuorisotalo	Henkilömäärä - Kaikki yht. - Nuoret	4721 kaikki/ 2415 nuoret	6937 kaikki/ 5058 nuoret	8 000 kaikki/ 5 000 nuoret	4882 kaikki/ 3214 nuoret

*kävijämäärien tilastointitapa muuttunut vuoden 2022 aikana.

Henkilöstö 31.12.: nuorisohjaaja ja etsivä nuorisotyöntekijä sekä talovalvoja. Määrärahat sisältävät myös liikunta-alueiden hoitoon liittyvät kustannukset sisäisenä ostopalveluna tekniseltä toimelta.

	TP2021	TA2022	Muutos	TA2022 + muutos	TP2022	Poikkeama	Tot %
VAPAA-AIKATOIMI							
TOIMINTATUOTOT	41 893	47 000	0	47 000	62 416	-15 416	132,80
TOIMINTAKULUT	-409 010	-404 470	0	-404 470	-388 509	-15 961	96,10
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-367 117	-357 470	0	-357 470	-326 093	-31 377	91,20
Poistot ja arvonalentumiset	-7 430	-4 000	0	-4 000	-6 088	2 088	152,20
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-374 547	-361 470	0	-361 470	-332 181	-29 289	91,90

Joukkoliikenne

Palvelu-/yleiskuvaus

Joukkoliikennetoiminnan tarkoituksena on toimivien vaihtoehtojen tarjoaminen käyttää joukkoliikenteen palveluita työmatka- ja asiointiliikenteeseen yksityisautoilun sijasta. Lain muututtua vuonna 2014 koko linja-autoliikenne on avautunut vapaalle kilpailulle. Kunnan halutessa tukea reittejä, julkinen raha kohdennetaan niihin yhteisesti kunnan ja ELY-keskuksen sopimuksilla.

Tavoitteet Tavoite	Toimenpide	Mittari
Tuetaan kunnan sisäistä liikennöintiä	Asiointiliikennöinnin järjestäminen	Toteutuneet matkat
Huolehditaan, että Kuopioon suuntautuvat matkustajat (työntekijät ja opiskelijat) voivat hyödyntää samoja vuoroja	Löydetään aikataulullisesti toimivat vuorot	Palaute

Tavoitteiden toteutuminen

Kaavin rahoitusosuus Ely-keskuksen liikenteiden hankinnoista on ollut 20 %. Rahoitusosuus sisältää koulukuljetuksia palvelevat reitit kunnan sisäisessä liikenteessä.

Joukkoliikenteen käyttö on vähentynyt, josta on seurannut julkisen rahoituksen pieneneminen. Olemme turvanneet koulumatkaliikenteen kannalta oleelliset reitit myös vuoden 2022 aikana. Reitit palvelevat koululaisten lisäksi yhä myös muita asiakkaita.

Kunnan sisäisiä asiointiliikennekyytejä on järjestetty viikoittain koko vuoden 2022 ajan. Palvelua käyttäneet kuntalaiset ovat edelleen kokeneet asiointiliikenteen järjestämisen erittäin tarpeelliseksi.

	TP2021	TA2022	Muutos	TA2022 + muutos	TP2022	Poikkeama	Tot %
JOUKKOLIIKENNE							
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	150	-150	0,00
TOIMINTAKULUT	-33 237	-40 100	0	-40 100	-31 690	-8 410	79,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-33 237	-40 100	0	-40 100	-31 540	-8 560	78,70
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-33 237	-40 100	0	-40 100	-31 540	-8 560	78,70

TEKNINEN/YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

Tekninen hallinto

Palvelu-/yleiskuvaus

Teknisen hallinnon tehtävä on mm. turvata kunnan tekniset palvelut ja tehostaa niiden käyttöä, huolehtia kunnan eri toimintoja varten tarvitsemasta kiinteistöomaisuudesta ja kunnallisteknisistä verkostoista, kehittää eri sidosryhmien välistä yhteistyötä sekä varmistaa kunnan tonttivarannon riittävyys. Toimivat kuntapalvelut edellyttävät sekä ulkoisten puitteiden (rakennukset ja infrastruktuuri) asianmukaista kunnossapitoa, että riittäviä henkilöresursseja sekä kunnossapidon ja investointien tarvitsemää rahoitusta.

Tavoitteet

Palvelut tuotetaan jatkossakin ensisijaisesti omana työnä toimintoja tarpeen mukaan ulkoistamalla. Lisäksi käytetään yhteistyökumppanien apua. Koko kuntaorganisaation toimintaa tarkastellaan riittävän kattavasti, jotta resurssien käyttöä on mahdollista edelleen tehostaa. Myös kiinteistöjen ylläpitotoimintoja edelleen kehitetään.

Tavoitteiden toteutuminen

Tekninen toimi osti vuonna 2022 erilaisia rakentamis-, suunnittelu- ja asiantuntijapalveluita kunnan investointiohjelman toteuttamiseksi. Kiinteistöjen päivittäisiä ylläpitotoimintoja ja päivystystoiminnot ovat automatisoituja, jotka antavat tietoja rakennusten toiminnasta.

	TP2021	TA2022	Muutos	TA2022 + muutos	TP2022	Poikkeama	Tot %
TEKNINEN HALLINTO							
TOIMINTAKULUT	-118 154	-112 350	0	-112 350	-121 068	8 718	107,80
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-118 154	-112 350	0	-112 350	-121 068	8 718	107,80
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-118 154	-112 350	0	-112 350	-121 068	8 718	107,80

Kiinteistötoimi

Palvelu-/yleiskuvaus

Kiinteistötoimi tuottaa tilapalvelut kunnan eri hallintokunnille. Tilojen on oltava hallintokuntien toimintaan soveltuvia ja niiden on täytettävä käyttäjäryhmien edellyttämät rakennusterveellisuuden vaatimukset. Tilojen on oltava hallintokuntien toimintaan soveltuvia ja niiden on täytettävä käyttäjäryhmien toiminnalliset vaatimukset.

Tavoitteet

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Kiinteistöjen huoltohistorian dokumentointi eri kiinteistöille	Sähköinen huoltokirja	Käyttöön otetaan vuoden 2022 loppuun mennessä
Kiinteistöjen pitkän tähtäimen suunnitelmien teko	Kuntoarvio kiinteistöille	Tehdään vuoden 2022 loppuun mennessä
Korjausvelan pienentäminen	Kiinteistöjen saneeraukset	Toteutetaan useamman vuoden aikana
Uusi päiväkotito	Uuden päiväkodin rakentaminen KVR-urakkana	Rakennetaan vuoden 2022 syyskuuhun mennessä
Toimintakeskuksen tutkimukset tulevaa kiinteistön purkua varten	Toimintakeskuksen AHA-tutkimukset	Tehdään vuoden 2022 loppuun mennessä
Toimintakeskuksen uudelleen sijoittaminen	Toimintakeskuksen siirto palvelukeskuksen kiinteistöön	Tehdään vuoden 2022 loppuun mennessä

Perustelut

Kiinteistötoimessa kiinnitetään entistä enemmän huomiota sähköisen huoltokirjan ansiosta järjestelmälliseen, jatkuvaan kiinteistöjen kunnon seurantaan, ylläpitoon ja dokumentointiin. Kiinteistöistä laadittavia tarkempia kuntoarvioita käytetään laadittavien pidemmän tähtäimen suunnitelmien lähtötietoina. Vuosien saatossa syntyneen korjausvelan umpeen kurominen on edelleen eräs keskeisistä tehtävistä. Vajaalla käytöllä ja suuren korjausvelan tiloista on tärkeää päästä eroon.

Kiinteistötoimen talousarviovuoden 2022 suurin investointi on uuden päiväkodin rakentaminen. Toimintakeskuksen toiminnan siirto mahdollisesti palvelukeskuksen kiinteistöön.

Tavoitteiden toteutuminen

Kaavin uuden päiväkodin rakennustyöt saatiin viimeistelytöitä vaille valmiiksi ja päiväkodin muutto palvelukeskukselta uusiin tiloihin toteutui vuoden 2022 loppuun mennessä.

Toimintakeskukselta päättyi kehitysvammaisten päivätoiminta, joka siirtyi kokonaisuudessaan Juankoskelle. Toimintakeskuksen purkuasiakirjat valmistuivat. Kiinteistöille ei tehty pitkän tähtäimen suunnitelmia vaan vuoden 2023 toteutetaan kunnan kiinteistöille kiinteistöstrategia.

Kiinteistöjen huoltohistorian dokumentointiin käyttöönottoon testatut huoltokirjat ovat osoittautuneet hyvin kankeiksi ja huonosti muunneltavaksi kunnan tarpeisiin, joten huoltokirjan käyttöönotto ei toteutunut. Kunnan kiinteistöissä tehtiin pieniä ylläpitokorjauksia, suurin investointi oli uusi päiväkotito.

	TP2021	TA2022	Muutos	TA2022 + muutos	TP2022	Poikkeama	Tot %
KIINTEISTÖTOIMI							
TOIMINTATUOTOT	1 694 242	1 894 950	0	1 894 950	1 816 925	78 025	95,90
TOIMINTAKULUT	-1 632 171	-1 730 510	0	-1 730 510	-1 596 798	-133 712	92,30
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	62 070	164 440	0	164 440	220 126	-55 686	133,90
Poistot ja arvonalentumiset	-352 186	-342 950	0	-342 950	-349 155	6 205	101,80
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-290 115	-178 510	0	-178 510	-129 029	-49 481	72,30

Vesi- ja viemärlaitos

Palvelu-/yleiskuvaus

Kunnan vesi- ja viemärlaitos (=vesihuoltolaitos) tuottaa kuntalaisille toimialaansa kuuluvat palvelut luotettavasti. Vesihuollon verkostot laitteineen pidetään hyvässä kunnossa modernia valvontatekniikkaa hyödyntäen. Siten palvelut voidaan tuottaa myös viranomaismääräykset täyttäen.

Kaavin kunnan vesilaitoksen käyttämän raakaveden toimittaa Koillis-Savon Vesi Oy, jonka omistajiin Kaavin kunta lukeutuu. Jätevedet käsitellään Juankoskella sijaitsevalla Koillis-Savon Ympäristöhuolto Oy:n omistamalla yhteispuhdistamolla, jonka omistavat Kaavin kunta ja Kuopion kaupunki yhdessä.

Kaavin vesi- ja viemärlaitoksen riskinarviointi on tehty Maailman terveysjärjestön suositteleman Water Safety Plan -periaatteen mukaisesti. Terveysturvallisuusviranomaisen on hyväksynyt riskinarvioinnin 25.3.2021. Talousvedestä valvotaan muuttujia, jotka sisältyvät sosiaali- ja terveysministeriön talousvesiasetukseen 1352/2015.

Tavoitteet

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Vesihuollon toimintavarmuuden lisääminen	Saneerataan vuosittain vesihuollolle tärkeitä laitteita ja komponentteja	TA2022 määrärahat
Henkilöstön koulutus	Hankitaan tietoa ja koulutetaan henkilöstöä	Osallistutaan alan koulutuksiin vuoden 2022 aikana

Perustelut

Vesi- ja viemärlaitoksella jatketaan poikkeusolojen vesihuollon toimintavarmuuden kohottamista mm. hankkimalla varavoimakoneita ja korjaamalla ylivuotoaltaiden sekä linjapumppaamoiden pumppuja. Vesi- ja viemärlaitos tehostaa suunnitelmakauden aikana edelleen laitoksen toimintavarmuutta mm. uusimalla talo- ja linjasulkuventtiilejä, kartoittamalla verkostoon liittyneiden kiinteistöjen talosulkujen ja muiden verkosto-osien sijaintia sekä dokumentoimalla ne laadittavaan sähköiseen kartta-aineistoon. Tämä toiminta nopeuttaa laitoksen verkostojen saattamista toimintakuntoon mahdollisten häiriötilanteiden jälkeen.

Käyttöhenkilökunnan ammattitaitoa pidetään yllä ja kehitetään osallistumalla alan koulutuksiin.

Tavoitteiden toteutuminen

Vesi- ja viemärlaitokselle hankittiin traktorikärissä siirrettävä varavoimakone. Vesi- ja viemärlaitoksella uusittiin linjasulkuventtiilejä ja paineenkorotuspumppuja sekä dokumentoitiin ja päivitettiin vesi- ja viemärlinjat sähköiseen kartta-aineistoon. Henkilöstön vesikorttikoulutus siirtyi vuodelle 2023. Toteutettiin laitoksen omaseurantaa vesivuotojen varalta.

	TP2021	TA2022	Muutos	TA2022 + muutos	TP2022	Poikkeama	Tot %
VESI- JA VIEMÄRILAITOS							
TOIMINTATUOTOT	515 505	554 050	0	554 050	493 629	60 421	89,10
TOIMINTAKULUT	-454 872	-470 618	0	-470 618	-462 770	-7 848	98,30
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	60 634	83 432	0	83 432	30 860	52 572	37,00
Poistot ja arvonalentumiset	-75 241	-83 100	0	-83 100	-75 495	-7 605	90,80
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-14 608	332	0	332	-44 636	44 968	-13 444,50

INVESTOINTIOSA, vesi- ja viemärlaitos

Tavoitteet

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Digitalisoiminen	Vesi- ja viemärijohtokarttojen muuttaminen sähköiseen muotoon	Toteutetaan vuoden 2022 aikana
Vuotovesien vähentäminen	Vuotovesitutkimus	Toteutetaan vuoden 2022 aikana
Toimintavarmuuden lisääminen viemäroinnin osalta	Jätevesipumppaamoiden peruskorjaus	Toteutetaan vuoden 2022 aikana
Toimintavarmuuden lisääminen talousveden osalta	Vesijohtoverkoston sulkuventtiileiden uusiminen	Toteutetaan vuoden 2022 aikana

Perustelu

Talousarviossa 2022 vesi- ja viemärlaitoksen investointeja ovat mm. jätevesipumppaamoiden peruskorjaukset, vesijohtoverkoston sulkuventtiileiden uusiminen, vesi- ja viemärijohtokarttojen digitalisoinnin jatkaminen sekä laitoksen omiin viemäriverkoston paikallisiin vuotovesitutkimuksiin perustuvat korjaukset.

Tavoitteiden toteutuminen

Viemärlaitoksella uusittiin K1-pumppaamon varoaltaan jätevesipumppu sekä tilattiin yleisimmin käytössä olevia varaosia pumppaamoihin. Uusittiin vanhimpia ja toimimattomia linjasulkuventtiileitä. Vesi- ja viemärlaitoksella dokumentoitiin ja päivitettiin vesi- ja viemärlinjat sähköiseen kartta-aineistoon. Erillistä vuotovesitutkimusta ei tehty vaan tehtiin laitoksen omaseurantaa vesivuotojen varalta.

Vesijohtojen rakentaminen						
	TA 2022	muutos	TA2022 + muutos	TP2022	Poikkeama	%
Kulut	-40 000	0	-40 000	-22 064	-17 936	55,16
Netto	-40 000	0	-40 000	-22 064	-17 936	55,16
Viemäriverkoston rakentaminen						
Kulut	-40 000	0	-40 000	-22 064	-17 936	55,16
Netto	-40 000	0	-40 000	-22 064	-17 936	55,16

Tiehoitokunnat

Palvelu-/yleiskuvaus

Määräraha sisältää yksityisteiden vuosittaiset kunnossapitoavustukset ja peruskorjausavustukset. Pääpaino on nykyisen tieverkoston taloudellisesti kestävässä kunnossapidossa.

Tavoitteet

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Tukea yksityisteitä vuosittaisella kunnossapito- ja peruskorjausavustuksella	Yksityisavustus	Maksetaan vuoden 2022 aikana

Perustelu

Yksityisteiden kunnossapidon avustusmääräraha on 60.000 euroa.

Tavoitteiden toteutuminen

Vuonna 2022 jaettiin talousarvioon varattu määräraha yksityisteiden kunnossapito- ja peruskorjausavustuksiin.

	TP2021	TA2022	Muutos	TA2022 + muutos	TP2022	Poikkeama	Tot %
TIEHOITOKUNNAT							
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	20	-20	0,00
TOIMINTAKULUT	-64 571	-64 500	0	-64 500	-64 339	-161	99,80
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-64 571	-64 500	0	-64 500	-64 319	-181	99,70
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-64 571	-64 500	0	-64 500	-64 319	-181	99,70

Muu tekninen toimi

Palvelu-/yleiskuvaus

Muu tekninen toimi sisältää kaavoituksen, taajama- ja haja-asutusalueen tiestön kunnossapidon, jätehuollon ja työsuojelutoiminnan.

Tavoitteet

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Asemakaavan päivittäminen	Uuden kaavan hyväksyminen kunnanhallituksessa ja valtuustossa	Toteutuu vuoden 2022 aikana
Kaavateiden kesä- ja talvikunnossapidon kehittäminen	Urakoitsijan uudet työtavat ja dokumentointi	Toteutetaan vuoden 2022 aikana
Työsuojeluvaltuutettujen valinta	Työsuojeluvaalit	Toteutetaan alkuvuonna 2022
Asemakaavatien peruskorjaus	Kaivotien kunnallistekniikan ja asemakaavatien korjaaminen	Toteutuu vuoden 2022 aikana
Asemakaavatien peruskorjaus	Puustellinpolun kunnallistekniikan ja asemakaavatien korjaaminen	Toteutuu vuoden 2022 aikana
Asemakaavatien peruskorjaus	Kalliotien kunnallistekniikan ja asemakaavatien korjaaminen	Aloitetaan vuoden 2022 aikana
Asemakaavatien peruskorjaussuunnitelma	Uudenkylänraitin kunnallistekniikan ja asemakaavatien peruskorjaussuunnitelman laatiminen	Toteutuu vuoden 2022 aikana
Energiatehokas katuvalaistus	Katuvalaistusten uusiminen	Toteutuu vuoden 2022 aikana

Perustelu

Kirkonkylän asemakaavan ja pohjakartan ajanmukaistamisen loppuun saattaminen.

Kaavateiden kesä- ja talvikunnossapito on ulkoistettu ja kilpailutettu vuonna 2021. Kaavateiden kunnossapidosta vastaa paikalliset yrittäjät.

Talousarviovuoden 2022 suurimpia investointeja ovat peruskorjaussuunnitelma Uudenkylänraitille sekä kaavateiden peruskorjaukset Kaivotielle, Puustellinpolun pohjoisosaan ja Kalliotielle. Investointiosaan on varattu määräraha kahdelle seuraavalle vuodelle katuvalaistusten korjauksiin.

Tavoitteiden toteutuminen

Asemakaavan päivittäminen on kesken. Asemakaavaluonnos ja kaavan hyväksyminen tapahtuu vuonna 2023.

Kaavateiden kunnossapidon urakoitsijat ovat uusineet kalustojaan kunnan vastaamaan kunnan tarpeita. Työn dokumentoinnissa on vielä kehitettävää.

Työsuojeluvaalit pidettiin ja valittiin uudet työsuojeluvaltuutetut. Sosiaalitoimeen valitut työsuojeluvaltuutetut siirtyivät 1.1.2023 alkaen Pohjois-Savon hyvinvointialueen palvelukseen.

Asemakaavateiden korjauksista Kaivotien peruskorjaus on kesken, valmistuu vuonna 2023. Puustellinpolun ja Kalliotien peruskorjaukset eivät toteutuneet eikä Uudenkylänraitin peruskorjaussuunnitelma.

Katuvalaistusta ei uusittu vaan kuntoradan valaistus muutettiin led-valaistukseksi.

	TP2021	TA2022	Muutos	TA2022 + muutos	TP2022	Poikkeama	Tot %
MUU TEKNINEN TOIMI							
TOIMINTAKULUT	-87 474	-112 970	0	-112 970	-179 283	66 313	158,70
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-87 474	-112 970	0	-112 970	-179 283	66 313	158,70
Poistot ja arvonalentumiset	-258 374	-251 100	0	-251 100	-240 106	-10 994	95,60
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-345 848	-364 070	0	-364 070	-419 389	55 319	115,20

Palo-, pelastus- ja suojelutyö

Toiminta-ajatus/yleiskuvaus

Kaavin palolaitos on siirtynyt vuonna 2004 alueelliseen pelastuslaitokseen. Vuoden 2022 määrärahassa on huomioitu Pohjois-Savon pelastustoimen varallaolo ja kompensatiokeinot.

	TP2021	TA2022	Muutos	TA2022 + muutos	TP2022	Poikkeama	Tot %
PALO-, PELASTUS- JA SUOJELUTYÖ							
TOIMINTAKULUT	-300 325	-359 200	0	-359 200	-339 403	-19 797	94,50
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-300 325	-359 200	0	-359 200	-339 403	-19 797	94,50
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-300 325	-359 200	0	-359 200	-339 403	-19 797	94,50

Rakennusvalvonta

Palvelu-/yleiskuvaus

Rakennusvalvonta on osa kuntien lakisääteisiä palveluja. Viranomaisten valvonnasta ja tehtävistä rakentamisessa on määritelty maankäyttö- ja rakennuslain 124 §:ssä.

Kaavin kuntaan on perustettu 1.1.2017 lukien yhdistetty rakennustarkastajaympäristösihteerin virka. Rakennustarkastaja on maankäyttö- ja rakennuslakiin perustuvissa tehtävissään kunnan rakennusvalvontaviranomaisen alainen. Tuusniemen kunta on ostanut Kaavin kunnan rakennustarkastajaympäristösihteerin työpanoksesta 50 %, 1.7.2020 alkaen.

Rakennusvalvontaviranomaisen tehtävänä on valvoa kaavojen noudattamista, huolehtia rakentamista ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelemisestä sekä osaltaan valvoa rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapitoa ja hoitoa siten kuin siitä säädetään.

Tavoitteet ja tunnusluvut

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Uusi rakennusjärjestys	Rakennusjärjestyksen päivittäminen	Aloitetaan vuoden 2022 aikana
Vanhojen rakennuslupahakemusten ja -päätösten digitointi	Vanhojen rakennuslupahakemusten ja -päätösten siirto sekä kirjaaminen rakennusvalvontaohjelmaan (v. 1950-2000)	Aloitetaan vuoden 2022 aikana
WebGis -karttaohjelman jatkuva päivittäminen	Rakennusvalvontakäynnit kiinteistöillä	Aloitetaan vuoden 2022 aikana
Kiinteistöverotietojen ajan tasaistaminen	Kiinteistöverotietojen jatkuva päivittäminen	Jatketaan vuoden 2022 aikana
Vanhojen rakennusten luvittaminen	Luvattomien rakennusten luvittaminen	Jatketaan vuoden 2022 aikana
Uusien omakotiorakentajien saaminen	Tonttimarkkinointi	Jatketaan vuoden 2022 aikana

	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Myönnetyt rakennusluvat- ja toimenpideluvat / kpl	43	110	54
Toimenpideilmoitukset, maisematyöluvat, purkuluvat / - ilmoitukset / kpl	52	70	22

Perustelu

Kaavilla rakentamisen määrissä ei ole tiedossa huomattavia muutoksia. Tavoitteena on saada uusia asuintalorakentajia mm. uusien taajaman rantatonttien myötä. Vapaa-ajan asuntojen rakentaminen säilynee ennallaan. Maatalousrakentaminen on ollut viime vuosina vähäistä. Jälkeenpäin luvitettavien vanhojen rakennusten luvittaminen nostaa lupamääriä.

Tavoitteiden toteutuminen

Rakennusjärjestyksen päivittäminen on kesken. Myönnettyjen rakennuslupien määrä hieman pieneni edellisvuodesta. Vanhoja rakennuslupahakemuksia ja -päätöksiä siirrettiin rakennusvalvontaohjelmaan ja työ jatkuu edelleen vuonna 2023. Rakennusvalvontaohjelmaa päivitetään jatkuvasti muun työn ohessa. Kiinteistöverotietoja korjattiin tarvittaessa. Kaavin kunta osallistui Kuopiossa Rakenna ja Asu -messuille tonttimarkkinoinnin osalta. Taksojen korotuksia ei tehty. Vapaa-ajan asuntojen rakentaminen hiljentyi edellisvuodesta. Maatalousrakentaminen pysyi ennallaan.

	TP2021	TA2022	Muutos	TA2022 + muutos	TP2022	Poikkeama	Tot %
RAKENNUSVALVONTA							
TOIMINTATUOTOT	39 868	62 500	0	62 500	55 252	7 248	88,40
TOIMINTAKULUT	-98 253	-100 640	0	-100 640	-93 117	-7 523	92,50
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-58 385	-38 140	0	-38 140	-37 865	-275	99,30
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-58 385	-38 140	0	-38 140	-37 865	-275	99,30

Ympäristönsuojelu

Palvelu-/yleiskuvaus

Hoidetaan Kaavin ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävät. Ympäristölautakunta huolehtii ympäristönsuojelua koskevan lainsäädännön ja muiden säännösten mukaisista valvonta-, lupa- ja täytäntöönpanotehtävistä. Ympäristön pilaantumisen ehkäisyssä keinoina ovat mm. jätehuollon ja meluntorjunnan sekä vesien-, ilman ja maaperän suojelun neuvonta ja valvonta.

Tavoitteet

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Ympäristönsuojeluun liittyvä valvontasuunnitelma ja valvontaohjelma	Valvontasuunnitelman ja -ohjelman päivittäminen	Aloitetaan vuoden 2022 aikana
3.4.2017 voimaan tulleen hajajätevesiasetuksen toteutumisen valvonta	Seurata ja luvittaa hajajätevesiasetuksen toteutumista	Jatketaan vuoden 2022 aikana

Perustelu

Laaditaan Ympäristönsuojelulain (527/2014) 168 §:n mukainen säännölliseen valvontaan liittyvä valvontasuunnitelma ja valvontaohjelma. Seurataan ja valvotaan uuden jätevesilain ja 3.4.2017 voimaan tulleen hajajätevesiasetuksen toteutumista.

Tavoitteiden toteutuminen

Ympäristölupia ja -ilmoituksia hoidettiin sekä neuvontaa, ohjausta ja valvontaa. Jätevesilain mukaisen siirtymäajan määräpäivän 30.9.2019 jälkeen jätevesijärjestelmään liittyviä lupia on ollut käsittelyssä. Ympäristönsuojeluun liittyvä valvontasuunnitelman ja valvontaohjelman tekeminen on kesken. Rakennetun ympäristön valvontakatselmukset pidettiin vuoden 2022 lopussa.

	TP2021	TA2022	Muutos	TA2022 + muutos	TP2022	Poikkeama	Tot %
YMPÄRISTÖNSUOJELU							
TOIMINTATUOTOT	19 980	12 500	0	12 500	10 107	2 393	80,90
TOIMINTAKULUT	-24 205	-20 320	0	-20 320	-19 098	-1 222	94,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-4 225	-7 820	0	-7 820	-8 991	1 171	115,00
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-4 225	-7 820	0	-7 820	-8 991	1 171	115,00

8.2 TULOSLASKELMAN TOTEUTUMISVERTAILU

	Budjetti 2022	Budjetti muutos 2022	Budjetti+ muutos 2022	Toteuma 2022	Poikkeama	Käyttö %
TULOSLASKELMA						
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	2 235 300	29 000	2 264 300	1 994 658	269 642	88,09
Maksutuotot	620 950	0	620 950	489 041	131 909	78,76
Tuet ja avustukset	534 400	26 000	560 400	486 570	73 830	86,83
Muut toimintatuotot	1 996 400	0	1 996 400	1 749 908	246 492	87,65
TOIMINTATUOTOT	5 387 050	55 000	5 442 050	4 720 177	721 873	86,74
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
	-4 396					
Palkat ja palkkiot	990	-105 800	-4 502 790	-4 341 403	-161 387	96,42
Henkilösivukulut						
	-1 211					
Eläkekulut	990	0	-1 211 990	-1 302 204	90 214	107,44
Muut henkilösivukulut	-143 100	0	-143 100	-136 310	-6 790	95,25
	-18 205		-18 208	-18 253		
Palvelujen ostot	125	-3 000	125	039	44 914	100,25
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-911 673	-29 000	-940 673	-983 943	43 270	104,6
Avustukset	-898 800	-15 000	-913 800	-938 099	24 299	102,66
	-2 060					
Muut toimintakulut	690	-5 000	-2 065 690	-1 744 867	-320 823	84,47
	-27 828		-27 986	-27 699		
TOIMINTAKULUT	368	-157 800	168	864	-286 304	98,98
	-22 441		-22 544	-22 979		
TOIMINTAKATE	318	-102 800	118	686	435 568	101,93
	10 076		10 076			
Verotulot	000	0	000	10 968 759	-892 759	108,86
	12 374		12 374			
Valtionosuudet	000	0	000	12 452 684	-78 684	100,64
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	4 000	0	4 000	3 824	176	95,61
Muut rahoitustuotot	210 000	0	210 000	205 740	4 260	97,97
Korkokulut	-88 000	0	-88 000	-86 823	-1 177	98,66
Muut rahoituskulut	-25 200	0	-25 200	-25 140	-60	99,76
VUOSIKATE	109 482	-102 800	6 682	539 358	-532 676	8071,8
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunn.mukaiset poistot	-692 400	0	-692 400	-677 708	-14 692	97,88
Satunnaiset erät						
TILIKAUDEN TULOS	-582 918	-102 800	-685 718	-138 350	-547 368	20,18
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)	12 600	0	12 600	10 578	2 022	83,95
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-570 318	-102 800	-673 118	-127 773	-545 345	18,98

Verotulojen erittely:

euroa	TA2022	TA- muutos	TA2022+ muutos	TP2022	Poikkeuma
Kunnan tulovero	7 572 000		7 572 000	7 753 673	181 673
Kiinteistövero	1 173 000		1 173 000	1 292 032	119 032
Yhteisövero	1 331 000		1 331 000	1 923 053	592 053
Yhteensä	10 076 000		10 076 000	10 968 758	211 257

Valtionosuuksien erittely:

euroa	TA2022	TA- muutos	TA2022+ muutos	TP2022	Poikkeama
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus, ml. tasaukset	10 949 000		10 949 000	10 939 445	-12 555
Veromenetysten kompen- saatio	2 003 000		2 003 000	2 094 417	-91 417
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-578 000		-578 000	-578 178	178
Harkinnanvarainen valt.os.kor.					
Yhteensä	12 374 000		1 2 374 000	12 452 684	78 684

Kaavin kunta

Vesihuoltolaitos / Tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu

Kirjanpidollinen taseyksikkö

	Tp 2021	Alkuperäinen TA 2022	Muutos TA 2022	Muutettu TA 2022	Toteutuma 2022	Poikkeama
Liikevaihto	511 105	551 050	0	551 050	489 471	-61 579
Vesi- ja jätevesimaksut (ulk.)	408 753	445 000	0	445 000	384 914	-60 086
Vesihuollon perusmaksut	66 560	64 000	0	64 000	65 480	1 480
Vesihuollon liittymismaksut	3 048	4 000	0	4 000	3 354	-646
Jätteenkulj.-ja käsittelymaksut	0					0
Muut liiketoiminnan tuotot	4 562				3 900	3 900
Vesi- ja jätevesimaksut (sis.)	28 182	38 050	0	38 050	31 823	-6 227
Liiketoiminnan muut tuotot	235	0		0	729	729
Materiaalit ja palvelut	-371 671	-385 350	0	-385 350	-376 226	9 124
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden aikana	-91 298	-104 800		-104 800	-87 009	17 791
Varastojen lis (+) tai väh (-)	0	0		0	0	0
Palvelujen ostot						
ulkoiset	-265 776	-264 050		-264 050	-273 459	-9 409
sisäiset	-14 597	-16 500		-16 500	-15 758	742
Henkilöstökulut	-74 282	-78 260	0	-78 260	-80 789	-2 529
Palkat ja palkkiot	-61 628	-64 600		-64 600	-67 315	-2 715
Henkilösivukulut	-12 654	-13 660		-13 660	-13 474	186
Muut toimintakulut	-1 389	-1 400	0	-1 400	-1 210	190
ulkoiset	-1 031	-1 000		-1 000	-852	148
sisäiset	-358	-400		-400	-358	42
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-66 362	-74 400		-74 400	-66 757	7 643
Liiketoiminnan muut kulut						
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-2 364	11 640	0	11 640	-34 782	-46 422
Rahoitustuotot ja -kulut	-23 276	0	0	0	-20 544	-20 544
Muut rahoitustuotot (kulut)						
Kunnalle maksetut korkokulut	0				0	0
Korvaus peruspääomasta	-23 276	0	0	0	-20 544	-20 544
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-25 639	11 640	0	11 640	-55 326	-66 966

8.3 INVESTOINNIT

	Budjetti	Bu-muutos	Budjetti+	Toteuma	Poikkeama	Käyttö %
	2022	2022	muutos	2022		
			2022			
9110 Kunnanhallitus inv.						
900000 Maan ostot/myynnit						
* Myynnit	20 000	0	20 000	3 274	16 726	16,37
** Tuotot	20 000	0	20 000	3 274	16 726	16,37
* Kulut	0	0	0	-975	975	0
Netto	20 000	0	20 000	2 299	17 701	11,49
905412 Sähköinen asianhallintajärjest						
* Kulut	-40 000	0	-40 000	-1 885	-38 115	4,71
Netto	-40 000	0	-40 000	-1 885	-38 115	4,71
905414 IT-hankinnat 2022						
* Kulut	-10 000	0	-10 000	-6 555	-3 445	65,55
Netto	-10 000	0	-10 000	-6 555	-3 445	65,55
9170 Sivistystoimi investoinnit						
900527 Kaavin koulun muutostyöt						
* Kulut	-20 000	10 000	-10 000	0	-10 000	0
Netto	-20 000	10 000	-10 000	0	-10 000	0
900528 Uuden päiväkodin rakentaminen						
* Kulut	-2 400 000	-700 000	-3 100 000	-3 025 752	-74 248	97,6
Netto	-2 400 000	-700 000	-3 100 000	-3 025 752	-74 248	97,6
900529 Kuntoportaat hankesuunnittelu						
* Kulut	-10 000	0	-10 000	-13 645	3 645	136,45
Netto	-10 000	0	-10 000	-13 645	3 645	136,45
900530 Kuntoradan valaistuksen korj.						
* Kulut	-30 000	0	-30 000	-27 949	-2 051	93,16
Netto	-30 000	0	-30 000	-27 949	-2 051	93,16
900531 Koulukesk.keittiön muutostyöt						
* Kulut	0	-10 000	-10 000	0	-10 000	0
Netto	0	-10 000	-10 000	0	-10 000	0

		Budjetti	Bu-muutos	Budjetti+	Toteuma	Poikkeama	Käyttö %
		2022	2022	muutos	2022		
				2022			
906520	Wilma-oppilashall.järjestelmä						
*	Kulut	0	0	0	-360	360	0
	Netto	0	0	0	-360	360	0
906522	Päiväkodin ensikert.kalustam.						
*	Kulut	0	-40 000	-40 000	-39 725	-275	99,31
	Netto	0	-40 000	-40 000	-39 725	-275	99,31
9180	Tekninen toimi investoinnit						
901543	Uuden virastotalon korjaustyöt						
*	Kulut	-50 000	0	-50 000	-5 350	-44 650	10,7
	Netto	-50 000	0	-50 000	-5 350	-44 650	10,7
901544	Uuden paloaseman korjaus 2022						
*	Kulut	-10 000	0	-10 000	0	-10 000	0
	Netto	-10 000	0	-10 000	0	-10 000	0
901545	Varavoimakoneiden hank.2022-23						
*	Kulut	-25 000	0	-25 000	-22 500	-2 500	90
	Netto	-25 000	0	-25 000	-22 500	-2 500	90
903014	Kaavatiet: Uudenkyläntie						
*	Kulut	-15 000	0	-15 000	0	-15 000	0
	Netto	-15 000	0	-15 000	0	-15 000	0
903016	Kaavatiet:Kaivotie/Puustellinp						
*	Kulut	-300 000	0	-300 000	-412 686	112 686	137,56
	Netto	-300 000	0	-300 000	-412 686	112 686	137,56
903201	Asemakaavan ajantasaistaminen						
*	Kulut	-10 000	0	-10 000	0	-10 000	0
	Netto	-10 000	0	-10 000	0	-10 000	0
904521	Moottorikelkkareitistö 2022-24						
*	Kulut	-100 000	0	-100 000	-24 012	-75 988	24,01
	Netto	-100 000	0	-100 000	-24 012	-75 988	24,01

		Budjetti	Bu-muutos	Budjetti+	Toteuma	Poikkeama	Käyttö %
		2022	2022	muutos	2022		
				2022			
9183	Vesihuolto investoinnit						
903500	Kaava-alueen vesijoht.rakentam						
*	Kulut	-40 000	0	-40 000	-22 064	-17 936	55,16
	Netto	-40 000	0	-40 000	-22 064	-17 936	55,16
904000	Kaava-alueen viemärijoht.raken						
*	Kulut	-40 000	0	-40 000	-22 064	-17 936	55,16
	Netto	-40 000	0	-40 000	-22 064	-17 936	55,16
	KAIKKI YHTEENSÄ						
*	Myynnit	20 000	0	20 000	3 274	16 726	16,37
**	Tuotot	20 000	0	20 000	3 274	16 726	16,37
*	Kulut	-3 100 000	-740 000	-3 840 000	-3 625 522	-214 478	94,41
	Netto	-3 080 000	-740 000	-3 820 000	-3 622 248	-197 752	94,82

8.4 RAHOITUSLASKELMA

	Budjetti 2022	BU- muutos 2022	Budjetti+ muutos 2022	Toteuma 2022	Poikkeama	Käyttö%
RAHOITUSLASKELMA						
KUNTA						
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	109 482	-102 800	6 682	539 358	-532 676	8071,8
Tulorahoituksen korjauserät	0	0	0	127 057	-127 057	0
	109 482	-102 800	6 682	666 415	-659 733	9973,28
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-3 100 000	-740 000	-3 840 000	-3 625 522	-214 478	94,41
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	20 000 -3 080 000	0 -740 000	20 000 -3 820 000	30 320 -3 595 202	-10 320 -224 798	151,6 94,12
	-2 970 518	-842 800	-3 813 318	-2 928 787	-884 531	76,8
Toiminnan ja invest.rahavirta						
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset Antolainasaamisten vähennyks.	0 0	0 0	0 0	7 330 7 330	-7 330 -7 330	0 0
Lainakannan muutokset						
Pitkäaik.lainojen vähennys	-491 000 3 400	0	-491 000	-491 157	157	100,03
Lyhytaik.lainojen muutos	000 2 909 000	0 0	3 400 000 2 909 000	3 000 000 2 508 843	400 000 400 157	88,24 86,24
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiant.var.ja po:n muut.	0	0	0	53 673	-53 673	0
Saamisten muutos	0	0	0	-473 598	473 598	0
Korottomien velkojen muutos	0 0	0 0	0 0	219 907 -200 018	-219 907 200 018	0 0
	2 909 000	0	2 909 000	2 316 155	592 845	79,62
Rahoituksen rahavirta						
RAHAVAROJEN MUUTOS	-61 518	-842 800	-904 318	-612 633	-291 685	67,75
RAHAVAROJEN MUUTOS	0	0	0	612 633	-612 633	0
Ero	-61 518	-842 800	-904 318	0	-904 318	0

8.5 YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA

(ulkoiset ja sisäiset erät yhteensä) 2022

1000 euroa	Määrärahat					Tuloarviot				
	Alkuper. talous-arvio	TA:n muutokset	TA muut. jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Alkuper. talous-arvio	TA:n muutokset	TA muut. jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUSOSA										
Toimielimet yhteensä	27 828	158	27 986	27 700	286	5 387	55	5 442	4 720	-722
TULOSLASKELMAOSA										
Verotulot						10 076	0	10 076	10 969	893
Valtionosuudet						12 374	0	12 374	12 453	79
Korkotulot						4	0	4	4	0
Muut rahoitustulot						210	0	210	206	-4
Korkokulut	88		88	87	1					
Muut rahoitusmenot	25		25	25	0					
Pakollinen varaus				-154	154					
INVESTOINTIOSA										
Hankkeet/-ryhmät yht.	3 100	740	3 840	3 626	214	20		20	3	-17
RAHOITUSOSA										
Antolainasaam.lis.					0					
Antolainasaam.väh.				-7	7					0
Pitkäaik.lainojen lisäys							0	0	0	0
Pitkäaik.lainojen väh.	491		491	491	0					
Lyhytaik.lainojen muutos				400	-400	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset				200	-200		0		0	0
Vaikutus maksuvalmiuteen (täsmäytys)						62	843	904	613	-292
YHTEENSÄ	31 533	898	32 430	32 367	63	28 133	898	29 030	28 967	-63

KÄYTTÖTALOUSOSAN TOTEUMAVERTAILU

	TP2021	TA2022	Muutos	TA2022 + muutos	TP2022	Poikkeama	Tot %
VAALIT							
TOIMINTATUOTOT	3 354	6 500	0	6 500	6 464	36	99,40
TOIMINTAKULUT	-16 778	-8 880	0	-8 880	-7 791	-1 089	87,70
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-13 424	-2 380	0	-2 380	-1 327	-1 053	55,80
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-13 424	-2 380	0	-2 380	-1 327	-1 053	55,80
TILINTARKASTUS							
TOIMINTAKULUT	-11 892	-14 455	0	-14 455	-15 337	882	106,10
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-11 892	-14 455	0	-14 455	-15 337	882	106,10
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-11 892	-14 455	0	-14 455	-15 337	882	106,10
KESKUSHALLINTO							
TOIMINTATUOTOT	275 495	230 000	0	230 000	108 030	121 970	47,00
TOIMINTAKULUT	-344 425	-341 700	-50 000	-391 700	-322 746	-68 954	82,40
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-68 930	-111 700	-50 000	-161 700	-214 716	53 016	132,80
Poistot ja arvonalentumiset	-1 404	-4 850	0	-4 850	-1 053	-3 797	21,70
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-70 335	-116 550	-50 000	-166 550	-215 770	49 220	129,60
HALLINTO- JA TUKIPALVELUT							
TOIMINTATUOTOT	1 272 533	1 300 500	0	1 300 500	1 171 729	128 771	90,10
TOIMINTAKULUT	-1 546 549	-1 534 350	-8 000	-1 542 350	-1 572 072	29 722	101,90
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-274 016	-233 850	-8 000	-241 850	-400 342	158 492	165,50
Poistot ja arvonalentumiset	-7 688	-100	0	-100	-1 607	1 507	1 606,70
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-281 705	-233 950	-8 000	-241 950	-401 949	159 999	166,10
ELINKEINO- JA KEHITYSPALVELUT							
TOIMINTATUOTOT	57 771	141 000	0	141 000	36 545	104 455	25,90
TOIMINTAKULUT	-117 047	-237 780	0	-237 780	-118 182	-119 598	49,70
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-59 276	-96 780	0	-96 780	-81 638	-15 142	84,40
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-59 276	-96 780	0	-96 780	-81 638	-15 142	84,40
MAASEUTUTOIMI							
TOIMINTAKULUT	-55 509	-53 200	0	-53 200	-55 714	2 514	104,70
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-55 509	-53 200	0	-53 200	-55 714	2 514	104,70
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-55 509	-53 200	0	-53 200	-55 714	2 514	104,70

	TP2021	TA2022	Muutos	TA2022 + muutos	TP2022	Poikkeama	Tot %
TOIMINTATUOTOT	760 025	918 850	-5 000	913 850	725 888	187 962	79,40
TOIMINTAKULUT	-9 292 212	-8 632 540	-25 000	-8 657 540	-9 624 821	967 281	111,20
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-8 532 187	-7 713 690	-30 000	-7 743 690	-8 898 933	1 155 243	114,90
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-8 532 187	-7 713 690	-30 000	-7 743 690	-8 898 933	1 155 243	114,90
TERVEYDENHUOLTO							
TOIMINTAKULUT	-7 982 297	-9 186 300	0	-9 186 300	-8 215 325	-970 975	89,40
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-7 982 297	-9 186 300	0	-9 186 300	-8 215 325	-970 975	89,40
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-7 982 297	-9 186 300	0	-9 186 300	-8 215 325	-970 975	89,40
SIVISTYSTOIMEN HALLINTO							
TOIMINTATUOTOT	1 110	0	0	0	821	-821	0,00
TOIMINTAKULUT	-68 410	-70 520	0	-70 520	-70 741	221	100,30
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-67 300	-70 520	0	-70 520	-69 920	-600	99,10
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-67 300	-70 520	0	-70 520	-69 920	-600	99,10
LASTEN PÄIVÄHOITO							
TOIMINTATUOTOT	65 946	63 200	15 500	78 700	92 452	-13 752	117,50
TOIMINTAKULUT	-916 536	-919 210	-19 400	-938 610	-963 546	24 936	102,70
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-850 590	-856 010	-3 900	-859 910	-871 094	11 184	101,30
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-850 590	-856 010	-3 900	-859 910	-871 094	11 184	101,30
OPETUSTOIMI							
TOIMINTATUOTOT	94 500	73 500	44 500	118 000	76 948	41 052	65,20
TOIMINTAKULUT	-3 034 701	-3 069 355	-55 400	-3 124 755	-3 111 888	-12 867	99,60
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-2 940 201	-2 995 855	-10 900	-3 006 755	-3 034 941	28 186	100,90
Poistot ja arvonalentumiset	-3 890	-6 300	0	-6 300	-4 204	-2 096	66,70
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-2 944 091	-3 002 155	-10 900	-3 013 055	-3 039 145	26 090	100,90
AIKUISKOULUTUS							
TOIMINTATUOTOT	67 520	82 500	0	82 500	62 802	19 698	76,10
TOIMINTAKULUT	-126 714	-132 100	0	-132 100	-117 700	-14 400	89,10
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-59 194	-49 600	0	-49 600	-54 899	5 299	110,70
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-59 194	-49 600	0	-49 600	-54 899	5 299	110,70
KIRJASTOTOIMI							
TOIMINTAKULUT	-210 240	-212 300	0	-212 300	-207 926	-4 374	97,90
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-210 240	-212 300	0	-212 300	-207 926	-4 374	97,90
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-210 240	-212 300	0	-212 300	-207 926	-4 374	97,90

	TP2021	TA2022	Muutos	TA2022 + muutos	TP2022	Poikkeama	Tot %
VAPAA-AIKATOIMI							
TOIMINTATUOTOT	41 893	47 000	0	47 000	62 416	-15 416	132,80
TOIMINTAKULUT	-409 010	-404 470	0	-404 470	-388 509	-15 961	96,10
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-367 117	-357 470	0	-357 470	-326 093	-31 377	91,20
Poistot ja arvonalentumiset	-7 430	-4 000	0	-4 000	-6 088	2 088	152,20
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-374 547	-361 470	0	-361 470	-332 181	-29 289	91,90
JOUKKOLIIKENNE							
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	150	-150	0,00
TOIMINTAKULUT	-33 237	-40 100	0	-40 100	-31 690	-8 410	79,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-33 237	-40 100	0	-40 100	-31 540	-8 560	78,70
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-33 237	-40 100	0	-40 100	-31 540	-8 560	78,70
TEKNINEN HALLINTO							
TOIMINTAKULUT	-118 154	-112 350	0	-112 350	-121 068	8 718	107,80
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-118 154	-112 350	0	-112 350	-121 068	8 718	107,80
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-118 154	-112 350	0	-112 350	-121 068	8 718	107,80
KIINTEISTÖTOIMI							
TOIMINTATUOTOT	1 694 242	1 894 950	0	1 894 950	1 816 925	78 025	95,90
TOIMINTAKULUT	-1 632 171	-1 730 510	0	-1 730 510	-1 596 798	-133 712	92,30
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	62 070	164 440	0	164 440	220 126	-55 686	133,90
Poistot ja arvonalentumiset	-352 186	-342 950	0	-342 950	-349 155	6 205	101,80
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-290 115	-178 510	0	-178 510	-129 029	-49 481	72,30
VESI- JA VIEMÄRILAITOS							
TOIMINTATUOTOT	515 505	554 050	0	554 050	493 629	60 421	89,10
TOIMINTAKULUT	-454 872	-470 618	0	-470 618	-462 770	-7 848	98,30
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	60 634	83 432	0	83 432	30 860	52 572	37,00
Poistot ja arvonalentumiset	-75 241	-83 100	0	-83 100	-75 495	-7 605	90,80
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-14 608	332	0	332	-44 636	44 968	444,50
MUU TEKNINEN TOIMI							
TOIMINTAKULUT	-87 474	-112 970	0	-112 970	-179 283	66 313	158,70
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-87 474	-112 970	0	-112 970	-179 283	66 313	158,70
Poistot ja arvonalentumiset	-258 374	-251 100	0	-251 100	-240 106	-10 994	95,60
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-345 848	-364 070	0	-364 070	-419 389	55 319	115,20

	TP2021	TA2022	Muutos	TA2022 + muutos	TP2022	Poikkeama	Tot %
TIEHOITOKUNNAT							
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	20	-20	0,00
TOIMINTAKULUT	-64 571	-64 500	0	-64 500	-64 339	-161	99,80
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-64 571	-64 500	0	-64 500	-64 319	-181	99,70
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-64 571	-64 500	0	-64 500	-64 319	-181	99,70
PALO-, PELASTUS- JA SUOJELUTYÖ							
TOIMINTAKULUT	-300 325	-359 200	0	-359 200	-339 403	-19 797	94,50
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-300 325	-359 200	0	-359 200	-339 403	-19 797	94,50
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-300 325	-359 200	0	-359 200	-339 403	-19 797	94,50
RAKENNUSVALVONTA							
TOIMINTATUOTOT	39 868	62 500	0	62 500	55 252	7 248	88,40
TOIMINTAKULUT	-98 253	-100 640	0	-100 640	-93 117	-7 523	92,50
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-58 385	-38 140	0	-38 140	-37 865	-275	99,30
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-58 385	-38 140	0	-38 140	-37 865	-275	99,30
YMPÄRISTÖNSUOJELU							
TOIMINTATUOTOT	19 980	12 500	0	12 500	10 107	2 393	80,90
TOIMINTAKULUT	-24 205	-20 320	0	-20 320	-19 098	-1 222	94,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-4 225	-7 820	0	-7 820	-8 991	1 171	115,00
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-4 225	-7 820	0	-7 820	-8 991	1 171	115,00
KAIKKI YHTEENSÄ							
TOIMINTATUOTOT	4 909 743	5 387 050	55 000	5 442 050	4 720 177	721 873	86,70
TOIMINTAKULUT	-26 945 584	-27 828 368	-157 800	-27 986 168	-27 699 864	-286 304	99,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-22 035 840	-22 441 318	-102 800	-22 544 118	-22 979 686	435 568	101,90
Poistot ja arvonalentumiset	-706 213	-692 400	0	-692 400	-677 708	-14 692	97,90
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-22 742 054	-23 133 718	-102 800	-23 236 518	-23 657 394	420 876	101,80

9 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

Seuraavassa esitetään tilinpäätöslaskelmat ja konsernilaskelmat:

Tuloslaskelma (ulkoinen)

	2022	2021
TOIMINTATUOTOT		
Myyntituotot	828 902,11	1 029 045,40
Maksutuotot	489 041,39	538 686,66
Tuet ja avustukset	486 570,11	442 946,94
Muut toimintatuotot	551 628,70	550 911,79
TOIMINTATUOTOT	2 356 142,31	2 561 590,79
TOIMINTAKULUT		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-4 341 433,37	-4 184 254,04
Henkilösivukulut	-1 438 483,17	-1 426 467,78
Eläkekulut	-1 302 178,87	-1 272 278,83
Muut henkilösivukulut	-136 304,30	-154 188,95
Palvelujen ostot	-17 091 523,59	-16 747 055,81
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-979 702,15	-892 254,05
Avustukset	-938 098,67	-791 339,76
Muut toimintakulut	-546 587,52	-556 059,79
TOIMINTAKULUT	-25 335 828,47	-24 597 431,23
TOIMINTAKATE	-22 979 686,16	-22 035 840,44
Verotulot	10 968 759,11	10 661 257,22
Valtionosuudet	12 452 684,00	12 440 192,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	3 824,21	2 915,33
Muut rahoitustuotot	185 195,52	140 256,29
Korkokulut	-86 822,96	-100 594,10
Muut rahoituskulut	-4 595,78	-1 246,31
VUOSIKATE	539 357,94	1 106 939,99
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunn.mukaiset poistot	-677 708,09	-706 213,44
Arvonalentumiset	0,00	0,00
Poistot ja arvonalentumiset	-677 708,09	-706 213,44
TILIKAUDEN TULOS	-138 350,15	400 726,55
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)	10 577,64	10 577,64
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-127 772,51	411 304,19

Rahoituslaskelma (ulkoinen)

	2022	2021
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	539 357,94	1 106 939,99
Tulorahoituksen korjauserät	-27 046,25	-203 066,40
	512 311,69	903 873,59
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-3 625 521,84	-881 670,65
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	53 336,46
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	30 320,00	38 494,82
	-3 595 201,84	-789 839,37
Toiminnan ja investointien rahavirta	-3 082 890,15	114 034,22
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		0,00
Antolainasaamisten vähennykset	7 330,00	-7 330,00
	7 330,00	-7 330,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaik.lainojen lisäys	0,00	0,00
Pitkäaik.lainojen vähennys	-491 157,00	-546 694,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 000 000,00	-500 000,00
	2 508 843,00	-1 046 694,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiant.varojen ja pääomien muutokset	53 672,73	60 260,62
Saamisten muutos	-473 597,89	-301 034,95
Korottomien velkojen muutos	374 009,65	-369 899,30
	-45 915,51	-610 673,63
Rahoituksen rahavirta	2 470 257,49	-1 664 697,63
RAHAVAROJEN MUUTOS	-612 632,66	-1 550 663,41
Rahavarat 31.12.	834 785,12	1 447 417,78
Rahavarat 1.1.	1 447 417,78	2 998 081,19
RAHAVAROJEN MUUTOS	-612 632,66	-1 550 663,41

Tase

	31.12.2022	31.12.2021
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	12 671,66	16 515,50
Muut pitkävaikutteiset menot	84 038,86	104 708,86
Aineettomat hyödykkeet yht.	96 710,52	121 224,36
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	2 597 649,25	2 599 948,00
Rakennukset	9 489 269,65	6 712 199,19
Kiinteät rakenteet ja laitt	2 235 261,11	2 503 649,31
Koneet ja kalusto	27 552,64	0,00
Ennakkomaksut ja kesk.er.h.	812 739,48	377 621,79
Aineelliset hyödykkeet yht.	15 162 472,13	12 193 418,29
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	2 971 195,12	2 971 195,12
Muut lainasaamiset	507 000,00	507 000,00
Muut saamiset	75 163,19	82 493,19
Sijoitukset yht.	3 553 358,31	3 560 688,31
PYSYVÄT VASTAAVAT YHT.	18 812 540,96	15 875 330,96
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Lahj.rahastojen erityiskatt.	383 115,00	383 115,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	383 115,00	383 115,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	225 070,17	225 070,17
Pitkäaik.saamiset yht.	225 070,17	225 070,17
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	655 838,79	491 082,34
Muut saamiset	285 208,00	141 715,72
Siirtosaamiset	722 251,29	556 902,13
Lyhytaikaiset saamiset yht.	1 663 298,08	1 189 700,19
Saamiset yht.	1 888 368,25	1 414 770,36
Rahat ja pankkisaamiset		
Rahat ja pankkisaamiset yht.	834 785,12	1 447 417,78
VASTAAVAA YHTEENSÄ	21 918 809,33	19 120 634,10

VASTATTAVAA**OMA PÄÄOMA**

Peruspääoma	8 692 496,91	8 692 496,91
Ed.tilikausien yli-/alijäämä	1 082 915,53	671 611,34
Tilikauden yli-/alijäämä	-127 772,51	411 304,19
Oma pääoma yhteensä	9 647 639,93	9 775 412,44

POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET

Poistoero	157 673,59	168 251,23
Poistoero ja vapaaeht.var.yht	157 673,59	168 251,23

PAKOLLISET VARAUKSET

Muut pakolliset varaukset	154 102,86	0,00
Pakolliset varaukset yhteensä	154 102,86	0,00

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

Valtion toimeksiantojen pääomat	102 148,02	26 760,95
Lahjoitusrahastojen pääomat	535 831,62	518 556,84
Muut toimeksiantojen pääomat	5 608,60	44 597,72
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	643 588,24	589 915,51

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen

Lainat rahoitus- ja vak.lait	4 260 172,00	4 700 684,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Siirtovelat	6 006,44	5 986,44
Pitkäaik.vieras pääoma yht.	4 266 178,44	4 706 670,44

Lyhytaikainen

Joukkovelkakirjalainat	4 000 000,00	1 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vak.lait	440 512,00	491 157,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Saadut ennakot	0,00	0,00
Ostovelat	1 700 821,43	1 325 406,18
Muut velat	118 812,70	137 199,94
Siirtovelat	789 480,14	926 621,36
Lyhytaikainen vieras pääoma	7 049 626,27	3 880 384,48
VIERAS PÄÄOMA	11 315 804,71	8 587 054,92

VASTATTAVAA YHTEENSÄ

21 918 809,33	19 120 634,10
----------------------	----------------------

Konsernilaskelmat

Konsernin tuloslaskelma

	2022	2021
Toimintatuotot	14 611 867,61	14 588 155,49
Toimintakulut	-37 211 255,73	-36 461 835,03
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta	9 374,43	77 300,45
Toimintakate	-22 590 013,69	-21 796 379,09
Verotulot	10 945 930,44	10 638 997,41
Valtionosuudet	12 944 371,07	12 898 675,68
Rahoitustuotot ja -kulut:		
Korkotuotot	1 818,84	4 176,03
Muut rahoitustuotot	187 294,38	127 595,56
Korkokulut	-203 001,41	-198 067,06
Muut rahoituskulut	-8 879,55	-4 160,00
Vuosikate	1 277 520,08	1 670 838,52
Poistot ja arvonalentumiset:		
Poistot	-1 562 882,20	-1 584 117,49
Arvonalentumiset	-0,81	-6 693,50
Satunnaiset erät	-788,39	143 657,29
Tilikauden tulos	-286 151,32	223 684,82
Tilinpäätössiirrot	935,34	3 514,15
Tilikauden verot	-2 133,21	-2 094,27
Laskennalliset verot	-225,09	-2 802,98
Vähemmistöosuudet	-1 219,17	-7 213,85
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	-288 793,44	215 087,88

Konsernin rahoituslaskelma

	2022	2021
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 277 520,08	1 670 838,52
Satunnaiset erät	-788,39	143 657,29
Tilikauden verot	-2 133,21	-2 094,27
Tulorahoituksen korjauserä	-129 460,67	-309 935,24
Toiminnan rahavirta yhteensä	1 145 137,82	1 502 466,30
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-5 205 981,20	-2 118 600,75
Rahoitusosuudet investointimenoihin	5 077,82	74 088,41
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	59 155,18	245 813,47
Investointien rahavirta yhteensä	-5 141 748,21	-1 798 698,88
Toiminnan ja investointien rahavirta	-3 996 610,38	-296 232,58
Rahoituksen rahavirta		
Antolainojen muutokset		
Antolainojen lisäykset	-18,63	-8 565,74
Antolainojen vähennykset	8 913,57	8,70
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 096 893,17	197 504,20
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-377 791,82	-366 775,47
Lyhytaikaisten lainojen muutos	2 306 184,30	-585 872,35
Oman pääoman muutokset	44 801,08	473 063,24
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen po. ja varojen muutos	53 961,91	60 411,74
Vaihtomaisuuden muutos	-6 917,76	-9 397,96
Saamisten muutos	-1 062 949,56	-186 634,65
Korottomien velkojen muut	775 640,69	-237 189,22
Rahoituksen rahavirta yhteensä	3 838 716,95	-663 447,51
RAHAVAROJEN MUUTOS	-157 893,43	-959 680,09
Rahavarat 31.12	3 470 482,62	3 628 376,05
Rahavarat 1.1.	3 628 376,05	4 588 056,15
RAHAVAROJEN MUUTOS	-157 893,43	-959 680,09

Konsernin tase

	31.12.2022	31.12.2021
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
<u>Aineettomat hyödykkeet</u>		
Aineettomat oikeudet	223 095,46	253 849,44
Muut pitkävaikutteiset menot	96 636,41	118 520,53
Ennakkomaksut	3 963,23	161,81
Aineettomat hyödykkeet	323 695,10	372 531,77
<u>Aineelliset hyödykkeet</u>		
Maa- ja vesialueet	2 838 581,20	2 838 161,32
Rakennukset	19 656 416,32	16 826 827,26
Kiinteät rakenteet ja lait	2 533 579,91	2 668 228,31
Koneet ja kalusto	843 662,17	814 952,47
Muut aineelliset hyödykkeet	70 927,02	57 591,05
Ennakkomaksut ja keskeneräiset	2 670 268,34	1 804 573,45
Aineelliset hyödykkeet	28 613 434,95	25 010 333,85
<u>Sijoitukset</u>		
Osakkuusyhtiöosuudet	818 116,11	791 189,49
Muut osakkeet ja osuudet	501 336,25	454 814,60
Joukkovelkakirjalainasaamiset	875,62	2 331,45
Muut saamiset	107 993,85	115 432,96
Sijoitukset	1 428 321,83	1 363 768,51
PYSYVÄT VASTAAVAT	30 365 451,88	26 746 634,13
<u>TOIMEKSIANTOJEN VARAT</u>		
Valtion toimeksiannot	52 628,62	51 615,53
Lahjoitusrahastojen erityisk	448 244,76	431 634,87
Muut toimeksiantojen varat	8 011,36	8 307,25
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	508 884,74	491 557,65
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
<u>Vaihto-omaisuus</u>		
Aineet ja tarvikkeet	108 708,09	101 790,33
Vaihto-omaisuus	108 708,09	101 790,33
<u>Saamiset</u>		
<u>Pitkäaikaiset saamiset</u>		
Siirtosaamiset	147,71	149,54
Pitkäaikaiset saamiset	147,71	149,54
<u>Lyhytaikaiset saamiset</u>		
Myyntisaamiset	1 231 417,52	790 771,54
Lainasaamiset	19 953,53	86 678,17
Muut saamiset	553 343,30	267 365,38
Siirtosaamiset	1 148 512,32	745 656,54
Lyhytaikaiset saamiset	2 953 226,68	1 890 471,63
Saamiset	2 953 374,39	1 890 621,17
<u>Rahoitusarvopaperit</u>		
Muut arvopaperit	101,12	261 490,73
Rahoitusarvopaperit	101,12	261 490,73
Rahat ja pankkisaamiset	3 470 381,51	3 366 885,32
VAIHTUVAT VASTAAVAT	6 532 565,10	5 620 787,55
VASTAAVAA YHTEENSÄ	37 406 901,72	32 858 979,33

VASTATTAVAA**OMA PÄÄOMA**

Peruspääoma	8 692 496,91	8 692 496,91
Säätiöiden ja yhdistysten	456,28	456,28
Muut omat rahastot	231 791,90	233 196,29
Ed.tilikausien yli-/alijää	2 359 790,15	2 099 454,64
Tilikauden yli-/alijäämä	-288 793,44	215 087,88
OMA PÄÄOMA	10 995 741,80	11 240 691,99

VÄHEMMISTÖOSUUDET

	106 333,68	105 092,01
--	-------------------	-------------------

PAKOLLISET VARAUKSET

Muut pakolliset varaukset	357 155,54	437 850,23
PAKOLLISET VARAUKSET	357 155,54	437 850,23

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

Valtion toimeksiannot	156 895,72	80 263,48
Lahjoitusrahastojen pääoma	601 880,72	567 974,69
Muut toimeksiantojen pääom	14 113,30	53 362,57
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	772 889,74	701 600,74

VIERAS PÄÄOMA**Pitkäaikainen vieras pääoma**

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	14 251 007,35	13 157 706,24
Lainat julkisyhteisöiltä	468 408,55	482 595,89
Saadut ennakot	23 497,20	25 392,05
Siirtovelat	23 800,96	23 780,96
Pitkäaikainen vieras pääoma	14 766 714,06	13 689 475,14

Lyhytaikainen vieras pääoma

Joukkovelkakirjalainat	4 023 314,50	1 093 258,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 103 640,42	1 087 525,04
Saadut ennakot	136 824,90	143 315,76
Ostovelat	2 781 152,58	1 956 216,01
Liittymismaksut ja muut velat	149 310,19	176 206,92
Siirtovelat	2 198 425,06	2 212 637,90
Laskennalliset verovelat	15 399,25	15 109,59
Lyhyt aikainen vieras pääoma	10 408 066,90	6 684 269,22

VIERAS PÄÄOMA

	25 174 780,96	20 373 744,36
--	----------------------	----------------------

VASTATTAVAA YHTEENSÄ

	37 406 901,72	32 858 979,33
--	----------------------	----------------------

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Kunnan tilinpäätöksen liitetiedot ryhmitellään seuraavasti:

- tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot
- tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot
- taseen vastaavia ja vastattavia koskevat liitetiedot
- vakuuksia ja vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot
- henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot
- konsernitilinpäätöstä koskevat liitetiedot (edellisten yhteydessä)

1. TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

1.1 Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1) Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja –menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja –menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteella mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjakson mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa *Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet*.

Sijoitusten arvostus

Osakkeet ja osuudet on merkitty taseeseen hankintamenoon.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

2) Esittämistavan muutokset

Ei muutoksia

3) Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Ei ilmoitettavaa

4) Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Ei ilmoitettavaa

5) Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut ja virheiden korjaukset

Ei olennaisia tapahtumia

1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätökseen kuuluvat tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase. Kaikki konserniin kuuluvat tytäryhteisö ja kuntayhtymät ovat yhdistellyt. Osakkuusyhtiöt ovat konsernitaseessa hankintamenoina osakkeissa ja osuuksissa. Lisäksi niiden voitoista tai tappioista ja oman pääoman muutoksista on yhdistelty omistusosuutta vastaava määrä taseeseen. Tuloslaskelmalle on merkitty osuus osakkuusyhteisöjen voitosta tai tappiosta. Yhteisyhteisöjä ei ole.

Tytäryhteisö:*Sisäiset liiketapahtumat ja katteet*

Konsernin sisäiset velat ja saamiset sekä tuotot ja kulut ja muut sisäiset liiketapahtumat ovat vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta eliminoidut.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Tytäryhtiö Kaavin Vuokratalot Oy:n käyttöomaisuuden poistot on jätetty oikaisematta kunnan poistosuunnitelman mukaisiksi Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausuntoon 111/2015 viitaten.

Kuntayhtymät:*Vähemmistöosuudet*

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli-/alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Sisäiset liiketapahtumat ja katteet

Konsernin sisäiset velat ja saamiset sekä muut sisäiset liiketapahtumat ovat vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta eliminoidut.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kuntayhtymien poistoja ei ole oikaistu kunnan poistojen mukaiseksi vähäisen vaikutuksen vuoksi.

2. TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

6) Toimintatuotot tehtäväalueittain (ulkoiset erät)

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Yleishallinto	280 313	598 982	265 583	561 538
Sosiaali- ja terveystoiminta	12 446 194	12 130 346	725 888	760 025
Opetus- ja kulttuuripalvelut *)	383 176	401 650	295 588	270 969
Yhdyskuntapalvelut	1 069 019	969 854	610 705	481 735
Vesi- ja viemärit	433 166	487 324	458 377	487 324
Toimintatuotot yhteensä	14 611 868	14 588 155	2 356 142	2 561 591

7) Verotulojen erittely

	2022	2021
Kunnan tulovero	7 753 673	7 604 322
Osuus yhteisöveron tuotoista	1 923 053	1 818 255
Kiinteistövero	1 292 032	1 238 680
Verotulot yhteensä	10 968 759	10 661 257

8) Valtionosuuksien erittely

	2022	2021
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	10 936 445	11 163 621
<i>Siitä:</i> Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	2 702 544	3 078 600
<i>Siitä:</i> Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0	0
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	-578 178	-552 013
Verotulomenetyksen korvaus	2 094 417	1 828 584
Valtionosuudet ja verotulomenetyksen korvaukset yhteensä	12 452 684	12 440 192

9) Palvelujen ostojen erittely

	2022	2021
Asiakaspalvelujen ostot	12 580 293	11 636 061
Muiden palvelujen ostot	4 511 231	5 110 994
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	17 091 524	16 747 056

10) Valtuustoryhmien toimintaedellytysten tukemiseksi annetut tuet

Kunta tukee valtuustoryhmiä vain luovuttamalla vastikkeetta kunnantalon kokoustiloja ja niiden laitteistoa ryhmien omien kokousten pitämiseen.

Ei ilmoitettavaa

11) Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Käyttöomaisuuden poistojen määrittämisessä on käytetty vuonna 2012 hyväksyttyä poistosuunnitelmaa.

Alla on esitetty em. valtuuston 15.11.2012 hyväksymä poistosuunnitelma.

PYSYVÄT VASTAAVAT

	<u>Poistomenetelmä</u>
Aineettomat hyödykkeet	
Kehittämismenot	Tasapoisto 3 vuotta
Aineettomat oikeudet	Tasapoisto 5 vuotta
Liikearvo	Tasapoisto 5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	
- poistoaika voi erityisestä syystä olla enintään 20 vuotta; pääsääntöisesti alla esitetyn mukaan	
- erityisen syyn tapauksessa kunnanhallitus päättää poistoajasta	
Atk-ohjelmistot	Tasapoisto 4 vuotta
Muut	Tasapoisto 5 vuotta

Aineelliset hyödykkeet

Rakennukset ja rakennelmat	
Hallinto- ja laitosrakennukset	Tasapoisto 40 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	Tasapoisto 25 vuotta
Taloussrakennukset	Tasapoisto 18 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	Tasapoisto 25 vuotta
Asuinrakennukset	Tasapoisto 40 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet	
Kadut, tiet, torit ja puistot	Menojäännöspoisto 17 % / 18 v.
Sillat, laiturit ja uimalat	Menojäännöspoisto 25 %
Muut maa- ja vesirakenteet	Menojäännöspoisto 15 % / 23 v.
Vedenjakeluverkosto	Menojäännöspoisto 8 % / 35 v.
Viemäriverkko	Menojäännöspoisto 8 % / 35 v.
Kaukolämpöverkko	Menojäännöspoisto 15 %
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	Menojäännöspoisto 20 %
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	Menojäännöspoisto 22 %
Maakaasuverkko	Menojäännöspoisto 15 %
Muut putki- ja kaapeliverkot	Menojäännöspoisto 20 %
Sähkö-, vesi- yms. Laitosten laitoskoneet ja laitteet	Menojäännöspoisto 15 %
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	Menojäännöspoisto 20 %
Liikenteen ohjauslaitteet	Menojäännöspoisto 25 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	Menojäännöspoisto 25 %
Koneet ja kalusto	
Rautaiset alukset	Tasapoisto 15 vuotta
Puiset alukset ja muut uivat työkonet	Tasapoisto 8 vuotta
Muut kuljetusvälineet	Tasapoisto 7 vuotta
Muut liikkuvat työkonet	Tasapoisto 5 vuotta
Muut raskaat koneet	Tasapoisto 10 vuotta

Muut kevyet koneet
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. Laitteet
Atk-laitteet
Muut laitteet ja kalusteet

Tasapoisto 5 vuotta
Tasapoisto 5 vuotta
Tasapoisto 4 vuotta
Tasapoisto 4 vuotta

Muut aineelliset hyödykkeet
Luonnonvarat

Käytön mukainen poisto

12) Pakollisten varausten muutokset

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1. (ky)	434 159	460 776		
Lisäykset tilikaudella	0	0		
Vähennykset tilikaudella	-77 392	-26 618		
<i>Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12. (ky)</i>	356 767	434 159		
Muut pakolliset varaukset 1.1.	3 691	0	0	180 860
Lisäykset tilikaudella		3 691		
Vähennykset tilikaudella	-3 303			-180 860
<i>Muut pakolliset varaukset 31.1.</i>	389	3 691	0	0

13) Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	38 134	66 687	27 226	23 504
Rakennusten luovutusvoitot	1 814	205		
Koneiden ja kaluston luovutusvoitot		1 072		
Muut luovutusvoitot		150 072		
<i>Luovutusvoitot yhteensä</i>	39 948	218 036	27 226	23 504
Muut toimintakulut				
Muut luovutustappiot	556	74 721	180	1 297
<i>Luovutustappiot yhteensä</i>	556	74 721	180	1 297

14) Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät

Ei ilmoitettavaa

15) Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	2022	2021
Osinkotuotot muista yhteisöistä	174 728	114 000
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	855	1 347
<i>Yhteensä</i>	175 583	115 347

16) Erittely poistoeron muutoksista

	2022	2021
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	10 578	10 578
Suunnitelman mukaisten poistojen ja verotuspoistojen erotus (- tai +)		
<i>Poistoeron muutokset yhteensä</i>	10 578	10 578

3. TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT**Taseen vastaavia koskevat liitetiedot****17) Kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset**

Ei ilmoitettavaa

18) Arvonkorotukset

Ei ilmoitettavaa

19) Pysyvät vastaavat tase-eräkohtaisesti**Aineettomat hyödykkeet**

	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut ja kesk. er. hank.	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	16 516	104 709	0	121 224
Lisäykset tilikauden aikana	360	0		360
Rahoitusosuudet tilikaudella		0		0
Siirrot erien välillä		0	0	0
Tilikauden poisto	-4 204	-20 670		-24 874
Poistamaton hankintameno 31.12.	12 672	84 039	0	96 711
<i>Kirjanpitoarvo 31.12.</i>	<i>12 672</i>	<i>84 039</i>	<i>0</i>	<i>96 711</i>

Aineelliset hyödykkeet

	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineell. hyöd.	Ennakkomaksut ja kesk. er.hank.	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	2 599 948	6 712 199	2 503 649	0	0	377 622	12 193 418
Lisäykset tilikauden aikana	975	3 031 102	85 722	29 055		478 308	3 625 162
Rahoitusosuudet tilikaudella							0
Vähennykset tilikaudella	-3 274						-3 274
Siirrot erien välillä		43 191				-43 191	0
Tilikauden poisto		-297 222	-354 110	-1 502			-652 834
Arvonalennukset							0
Poistamaton hankintameno 31.12.	2 597 649	9 489 270	2 235 261	27 553	0	812 739	15 162 472
<i>Kirjanpitoarvo 31.12.</i>	<i>2 597 649</i>	<i>9 489 270</i>	<i>2 235 261</i>	<i>27 553</i>	<i>0</i>	<i>812 739</i>	<i>15 162 472</i>

Pysyvien vastaavien sijoitukset

Osakkeet ja osuudet					
	Osakkeet konserni- yhtiöt	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Kunta yhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	293 613	273 805	2 045 067	358 710	2 971 195
Lisäykset					0
Rahoitusosuudet					0
Vähennykset					0
Siirrot erien välillä					0
Hankintameno 31.12.	293 613	273 805	2 045 067	358 710	2 971 195
<i>Kirjapitoarvo 31.12.</i>	<i>293 613</i>	<i>273 805</i>	<i>2 045 067</i>	<i>358 710</i>	<i>2 971 195</i>

Jvk-, muut laina- ja muut saamiset					
	Jvk-laina- saamiset	Saamiset konserni- yhteisöiltä	Muut laina- saamiset muilta	Saamiset muilta yhteisöiltä	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	0	507 000	0	82 493	589 493
Lisäykset					0
Rahoitusosuudet					0
Vähennykset				-7 330	-7 330
Siirrot erien välillä					0
Hankintameno 31.12.	0	507 000	0	75 163	582 163
<i>Kirjapitoarvo 31.12.</i>	<i>0</i>	<i>507 000</i>	<i>0</i>	<i>75 163</i>	<i>582 163</i>

20-22) Omistukset muissa yhteisöissä

Nimi	Y-tunnus	Kunnan omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	Kuntakonsernin osuus (1000 €)		
				omasta pää- omasta	vieraasta pää- omasta	tilikauden voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt						
Kaavin Vuokralat Oy	0815967-3	100,00 %	100,00 %	443	2 956	-31
Kuntayhtymät						
Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin ky	0171495-3	1,81 %	1,81 %	2 115	10 714	-65
Vaalijalan ky	0207327-0	0,82 %	0,82 %	212	254	10
Savon koulutuskuntayhtymä	1852679-0	0,78 %	0,78 %	463	630	-29
Pohjois-Savon Liitto	0827616-7	0,86 %	0,86 %	13	7	2
Osakkuusyhteisöt						
Koillis-Savon Vesi Oy	0829759-0	34,65 %	34,65 %	117	455	-7
Koillis-Savon Ympäristöhuolto Oy	0921933-2	36,00 %	36,00 %	400	103	-20
<i>Yhteensä</i>				<i>3 763</i>	<i>15 119</i>	<i>-140</i>

23) Saamiset tytäryhtiöiltä ja kuntayhtymiltä

	2022	2021
Pitkäaikaiset saamiset		
Saamiset tytäryhteisöiltä		
Lainasaamiset	225 070	225 070
<i>Pitkäaikaiset saamiset yhteensä</i>	<i>225 070</i>	<i>225 070</i>
Lyhytaikaiset saamiset		
Saamiset tytäryhteisöiltä		
Myyntisaamiset	117 578	118 293
Lainasaamiset		
Muut saamiset	1 562	1 562
Saamiset kuntayhtymiltä		
Myyntisaamiset	14 486	16 910
Siirtosaamiset	518 668	343 792
Muut saamiset		
<i>Lyhytaikaiset saamiset yhteensä</i>	<i>652 294</i>	<i>478 995</i>

24) Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtosaamiset jäsenkunnilta/-kuntayhtymiltä	509 286	337 574	518 667	343 792
P-S Pelastuslaitos/KELA ensihoito	3 771	9 304		
PSSHP lisäkanto jäsenkunnilta	0	14 598		
Rahoitusosuudet ja korvaukset	270 428	37 107		
P-S pelastuslaitos, palautus	6 149	3 711	0	3 711
Siilinjärven kunta	831	3 899	831	3 899
Kela-korvaus, työterveyshuolto	129 079	62 019	70 665	32 427
ELY-keskus/AVI/EU-tuet	45 750	64 793	30 000	45 704
Muut tulojäämät	183 217	212 651	102 088	127 369
<i>Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä</i>	<i>1 148 512</i>	<i>745 656</i>	<i>722 251</i>	<i>556 902</i>

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot**25) Oman pääoman erittely**

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Peruspääoma 1.1.	8 692 497	8 692 497	8 692 497	8 692 497
Peruspääoma 31.12.	8 692 497	8 692 497	8 692 497	8 692 497
Yhdistysten ja säätiöiden peruspo 1.1.	456	456		
Yhdistysten ja säätiöiden peruspo 31.12.	456	456		
Muut omat rahastot				
Muut omat rahastot 1.1.	233 196	240 788		
Siirrot rahastoon	762			
Siirrot rahastosta	-2 167	-7 592		
Muut omat rahastot 31.12.	231 792	233 196		
Edellisten tilikausien yli-/jäämä 1.1.	2 314 543	1 627 828	1 082 916	671 611
Aik.tilikausiin liittyvät korjaukset	44 284	471 459		
Edellisen tilik.oikaisu		167		
Muut muutokset	963			
Edellisten tilik.yli/alijäämä 31.12.	2 359 790	2 099 455	1 082 916	671 611
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-288 793	215 088	-127 773	411 304
<i>Oma pääoma yhteensä</i>	10 995 742	11 240 692	9 647 640	9 775 412

26) Erittely poistoerosta

	2022	2021
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	157 674	168 251
Verotuspoistoihin liittyvä poistoero		
<i>Yhteensä</i>	157 674	168 251

27) Pitkäaikainen vieras pääoma

Velat ja velkojen osat, jotka erääntyvät 1.1.2026 tai sen jälkeen.

	2022	2021
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 508 124	2 946 636
Julkisyhteisöiltä		
<i>Yhteensä</i>	2 508 124	2 946 636

28) Joukkovelkakirjalainat

Ei ilmoitettavaa

29) Pakolliset varaukset

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Muut pakolliset varaukset				
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu (ky)	356 757	434 159		
Muut pakolliset varaukset	389	3 691		
Osuus kuntayhtymän alijäämästä				0
<i>Muut pakolliset varaukset yhteensä</i>	357 146	437 850	0	0

30) Vieras pääoma: kunnan velat konserniin kuuluville yhteisöille

	2022	2021
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä		
Ostovelat	149 058	204 830
Yhteensä	149 058	204 830
<i>Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä</i>	149 058	204 830

31) Sekkitililimiitti

Sekkitililimiitti	2022	2021
Luotollisen sekkitilin limiitti 31.12.	217 732	217 732
- siitä käyttämättä oleva määrä	217 732	217 732

32) Muiden velkojen erittely

Ei ilmoitettavaa

33) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tulojäämät	59 000	109 500	59 000	109 500
Menojäämät				
Lomapalkkajaksotus	1 452 952	1 458 787	572 603	653 217
Menojäämäpalkat	185 432	0		
Korkojaksotukset	29 060	42 763	27 422	42 406
KuEL, VaEL, vakuutusmaksuvelat	53 736	199 316	47 160	2 192
Laskutusten palautukset jäsenkunnille	46 751	19 146		
Muut menojäämät	371 493	383 125	237 398	119 306
<i>Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä</i>	2 198 425	2 212 638	943 583	926 1

4. VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

34) Velat, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä kiinteistöihin

	Konserni	
	2022	2021
Kaavin Vuokratalot Oy		
Lainat julkisyhteisöiltä	482 596	482 596
Lainat rahoituslaitoksilta	-	-
Yhteensä	482 596	482 596

35–37) Muut vakuudet

Ei ilmoitettavaa

38) Vuokravastuut

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Vuokravastuut yhteensä *)	902 470	860 433	35 001	83 921
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	195 747	177 205	26 964	37 640
- siitä PPP-hankkeet (public-private partnerships)				
- siitä sopimuksiin sisältyvät lunastusveloitteet				
Leasingvuokrasopimukseen ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.				

39–40) Vastuusitoumukset

Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	0	0	4 007 325	4 007 325
Jäljellä oleva pääoma	0	0	2 109 203	2 258 286
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	960 492	960 492	960 492	960 492
Jäljellä oleva pääoma	135 674	236 037	135 674	236 037

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
	2022	2021
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	21 031 177	19 846 106
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	12 162	13 000

Kunnanhallituksen päätöksellä 23.9.2019 § 92 kunta on antanut Valtiokonttorille omavelkaisen takauksen Suomen Hoiva ja Asunto Oy:lle siirtyneille korkotukilainoille 1300–4250 ja 1300–8390. Kunta on päätöksellään myös edellyttänyt, että Suomen Hoiva ja Asunto Oy sitoutuu kiinnittämään kaupan kohteena olevan kiinteistön (204–403-56-2) ja antamaan ensisijaisena kiinnityksenä kiinnittämänsä pankkikirjat Kaavin kunnalle (ns. vastavakuus).

41) Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Järjestelyn tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Sopimusvastuut				
Hankkeiden omarahoitusosuudet (Sakky)	6 679	8 412		
Potilasvastuuvakuutus (PSSHP)	0	0		
Sitoumukset avustuksiin (Vaalijalan ky)	115 038	113 328		
<i>Sopimusvastuut yhteensä</i>	<i>121 717</i>	<i>121 740</i>		
Arvonlisäveron palautusvastuu	3 119 016	1 488 452	2 059 352	1 296 615
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu	1 032 000	1 032 000	1 032 000	1 032 000

Sopimus- tms. vastuut

Koillis-Savon kansanterveystyön kuntayhtymän yhtymähallituksen 28.6.2011 hyväksymä Juankosken terveysaseman vuokrasopimus; vuokra-aika 30 vuotta. Juankosken kaupungin ja Kaavin kunnan välillä on näkemys ero vuokravastuusta.

Arvonlisäveron palautusvastuu

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Arvonlisäveron palautusvastuu	3 119 016	1 488 452	2 059 352	1 296 615

Palautuksena ja vähennyksenä käsitellyt arvonlisäverot kiinteistöjen uudisrakentamisen ja perusparantamisen hankintamenoista, joihin liittyy mahdollinen palautusvelvollisuus kiinteistöjä myytäessä tai käyttötarkoitusta muutettaessa.

Perustamishankkeiden valtionosuuksien palautusvastuu

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu	1 032 000	1 032 000	1 032 000	1 032 000

Liikuntalain ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisiin hankkeisiin liittyvät valtionosuuksien palautusvastuut.

Sopimusvastuut

Järjestelyn tarkoitus	Konserni	
	2022	2021
Sopimusvastuut		
Hankkeiden omarahoitusosuudet (Sakky)	6 679	8 412
Potilasvastuuvakuutus (PSSH)	0	0
Sitoumukset avustuksiin (Vaalijalan ky)	115 038	113 328
<i>Sopimusvastuut yhteensä</i>	<i>121 717</i>	<i>121 740</i>

Johdannaissopimukset

Järjestelyn tarkoitus	Kunta	
	2022	2021
Koronvaihtosopimus 1 (tekopvm 7.9.2015)		
Helmikuussa 2017 voimaan tullut koronvaihtosopimus suojaa yksittäisen lainan (kok.määrä 5,8 milj. €) korkoriskiä.		
Koronvaihtosopimuksella muutetaan vaihtuva korke kiinteäksi 2017–2035.		
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	3 056 763	3 291 897
Käypä arvo (rahoituslaitoksen mukaan)	302 025	-253 614
Koronvaihtosopimus 2 (tekopvm 14.12.2016)		
Helmikuussa 2017 voimaan tullut koronvaihtosopimus suojaa yksittäisen lainan (kok.määrä 5,8 milj. €) korkoriskiä.		
Koronvaihtosopimuksella muutetaan vaihtuva korke kiinteäksi 2017–2026.		
Koronvaihtosopimuksen eräntymispäivä on ennen kuin suojattavan lainan.		
Sopimus alkaa 6.2.2017 ja päättyy 6.8.2026.		
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	1 018 921	1 097 299
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	76 028	-31 821
	Konserni	
	2022	2021
Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin konsernin tieto:		
Koronvaihtosopimukset yhteensä		
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	1 655 375	2 204 706
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	68 628	-99 348

5. HENKILÖSTÖÄ, TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA JA LUOTTAMUSHENKILÖMAKSUJA KOSKEVAT LIITETIEDOT

42) Henkilöstön lukumäärä 31.12.

	2022	2021
Yleishallinto		
-sis. myös ateria- ja puhdistuspalvelut	23	19
Sosiaali- ja terveystoimi	48	55
Opetus- ja kulttuuritoimi		
-sis. myös lasten päivähoidon	37	42
Ympäristö- ja tekniset palvelut	7	8
<i>Yhteensä</i>	115	125

43) Henkilöstökulut

	2022	2021
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan (ilman jaksotettuja palkkoja)	5 705 387	5 625 382
Jaksotetut palkat (lomapalkkavarauksen muutos) sivukuluineen	-80 614	14 660
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	10	-3 282
<i>Henkilöstökulut yhteensä</i>	5 785 991	5 614 003

44) Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	2022	2021
Suomen Keskusta	985	829
Kansallinen Kokoomus	522	295
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue	780	803
Vasemmistoliitto	0	0
Perussuomalaiset	782	470
Vihreä liitto	0	0
Suomen Kristillisdemokraatit	62	123
Rakentava Kaavi	153	271
<i>Yhteensä</i>	3 283	2 792

Em. maksut on suoritettu paikallisyhdistyksille.

45) Tilintarkastajan palkkiot (alv 0 %)

	2022	2021
Tilintarkastusyhteisö BDO Auditor Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	8 678	5 115
Tilintarkastajan lausunnot		
Tarkastuslautakunnan avustaminen	3 330	2 588
Muut palkkiot	540	540
<i>Palkkiot yhteensä</i>	12 548	8 242

46) Tiedot kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista

Kunta on antanut omistamalleen tytäryhteisölle, Kaavin Vuokratalot Oy:lle, lainoja seuraavasti:

<u>alkup. lainamäärä, €</u>	<u>vuosi</u>	<u>jälj. 31.12.2022, €</u>	<u>korko</u>	<u>vakuus</u>
200.000	2012	200 000	3 kk eur+2%	ei
441.000, pääomalaina	2006	441 000	-	ei
60.000, pääomalaina	2017	60 000	-	ei
6.000, pääomalaina	2018	6 000	-	ei

Kaksi ensimmäistä lainaa on ennen kuntalain 2015 voimaantuloa myönnettyjä lainoja. Kunnan arvion mukaan 60.000 euron lainaan sekä 6.000 euron lainaan ei liity merkittävää taloudellista riskiä.

Kunnanhallituksen 23.9.2019 päätöksen mukaisesti Kaavin Vuokratalot Oy:n 60.000 euron lyhytaikainen laina muutettiin sijoitukseksi yhtiön vapaan oman pääoman rahastoon (SVOP). Päätös perustui Kaavin Vuokratalot Oy:lle Valtiokonttorin myöntämään 105.880 euron tervehdyttämisyavustukseen, jonka ehdon mukaisesti kunnan tuli sijoittaa omistajan osuutena saman verran. Lisäksi kunta ei saa periä yhtiölle myöntämien pääoma- tai antolainojen lyhennyksiä avustuksen myöntämivuonna tai sitä seuraavana neljänä vuotena eli vuosina 2019–2024.

Kunta on myynyt Kaavin Vuokratalot Oy:lle hallintopalveluja perimällä niistä hallintopalvelukorvausta noin 22.000 euroa (alv 0 %). Em. tervehdyttämisyavustuksen ehtojen mukaisesti kunta anteeksiantoi v. 2018 maksamattomat hallintopalvelukorvaukset joulukuussa 2019. Hallintopalvelukorvauksen määrää tullaan tarkastelemaan uudelleen vuodelle 2023 huomioiden kustannusmuutokset operatiivisessa toiminnassa.

Kaavin Vuokratalot Oy:ltä Kaavin kunnalla on ollut 31.12.2021 tilanteessa isoimpana eränä saatavaa noin 50.000 euroa hallintopalvelukorvausta sekä 33.000 euroa vesi- ja jätevesimaksuja. Vesi- ja jätevesimaksusaatavat yhtiö on suorittanut merkittävimältä osaltaan alkuvuodesta 2022.

VESIHUOLTOLAIN EDELLYTTÄMÄT LIITETIEDOT

Seuraavassa esitetään tilinpäätöksen virallisten liitetietojen lisäksi vesihuoltolain edellyttämät lisätiedot:

- vesihuoltolain toimintakertomus, ks. Vesi- ja viemärlaitoksen käyttötalousosa
- rahoituslaskelmaosa
- tase

Vesihuoltolaitos / Tuloslaskelma 2022

Kirjanpidollinen taseyksikkö

	2022	2021
Liikevaihto	489 471,08	511 105,16
Liiketoiminnan muut tuotot	728,75	234,64
Materiaalit ja palvelut	-376 226,51	-371 670,25
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-87 009,32	-91 297,82
Palvelujen ostot	-289 217,19	-280 372,43
Henkilöstökulut	-80 788,55	-74 280,73
Palkat ja palkkiot	-67 314,68	-61 627,55
Henkilösivukulut	-13 473,87	-12 653,18
Eläkekulut	-11 264,98	-10 519,56
Muut henkilösivukulut	-2 208,89	-2 133,62
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-66 757,19	-66 362,13
Liiketoiminnan muut kulut	-1 209,88	-1 388,87
Liikeylijäämä (-alijäämä)	-34 782,30	-2 362,18
Rahoitustuotot ja -kulut	-20 544,02	-23 276,43
Muut rahoitustuotot	0,00	0,00
Kunnalle maksetut korkokulut	0,00	0,00
Korvaus peruspääomasta/jäännöspos.	-20 544,02	-23 276,43
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	-55 326,32	-25 638,61
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-55 326,32	-25 638,61
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-55 326,32	-25 638,61
LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-2,9	-0,2
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	-2,9	-0,2
Voitto, %	-11,3	-5,0

Sijoitetun pääoman tuotto, % = $100 \cdot (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle maksetut kokokulut} + \text{Muille maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Sijoitettu korollinen vieras pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$

Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, % = $100 \cdot (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Lainat kunnalta} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$

Voitto, % = $100 \cdot (\text{Yli-/alijäämä ennen varauksia} / \text{Liikevaihto})$

Vesihuoltolaitos / Rahoituslaskelma v. 2022

Kirjanpidollinen taseyksikkö

	2022	2021
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikelyljäämä	-34 782,30	-2 362,18
Poistot ja arvonalentumiset	66 757,19	66 362,13
Rahoitustuotot- ja kulut	-20 544,02	-23 276,43
Tulorahoituksen korjauserät	0	0
	<u>11 430,87</u>	<u>0</u>
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-53 127,88	-73 288,64
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0
Pysyvien vastaavien hyöd.luovutustulot	0	0
	<u>-53 127,88</u>	<u>0</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	-41 697,01	
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos lis-/väh+		
Saamisten muutos kunnalta, lis-/väh+		
Saamisten muutos muilta, lis-/väh+	18 939,09	30 675,65
Korottomien velkojen muutos kunnalta	35 049,78	-21 729,21
Korott.velkojen muutos muilta lis+/väh-	-12 291,86	23 618,68
	<u>41 697,01</u>	<u>23 618,68</u>
Rahoituksen rahavirta	41 697,01	
Rahavarojen muutos	0,00	
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	0,00	
Rahavarat 1.1.	0,00	
	<u>0,00</u>	
LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran		
kertymä 5 vuodelta, €	-133 975	-36 717
Investointien tulorahoitus, %	-229,8	-125,5
Laskennallinen lainanhoitokate	-1,63	-0,87
Kassan riittävyys	0	0
Quick ratio	0,5	0,6
Current ratio	0,5	0,6

Investointien tulorahoitus, % = $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$ Laskennallinen lainanhoitokate = $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lask.lainanlyhennykset})$ Kassan riittävyys(pv) = $365 \text{pv} \cdot \text{Rahavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$ Quick ratio = $(\text{Rahat ja pankkisaamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Lyhytaikaiset saamiset}) / (\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot})$ Current ratio = $(\text{Vaihto-omaisuus} + \text{Lyhytaikaiset saamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Rahat ja pankkisaamiset}) / (\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Vesihuoltolaitos / Tase 31.12.2022

Kirjanpidollinen taseyksikkö

VASTAAVAA	31.12.2022	31.12.2021
PYSYVÄT VASTAAVAT	1 062 170,60	1 075 799,91
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	1 513,70	1 513,70
Kiint.liittymämaksut vesi	244 769,35	244 769,35
Kiinteät rakenteet ja laitteet	800 567,55	823 196,86
Koneet ja kalusto	9 000,00	0,00
Sijoitukset		
Muut saamiset/sähköliittymät	6 320,00	6 320,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	207 182,91	226 122,00
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset	207 182,91	226 122,00
Myyntisaamiset	207 182,91	226 122,00
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 269 353,51	1 301 921,91
VASTATTAVAA	31.12.2021	31.12.2021
OMA PÄÄOMA	891 316,50	946 642,82
Peruspääoma/ jäännöspo	1 019 554,38	1 019 554,38
Edell.tilikausien yli/alijäämä	-72 911,56	-47 272,95
Tilikauden yli/alijäämä	-55 326,32	-25 638,61
VIERAS PÄÄOMA	378 037,01	355 279,09
Pitkäaikainen		
Lainat kunnalta	270 722,31	235 672,53
Lyhytaikainen		
Ostovelat	87 877,01	94 294,84
Muut velat	19 437,69	25 311,72
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 269 353,51	1 301 921,91
LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	70,2	72,7
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	77,1	69,5
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	-128	-73
Lainakanta 31.12., 1000 €	271	236
Lainat ja vuokravastuut 31.12.	271	236
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	101	85
Lainasaamiset 31.12.,1000 €	0	0
Asukasmäärä	2689	2778

Omavaraisuusaste,% = $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaeht.varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus,% = $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Kertynyt yli-/alijäämä = Ed.tilikausien yli-/alijäämä + tilikauden yli-/alijäämä

Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas = $\text{Ed.tilikausien yli-/alijäämä} + \text{tilikauden yli-/alijäämä} / \text{Asukasmäärä}$

Lainakanta 31.12. = $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Lainat ja vuokravastuut 31.12. = $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}$

Lainat ja vuokravastuut, €/asukas

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut} / \text{Asukasmäärä}$

Lainasaamiset 31.12. = Sijoitukseen merkityt jvk-lainasaamiset ja muut saamiset

MUUT ERIYTETYT LASKELMAT

Vuodesta 2020 alkaen kunnan tulee esittää kilpailulain 30 d §:n edellyttämä tuloslaskelma kunnan taloudellisesta toiminnasta, joka tapahtuu kilpailutilanteessa markkinoilla. Kaavin kunnalla on toimitilojen ulkoista vuokraustoimintaa. Toiminnalle on kohdistettu välittömät kustannukset aiheuttamisperiaatteella ja välilliset kustannukset vuokratun tilan neliömäärän perusteella.

Ulkoisen tilavuokraus / Tuloslaskelma 2022

Laskennallisesti eriytetty tuloslaskelma

	2022	2021
Liikevaihto	64 094,60	51 661,89
Materiaalit ja palvelut	-8 789,08	-8 944,71
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-4 829,07	-4 957,29
Palvelujen ostot	-3 960,01	-3 987,43
Henkilöstökulut	-1 697,10	-1 553,21
Palkat ja palkkiot	-1 402,65	-1 553,21
Henkilösivukulut	-294,45	-300,33
Eläkekulut	-242,01	-249,58
Muut henkilösivukulut	-52,44	-50,75
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 459,00	-1 356,26
Liiketoiminnan muut kulut	-33 267,33	-18 798,00
Huoneistojen vastikkeet	-33 267,33	-18 798,00
Liikelylijäämä (-alijäämä)	18 882,08	21 009,70
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)	18 882,08	21 009,70

Allekirjoitukset ja merkinnät

Tilinpäätöksen allekirjoitus

Kaavi ___ / ___ 2023

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Tilinpäätösmerkintä:

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Kaavi ____.____.2023

BDO Audiator Oy, tilintarkastusyhteisö

Jarmo Raati
JHT, HT

Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista 2022

Intime-tositelajit / Kaavin kunta

v. 2022

Tositelaji	Nimi	Tositenumerosarja
1	Pankkitositteet	20220001 - 20220308
3	Palkkatositteet	1 - 25
10	Muistiotositteet	1 - 293
11	Poistot kirjanpitoon	1 - 13
12	Excel/kausimuistiot Toimeentulotuki Pro	1 - 19
15	Consona	1 - 115
20	Ostoreskontramaksut	1 - 274
21	Ostoreskontralaskut	36000001 - 36004889
30	Myyntireskontrasuoritukset	1 - 295
31	Myyntilaskut	120370 - 124575
39	Web-laskut	206657 - 207226
50	Korkolaskut	121156 - 124567
71	Mr/ Luottotappiot	ei käytetty -
72	Mr/ Hyvityslaskun kohdistus	29 - 67
92	Laskennalliset SL	12003510 - 12004920
93	Automaattikirjaukset SL	ei käytetty -
94	Vyörytykset SL	ei käytetty -
96	Kirjanpidon tulos	1 - 12
98	Sisäisen laskennan tulos	1 - 12

Tilinavaus KPAVSA, SLAVSA

Kirjanpidossa käytetyt kirjanpitokirjat

Päiväkirja	sähköinen arkisto
Pääkirja	sähköinen arkisto
Palkkatulosteet	atk-tulosteena
Myyntilaskut	sähköinen arkisto
Ostolaskut	sähköinen arkisto
Käyttöomaisuus	sähköinen arkisto
Tilikartta	sähköinen arkisto
Tasekirja	sidottuna
Tilinpäätös	sidottuna
Tase-erittelyt	sähköinen arkisto